

Gorenjski Glas

TOREK, 12. MAJA 2015

LETO LXVIII, št. 38, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

BauMax po treh letih že odhaja

Komaj tri leta po odprtju prodajnega centra se iz Šenčurja zaradi nerentabilnega poslovanja poslavlja avstrijska trgovska veriga bauMax. Brez dela bo ostalo 58 zaposlenih.

SIMON ŠUBIC

Šenčur – Čeprav je ljudski glas bauMaxov prodajni center Kranj zapiral že vse od njegovega odprtja marca 2012, pa gre tokrat zares. V slovenski podružnici avstrijske trgovske verige so nam pred dnevi potrdili, da zaradi nerentabilnega poslovanja zapuščajo Šenčur, s čimer bo brez dela ostalo 58 zaposlenih. Trgovski objekt bodo investitorju, tj. avstrijski gradbeni družbi Strabag, predali do konca julija, so še razložili v bauMaxu. Strabaga je sicer ta trgovski center

predstavljal prvo projektno investicijo v Sloveniji, vanj pa je vložil dvanajst milijonov evrov, kot je ob začetku gradnje pred štirimi leti razkril direktor Strabaga Michael Markart. Po naših informacijah bo sicer trgovski center v Šenčurju obratoval še do konca maja, o čemer so zaposlene obvestili že pred prvomajskimi prazniki, odločbe o prenehanju delovnega razmerja pa naj bi jim razdelili ta teden.

O zaprtju bauMaxovega centra so seznanjeni tudi na Občini Šenčur. »V bauMaxu dela zelo malo Šenčurjanov,

tako da s tega vidika zaprtje centra za nas ne bo velik udarec. Seveda pa je v velikem interesu občine, ki je ne nazadnje Strabagu tudi prodala zemljišče ob avtocestnem uvozu, da trgovski objekt ni prazen. Tudi zato smo že prisluhnili želji Strabaga, da v svojih prostorskih aktih namembnost objekta razširimo še na trgovsko dejavnost z živili, kar bomo v okviru postopka sprejemanja ostalih sprememb občinskega prostorskega načrta skušali urediti predvidoma do konca leta,« je pojasnil šenčurski župan Ciril Kozjek.

BauMax po dobrih treh letih zapira prodajni center v Šenčurju. / Foto: Tina Dokl

od 13.5. do 19.5.2015

www.bauMax.si

-40%

na vse izdelke

Ponudba -30% velja od 13.5. do 19.5.2015 v prodajnem centru Kranj. Ne velja za izdelke po naročilu. Popusti se ne seštevajo. Popust ne vključuje 15% garancije cen. Popust se obračuna na blagajni.

Prodajni center	Naslov	Telefon	Delovni čas
Kranj	Poslovna cona D1, 4208 Šenčur	04 600 70 00	pon. – sob.: 7.30 – 20, ned.: 8 – 14

PRILOGA: **zdravje & lepota**

Strani 13, 14, 19 in 20

ZA VAS V SREDIŠČU DOGAJANJA

PLANET DANES OB 19.00

AKTUALNO

Vsak račun bo potrdila finančna uprava

Z uvedbo davčnih blagajn bo finančna uprava potrdila vsak izdani račun za izdelek ali storitev. Predvideno je dveletno prehodno obdobje. Kupec bo račun moral vzeti, sicer mu grozi globa od 40 do 400 evrov.

2

GORENJSKA

Vezenine Prešernove hiše

V Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica so naleteli na zanimivo zgodbo o nastanku prtov, rjuh, brisač in druge opreme v Prešernovi rojstni hiši. Kot je povedala Maja Zupan, bi zgodbo radi razvijali in nadgradili.

4

GORENJSKA

Župan vztrajal pri odloku o komunalnem prispevku

Škofjeloški svetniki so v prvem branju sprejeli predlog odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka.

7

KRONIKA

Po umoru storil samomor

V petek so v enem od stanovanj v Kamniku našli mrtvi osebi: 54-letnega moškega in 45-letno žensko. Šlo naj bi za partnerja. Prve ugotovitve so pokazale, da je ženska umrla nasilne smrti, moški pa je storil samomor.

12

VREME

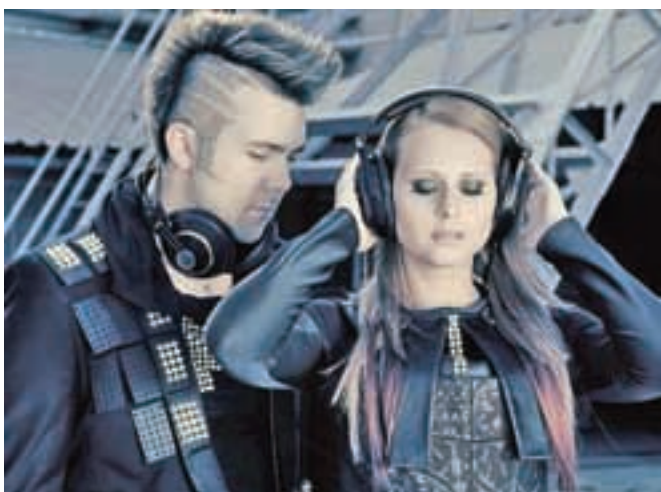
Danes bo precej jasno. Jutri in v četrtek bo spremenljivo oblačno, popoldne bodo možne posamezne plohe ali nevihte.

9/27 °C
jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Izbor za Pesem Evrovizije

Letošnji jubilejni šestdeseti izbor za Pesem Evrovizije bo potekal v dunajski dvorani Stadthalle. Neposredni prenos obeh predizborov si boste lahko 19. in 21. maja ob 21. uri ogledali na TV SLO 2, veliki finale pa 23. maja ob 21. uri na TV SLO 1. Naša predstavnika, dvojec Maraaya, se bosta v boj za finalno vstopnico podala v drugem predizboru, v katerem bosta s pesmijo Here for you nastopila kot predzadnja. Maraaya se bodo pridružile tri spremljevalne vokalistke: Karin Zemljič, Manca Špik in Nika Zorjan, ki na odru ne bodo vidne, ter plesalka »violinistka« Lara Balodis Slekovec. Komentator evrovizijskih večerov bo Andrej Hofer, slovensko evrovizijsko žirijo pa sestavljajo Tinkara Kovač, Andrej Šifrer, Sandra Feketija, Miha Gorše in Alex Volasko. Založba kaset in plošč RTV Slovenija je izdala novo zgoščenko Slovenija na Evroviziji, ki jo boste prejeli trije naročniki Gorenjskega glasa, če boste pravilno odgovorili na vprašanje Kdo sestavlja duo Maraaya? Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 18. maja, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na: koticek@g-glas.si.

Na Evroviziji nas bo zastopal dvojec Maraaya. / Foto: Tibor Golob

Vsak račun bo potrdila finančna uprava

Z uvedbo davčnih blagajn bo finančna uprava potrdila vsak izdani račun. Predvideno je dveletno prehodno obdobje. Kupec bo izdani račun moral vzeti, sicer mu grozi globa.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je na četrtkovi seji določila predlog zakona o davčnem potrjevanju računov, ki pri gotovinskem poslovanju predvideva uvedbo davčnih blagajn in postopek potrjevanja računov pri finančni upravi (Furs). Davčne blagajne zavezancev bodo preko spleta povezane s centralnim informacijskim sistemom finančne uprave, ki bo potrdila račun ter shranila podatke o računih. Na ta način naj bi izboljšali nadzor nad gotovinskim poslovanjem, omejili sivo ekonomijo in zmanjšali možnosti davčne utaje.

Po novem bo vsak izdani račun morala potrditi finančna uprava. / Foto: Gorazd Kavčič

Gospodarska zbornica Slovenije podpira uvedbo davčnih blagajn, hkrati pa od države zahteva ukrepe za znižanje davčnih bremen pa tudi vsaj delno pokritje stroškov, ki bodo nastali ob uvedbi blagajn.

Zakon naj bi po obravnavi v državnem zboru začel veljati dan po objavi v uradnem listu, samo izvajanje postopka potrjevanja in izdajanja računov bo možno že od 1. decembra letos dalje, obvezno pa bo od 2. januarja 2016. Predvideno je tudi dveletno prehodno obdobje, do konca leta 2017, v katerem se bodo zavezanci lahko sami odločili, ali bodo za izdajo računov uporabili elektronsko napravo, povezano s centralnim

informacijskim sistemom Fursa, ali vezano knjigo računov. Če se bodo odločili za vezano knjigo, bodo podatke o računu morali poslati davčnemu organu najkasneje v petih delovnih dneh. V istem poslovnem prostoru ne bo možna kombinacija izdajanja računov iz vezane knjige in s pomočjo elektronske naprave, mogoče pa bo v poslovnem prostoru uporabiti elektronsko napravo, na terenu pa vezano knjigo.

Davčne blagajne bodo po poteku dveletnega prehodnega obdobja, torej od 1. januarja 2018 dalje, obvezne za vse, ki izdajajo račune pri gotovinskem poslovanju. Če se bo davčna blagajna pokvarila ali ne bo delovala zaradi izpada električne energije, bo obvezna uporaba vezane

Zveza potrošnikov Slovenije poziva vlado, da iz zakona umakne določbo, ki predvideva kaznovanje potrošnikov v višini od 40 do 400 evrov v primeru, če ne bodo hranili računa za izdelek ali storitev do konca garancijske dobe in ga na zahtevo ne bodo predložili pooblaščenim osebam davčnega organa.

V kmetijsko gozdarski zbornici se jim še posebej sporno zdi to, da bo uvedba davčnih blagajn nesorazmerno administrativno in finančno obremenila nekatere kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki se praviloma opravljajo v manjšem obsegu. Predlagajo, da bi opravljanje teh dejavnosti do določenega obsega letnega prometa ali povprečnega dnevnega števila izdanih računov izvzeli iz obveznega potrjevanja računov. Za te primere bi po mnenju zbornice zadoščalo izdajanje računov iz vezane knjige računov.

knjige računov, podatke o računih pa bo treba sporočiti davčnemu organu v dveh delovnih dneh. V primeru, da zavezanec zaradi izpada internetne povezave ali iz drugih razlogov ne bo mogel vzpostaviti povezave z informacijskim sistemom, bo račun izdal brez povezave s Fursom, vendar pa bo moral potrditi račun takoj, ko bo povezava vzpostavljena. Če bo zavezanec izdal račune na območju, kjer ni možna internetna povezava, bo to moral dokazati Fursu s potrdilom agencije za komunikacijska omrežja in storitve in za izdajo računov uporabljati vezano knjigo računov. Zavezancem, ki izdajo le manjše število računov, bo Furs omogočil izdajanje računov s pomočjo aplikacije na portalu eDavki. Postopek potrjevanja računa na Fursu bo trajal manj kot dve sekundi. Vsak račun bo moral vsebovati tudi podatek o poslovnem prostoru, kjer je bil izdan, in podatek o delavcu (davčna številka), ki je račun izdal. Kupec bo moral hraniti račun neposredno po odhodu iz poslovnega prostora in ga na zahtevo predložiti pooblaščenim osebam davčnega organa.

Književniki o stanju sveta

Med 6. in 9. majem je v organizaciji Slovenskega centra PEN na Bledu potekalo sedeminštirideseto Mednarodno srečanje pisateljev.

IGOR KAVČIČ

Bled – Že tradicionalnega Mednarodnega srečanja pisateljev na Bledu se je letos udeležilo petdeset književnikov iz 27 mednarodnih centrov PEN. Literate sta tokrat družili temi o vlogi pisatelja v sodobni globalizirani družbi in vidnih ter nevidnih vojnah. Častni gost letošnjega srečanja je bil predsednik Mednarodnega centra PEN, kanadski pisatelj in filozof John Ralston Saul, pripravili pa so tudi dve okrogli mizi. Prvo z naslovom Pisatelj v družbi, ki je samo še javnost? so posvetili pisateljskemu poklicu, v okviru katerega so razpravljali o prisotnosti pisateljev v družbi in njihovem vplivu nanjo. Za literate je nesporeljivo, da je v sodobni družbi pisatelj res

vse bolj le še tisto, kar lahko proda.

Na drugi okrogli mizi, ki jo je pripravil odbor pisateljev za mir Mednarodnega PEN, so udeleženci srečanja razpravljali o tako imenovanih vidnih in nevidnih vojnah. Govorci so spregovorili o ekonomskih, finančnih, medkulturnih in medverskih vojnah. Omenjeni odbor je imel v sklopu srečanja tudi generalno skupščino. V okviru srečanja se je skupaj z ženskimi udeleženkami sestel tudi ženski odbor Slovenskega centra PEN – MIRA, sledila pa je okrogla miza na temo Socialna omrežja proti ženskam? Ob literarnih večerih pa je bil tudi letos na sporedu literarni festival Obrabi miru, v sklopu katerega so tuji pisatelji besede o miru predajali poslušalcem po slovenskih mestih.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – Upravljalci lovišč Gorenjskega lovsko upravljaljskega območja so pred nedavnim na ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslovili predlog, da bi jim zaradi vse težjega izpolnjevanja načrtov

odstrela in spremenjenih navad jelenjadi ter vse bolj nepredvidljivega vremena dovolili lov na jelenjad tudi v nočnem času pri dovolj močni naravni svetlobi. V kranjski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije so dali na predlog pozitivno mnenje, podpira pa ga tudi Društvo

lastnikov gozdov Zgornje Gorenjske, ki je na ministra Dejana Židana naslovilo pismo, v katerem navaja, da lastniki gozdov v zadnjih desetih letih opažajo veliko škodo po jelenjadi v mlajših gozdnih sestojih – v mladju, gošči, letvenjaku, drogovnjaku pa tudi v prebiralnih gozdovih.

V gozdovih do nadmorske višine približno tisoč metrov so poškodovane skoraj vse drevesne vrste, pri tem pa so škode še najmanj opazne na bukvi, medtem pa sta jelka in beli javor celo ogrožena. Lastniki gozdov se zavzemajo za to, da bi v prihodnje plan odstrela jelenjadi še povečali.

Lastniki podpirajo nočni lov na jelenjad

Z energijo vode v prihodnost

V Mostah so obeležili stoletnico prve javne hidroelektrarne Završnica in petdesetletnico družbe Savske elektrarne. Slavnostni govornik je bil minister za infrastrukturo Peter Gašperšič.

URŠA PETERNEL

Moste – S slovesnostjo z bogatim kulturnim programom v strojnici tehniškega spomenika, hidroelektrarne (HE) Završnica, so v petek obeležili stoletnico te prve javne hidroelektrarne in petdesetletnico družbe Savske elektrarne Ljubljana. Slavnostni govornik, minister za infrastrukturo Peter Gašperšič, je izpostavil zlas-

Ob jubileju je izšla knjiga dr. Draga Paplerja 100 let Kranjske deželne elektrarne Završnica, posneli pa so tudi film Narava in človek – 100 let z roko v roki.

Slavnostni govornik v strojnici tehniškega spomenika HE Završnica je bil minister za infrastrukturo Peter Gašperšič. / Foto: Gorazd Kavčič

ti pomen uporabe obnovljivih virov energije, kakršna je tudi energija voda. Trenutno je za proizvodnjo električne energije izkoriščenega 60 odstotkov potenciala slovenskih rek, slovenske hidroelektrarne pa pokrivajo okrog tretjino porabe električne energije. S sklenitvijo verige hidroelektrarn na Savi se bo

povečala zanesljivost, stabilnost in konkurenčnost slovenskega energetskega sistema, je dejal.

Vodja HE Moste Anton Koselj je orisal začetke HE Završnica, ki je prve kilovate električne energije v omrežje poslala 25. januarja 1915. Delovala je neprekinjeno kar devet desetletij,

zaustavili pa so jo leta 2005. Zatem je bila proglašena za spomenik tehniške dediščine, ki, lepo obnovljen, danes priča o pomenu in vlogi hidroelektrarn v zadnjih sto letih. Njeno poslanstvo danes nadaljuje HE Moste, ena od štirih hidroelektrarn v lasti Savskih elektrarn Ljubljana, to je družbe,

ki je nastala pred pol stoletja z združitvijo tedanjih HE Moste in HE Medvode. Direktor družbe Drago Polak je predstavil delovanje podjetja s 107 zaposlenimi in bodoče načrte. Poleg izkoriščanja hidroenergije prihodnost vidijo tudi v gradnji malih hidroelektrarn in sončnih elektrarn.

Najverjetnejša ukinitev družbe

Na skupščini Družbe za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka konec maja bodo delničarji odločali o morebitni dokapitalizaciji družbe oziroma njeni likvidaciji, če se ne bodo odločili za prvo možnost.

MATEJA RANT

Ljubljana – Delničarjem Družbe za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka bodo na skupščini 22. maja predstavili obe možnosti, tako povečanja osnovnega kapitala družbe z denarnimi vložki kot rednega prenehanja družbe. Po besedah direktorja družbe Grega Tekavca s strani lastnikov ta čas ni pretiranega interesa za dokapitalizacijo, saj bi potrebovali približno pol milijona evrov svežega kapitala. Zato bo verjetno obveljal drugi predlagani sklep, ki predvideva redno likvidacijo družbe.

Razlog za prenehanje družbe, pojasnjuje Tekavec, so zaostrene gospodarske razmere in slaba likvidnost družbe. Zadnjih nekaj let poslujejo z izgubo, ki znaša že okrog tri milijone evrov. »Kljub temu da je družba že radikalno zmanjšala vse svoje stroške in ima le še enega zaposlenega, ne more poslovati na način, da bi ustvarjala pozitivne donose za svoje lastnike,« je poudaril Tekavec in dodal, da bi nadaljevanje poslovanja nujno pomenilo tudi nadaljnje zmanjševanje vrednosti premoženja

za delničarje, ki bi lahko privedlo celo do insolventnosti ter do popolnega izničenja kapitala in s tem vrednosti delnic. Ta čas družba, ki je bila sprva usmerjena v razvoj turizma, predvsem na Pokljuki, po Tekavčevih besedah obstaja le še zato, da prodaja svoje premoženje. »Njena likvidacija je zato korak k temu, da se zmanjša tekoče stroške poslovanja, ki so že zdaj skrčeni na minimalno možno mero.« Premoženje družbe bodo še naprej poskušali prodati po najboljši ceni, da bi vsaj deloma poplačali delničarje. »Pravično in pošteno je, da se pred koncem družbe zanje zagotovi vsaj nekaj denarja,« je še dodal Tekavec. Družba je v večinski, 51-odstotni lasti države, 25 odstotkov delnic imajo v lasti občine na območju Triglavskega narodnega parka, med njimi tudi občine Bohinj, Bled, Kranjska Gora in Jesenice, 24 odstotkov pa državljani. Družba ima v lasti večinski delež v družbah Šport Hotel Pokljuka in Pokljuka Turizem, deleže pa ima tudi v žičnicah na Voglu, v njeni lasti sta še zemljišče v Ukanju in vodovodno omrežje na Pokljuki.

Gasilci ste drugačni od tega sveta

Tako je nagovoril gasilce ljubljanski nadškof Stanislav Zore na njihovem sobotnem vseslovenskem romanju na Brezje.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Pogodusvetega Florjana v ponedeljek, 4. maja, je bilo v soboto, 9. maja, popoldne tradicionalno romanje slovenskih gasilcev na Brezje, ki so ga organizirali brezjanski frančiškani in domači gasilci. Zanje je bila sobota še posebej praznična, saj so prevzeli v upravljanje novo gasilsko vozilo GVM – 1 za prevoz moštva in s tem sklenili petnajstletna prizadevanja za posodobitev gasilskega doma in opreme.

Romarsko mašo v brezjanski baziliki, ki so jo napolnili gasilke in gasilci, je daroval ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore, v imenu domačega društva pa je gasilske tovariše in goste nagovoril predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Brezje Metod Gaber. Nadškof je pridigo, ki jo je v celoti namenil gasilcem in njihovu poslanstvu, začel z zahvalo za vsa dobra dela, ki jo je razširil tudi

na njihove domače. »Takrat, kadar ste v akciji, ne gledate, za kaj gre in kaj rešujete, vas doma nekdo čaka in ga je strah. Zato na svojih akcijah niste nikoli sami. To ni samo vaše delo, ampak so vanj vključene vaše družine, vaše žene, vaši otroci. Vsi tisti, ki ste jim na poseben način blizu,« je povedal nadškof. Potem je nadaljeval. »Vi razmišljate drugače, kot razmišlja današnji svet, zato ste drugačni od tega sveta. Današnji svet bi življenje rad preživel, če smem tako reči, na kavču, brez napora, s čim večjim udobjem in užitki ter z željo imeti veliko za malo vloženega truda. Na takšen način ne moreš biti gasilec. Če hočeš biti gasilec, ne smeš gledati, koliko je ura takrat, ko moraš pomagati, se ne smeš ozirati, kakšno je takrat vreme, ko kliče ta potreba in stiska, ne smeš gledati, kakšno je tvoje osebno razpoloženje v tistem trenutku. Svet, v katerem živimo, bi najprej našel na

Nadškof Stanislav Zore je na ploščadi pred baziliko blagoslovil gasilska vozila.

tisoče izgovorov in opravičil. Bom prišel, ko Vi ne morete ravnati na tak način, če hočete biti odgovor človekovim potrebam in stiskam. Na toliko nesreč se odzovete. Včasih celo bolj ali manj edini. Vi greste reševati ljudi in premoženje, ne glede, kakšno je,« je povedal nadškof Zore.

Pridigo je sklenil s prošnjo gasilcem, naj otroke, ki jih jim v društva zaupajo starši, vzgajajo v najboljše ljudi.

Nadškof Stanislav Zore je po maši na ploščadi pred baziliko blagoslovil gasilska vozila, potem pa je pri domačem gasilskem domu blagoslovil še novo gasilsko vozilo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Podelili priznanja krvodajalcem

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – Podpredsednica Rdečega križa Slovenije Irena Nečemer in predsednica Območnega združenja Rdečega križa Jesenice Tatjana Nučič sta ob praznovanju prvega maja na Pristavi v Javorniškem Rovtu podelili priznanja nekaterim krvodajalcem in krvodajalkam s širšega območja Jesenic,

Žirovnice in Kranjske Gore, ki so darovali kri od 20- do 60-krat. Vestnih krvodajalcev je bilo kar precej, zaradi pomanjkljivega seznama in nekaterih odstotnih pa priznanj niso prejeli vsi krvodajalci. Posebej so izpostavili dolgoletne krvodajalce Slobodana Andriča, Dušana Lavtarja in Sreča Šmita, ki so kri darovali že 50-krat; kar 60-krat pa jo je daroval Jure Lešnjak.

Jure Lešnjak prejema priznanje iz rok podpredsednice Rdečega križa Slovenije Irene Nečemer.

Martin Šolar vodja regionalnega urada WWF Adria

Bled – WWF, mednarodna organizacija za zaščito narave, je odprla regionalni urad WWF Adria, ki bo koordiniral dejavnosti organizacije v Sloveniji, na Hrvaškem, v Albaniji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, na Kosovu, v Makedoniji in Srbiji. WWF v regiji sicer deluje že 15 let, prvič pa so vzpostavili tudi regionalni urad, vodenje katerega je prevzel Martin Šolar, nekdanji direktor javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) in dolgoletni sodelavec številnih zavarovanih območij iz celotne regije. Šolar je v Triglavskem narodnem parku preživel kar 24 let, kjer je bil sprva zaposlen kot nadzornik, nato pa zasedal različne položaje vse do leta 2009, ko je bil imenovan za direktorja TNP. Imel je ključno vlogo pri priznavanju Triglava kot Unescovega biosfernega rezervata ter pri zagotavljanju številnih certifikatov za TNP, so po njegovem imenovanju sporočili iz WWF Adria in dodali, da je eden od nosilcev povezovanja slovenskih parkovnih nadzornih služb in ustanovitelj Skupnosti zavarovanih območij v Sloveniji ter član upravnih odborov številnih pomembnih okoljskih organizacij v Sloveniji in v tujini. WWF je ena od največjih in najuglednejših svetovnih neodvisnih organizacij za zaščito narave s skoraj pet milijonov podpornikov in globalno mrežo, ki je aktivna v več kot sto državah.

Vezenine Prešernove hiše

V Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica so naleteli na zanimivo zgodbo o nastanku prtov, rjuh, brisač in druge opreme v Prešernovi rojstni hiši.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Fran Saleški Finžgar, župnik in pisatelj, je leta 1938 naprosil učiteljico v 2. Dekliški osnovni šoli v Mladiki v Ljubljani Jožico Likozar, če bi njene učenke poskrbele za vezenine v Prešernovi rojstni hiši. Za odprtje hiše so namreč potrebovali opremo: izvezene prte, prtičke, rjuhe, posteljne odeje, pregrinjala, brisače ... »Gospodična Likozar je sklenila, da bo nalogo izvršila s pomočjo svojih 32 učenk in njihovih mater ...« piše v kroniki šole. V Narodnem muzeju je gospodična Likozar

Foto: arhiv kronike dekliske šole

Učenke dekliske šole v Ljubljani v gorenjskih narodnih nošah in s svojimi izdelki leta 1939

Dne 21. maja leta 1939 je bila Prešernova hiša z veliko slovesnostjo odprta za javnost kot muzej.

zar dobila pristne vzorce opreme gorenjske hiše, našla pa je tudi pristno domače platno in drugo blago, kakršno so rabili po gorenjskih kmečkih hišah ... Pridna dekleta četrtega razreda so se lotila dela in izdelale prt za mizo in mestinjak (mentrigo, ki so jo uporabljali za mesenje kruha) iz domačega platna, vezen s križci po starih narodnih vzorcih z rdečo prejšico in belo-rdečimi čopi na vogalih. Izdelale so tudi prtiček za kot nad

mizo, opremo za zakonsko posteljo – dve rjuhi in majhno rjuhico, vezeno s srčki in klekljanimi čipkami, pa posteljno odejo, večjo blazino s čopoma in dve manjši z vezenino nageljnov, opremo za Prešernovo zibko ter dve brisači. Ti sta vezeni s križnimi vbodi in imata izvezene inicialki M. S in letnico 1797. Gre za začetnici imena Mine Svetina, to je Prešernove mame, letnica 1797 pa pomeni leto, ko sta se Prešernova mati in oče poročila. Ko so svoje delo zaključile, so se dekleta v »trajen spomin na lepo delo« slikale v gorenjskih (in kasneje še v slovanskih) narodnih nošah in s svojimi izdelki ...

Njihove vezenine so še danes del opreme Prešernove rojstne hiše, a se nihče ni posebej spraševal, kdo jih je izdelal. Pred kratkim pa so v Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica s pomočjo oskrbnice Prešernove rojstne hiše Mire Novak naleteli na album, v katerem sta dve fotografiji in zapis o takratnem delu učenk dekliske šole. Zgodba jih je pritegnila in lotili so se raziskovanja ter našli celo eno od takratnih učenk, sokrajanjo Stanislavo Božič z Brega pri Žirovnici, ki je v šolskem letu 1938/1939 kot Stana Mulej obiskovala deklisko šolo v Ljubljani. »Po spletu naključij pa je ravno preko letošnje zime v Čopovi

rojstni hiši potekal tečaj klekljanja, ki se ga je udeležilo dvanajst domačink (med njimi tudi en fant) in prišli smo na zamisel, da bi svoje znanje pokazali pri izdelavi replik teh originalnih vezenin,« je povedala Maja Zupan. Tako bi poskrbeli za novo opremo hiše, medtem ko bi tisto iz leta 1939 shranili.

Navdušeni klekljarji so izziv sprejeli in prihodnji teden, 21. maja, ob 76. obletnici proglativne Prešernove rojstne hiše za muzejsko hišo, se bodo srečali. Medse so povabili tudi etnologa dr. Bojana Knifca, povežali pa so se tudi z narodnim muzejem v Ljubljani, saj bi zgodbo radi razvijali in nadgradili, je povedala Maja Zupan.

Maj v objemu narcis

V jeseniški občini so se začele prireditve ob mesecu narcis, ki so že pobelile travnike pod Golico.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Narcise ali ključavnice, simbol jeseniške občine, so v teh majskih dneh že v polnem razcvetu, prav tako pa so se začele tudi prireditve, povezane z mesecem narcis. V soboto je tako v Javorniškem Rovtu potekala slovesnost ob vrtni statusu planinske kočje Domu Pristava. Pristavo je leta 1647 zgradila koroška

družina Pasarelli, namenjena pa je bila bivanju nadzornikov rudarske proizvodnje in transporta v dolino. Pozneje je pomen tega območja ohranjala družina Zois, ki je bila od leta 1752 tudi lastnica javorniških fužin. Ali je mecen kulturnikov, matematikov in inženirjev Žiga Zois kdaj prenočeval na Pristavi, ni znano, zagotovo pa jo je na svojih botaničnih pohodih po Karavankah

uprabljajal njegov brat, priznani, a nekoliko skrivnostni botanik Karel Zois. Ta je ob domu Pristava na koncu 18. stoletja tudi zasnoval Zoisov park z umetnimi jezerci. Po večjem požaru leta 2005 je dom obnovila Občina Jesenice, lani je gospodarska komisija Planinske zveze Slovenije dala pobudo, da se poslovanje prilagodi pravilniku za planinsko kočjo tretje kategorije, kar se je zdaj

tudi zgodilo – dom je ustrežno označen, ima pa tudi žig in vpisno knjigo.

Pestro bo tudi naslednji konec tedna, ko se bodo prireditve preselile v Planino pod Golico. V petek ob 19. uri bo v dvorani KS Planina pod Golico na ogled komedija En lahek komad ali vsakega po svoje!, v soboto pa bo potekalo srečanje harmonikarjev Golica na Golici, otroški živ-žav, izbor miss narcis 2015 in nastop ansambla Donačka. Na ta dan bo z Jesenic v Planino pod Golico vozil tudi brezplačni avtobus, delovala pa bo tudi sedelnica Španov vrh, ki bo obiskovalce popeljala nad narcisne poljane.

Direktor odstopil po le dveh mesecih

URŠA PETERNEL

Jesenice – Dom upokojujencev dr. Franceta Bergelja Jesenice je brez direktorja. Roman

Poljak, ki je dom vodil od sredine februarja, je nepreklicno odstopil z mesta direktorja. V pisarni ga v petek ni bilo, povedali so nam, da

je bolniško odsoten. Predsednica sveta zavoda Silva Grilc nam je potrdila, da je svet zavoda prejel Poljakovo odstopno izjavo in v petek

tudi že objavil razpis za izbiro novega direktorja. O tem so obvestili tudi ustanovitelji, to je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Po naših neuradnih podatkih naj bi bile vzrok nenadnega odstopa anonimne grožnje.

Veliko otrok še ni videlo morja. Razveselimo jih.

Peljimo jih na morje!

K akciji lahko po svojih zmožnostih prispevate:

Daruj 1 EUR preko SMS

MORJE na 1919

Prispevek SMS sporočila je 1 EUR.

Daruj 5 EUR preko SMS

MORJE5 na 1919

Prispevek SMS sporočila je 5 EUR. Akcijo podpirajo Telekom Slovenije, Simobil, Tušmobi, Debitel, T2 in iznimobit.

Z nakazilom na račun: SI56 03100 - 1234567891, sklic: SI00 - 937030

Več o akciji na spletni strani: www.rks.si

Poiščete nas lahko tudi na [Facebook-u: Rdeči križ Slovenije](https://www.facebook.com/RdeciKrizSlovenije)

Motoristi razveselili 'sončke'

V Trziču je v soboto potekal humanitarni Gold Wing+21 dan, dogodek, namenjen osebam s posebnimi potrebami.

ANA ŠUBIC

Trzič – V soboto je v starem mestnem jedru Trziča potekal poseben Tržni dan, saj so ga združili s humanitarnim dogodkom, imenovanim Gold Wing+21 dan, ki ga je Zveza Gold Wing Slovenije skupaj s tržiško občino in mestno kavarno priredila za osebe s posebnimi potrebami. Zanje so pripravili pester glasbeni in plesni program, s plesnimi točkami pa so se predstavili tudi uporabniki tržiške enote Varstveno delovnega centra Kranj (VDC) in folklorna skupina Društva Sožitje Kranj. Prav njim je bil dogodek v prvi vrsti tudi namenjen, sicer pa se ga je udeležilo še okoli 130 oseb s posebnimi potrebami iz vse Slovenije, med njimi tudi člani društva Downov sindrom Slovenija. Zanje so pripravili tudi različne delavnice, člani Zveze Gold Wing pa so vse želje voznje z motorjem popeljali po Trziču in tako marsikomu uresničili skrito željo.

Člani Zveze Gold wing so v soboto marsikomu omogočili prvo vožnjo z motorjem. / Foto: Urša Herak Renner

»Prvič sem se peljal s takim motorjem. Super je bilo. Strah me ni bilo, z menoj je Bog. Na prireditvi sem tudi plesal pod vodstvom Jureta Markiča. Takih dogodkov bi moralo biti še več,« je z navdušenjem pripovedoval Jani Moškon, uporabnik tržiške enote VDC Kranj. Kot je pojasnila njena vodja Ana Gračnar, je vseh petnajst njihovih uporabnikov dogodek

težko pričakovalo: »Zelo smo veseli, da ga je letos gostil prav Trzič, saj imajo redko priložnost doživeti kaj takega.« Dogodek so v mestu pod Karavankami izpeljali na pobudo županove soproge Janje Sajovic, ki tudi sama precej časa namenja ljudem s posebnimi potrebami.

Gold Wing zveza Slovenije je Gold Wing+21 dan letos priredila tretjič, prvi dve leti

je potekal v Predosljah. Sprva je bil namenjen otrokom z Downovim sindromom (ali trisomijo 21. kromosoma, od tod tudi ime prireditve), nato pa so ga razširili na vse osebe s posebnimi potrebami. »Motoriste mnogi še vedno povezujejo z nečim negativnim, s posedanjem po lokalih in podobno, zato smo začeli razmišljati, komu bi z motorji lahko naredili veselje,« se spominja predsednik zveze Marko Lovšin, ideja za organizacijo takih dogodkov pa se mu je porodila v pogovoru s sosedo Katjo Vadnal, predsednico Zveze Sožitje, ki povezuje društva za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju. Srečali smo jo tudi na sobotni prireditvi v Trziču. »Osebe z motnjami v duševnem razvoju so v naši družbi še vedno prevečkrat spregledane, zato so tovrstni dogodki še toliko bolj dragoceni. Najlažje je dati denar, veliko težje jim je ponuditi čas in primeren program,« je poudarila Vadnalova.

Bombe letele na vse strani

Na Dolinskih dnevih so v vasi uprizorili bitko med drugo svetovno vojno.

NEŽA ROZMAN

Dolina – V Dolini nad Trzičem je v nedeljo močno pokalo, a le v spomin na nekdanj hude čase vojne. Ob 100.

v obeh vojnah. Organizator prireditve Vili Dovžan je dejal, da v času prve svetovne vojne v kraju skoraj ni bilo hiše, iz katere ne bi odšel vsaj en moški branit domo-

Partizanska vojaka čakata na napadalce. / Foto: Luka Renner

obletnici začetka prve svetovne vojne in ob 70. obletnici zaključka druge svetovne vojne so na drugih Dolinskih dnevih uprizorili bitko med partizani in nemškimi vojaki. Igralci kulturno zgodovinskega društva Triglav iz Kamnika so se skrivali med drevesi in v visoki travi ter z orožjem poskušali prikazati situacijo izpred nekaj desetletij. Na koncu bitke pa so med korakanjem peli partizanske pesmi. Oba poveljnika čet, tako partizanski kot nemški, pa sta si nato podala roki v znak sprave.

Igrana bitka je bila spremljevalni program Minfosa, mednarodnih dnevov mineralov in fosilov, zanjo pa so se v Dolini odločili zato, ker je bilo veliko številno vaščanov udeleženi

vino, veliko se jih ni nikoli več vrnilo. Med drugo svetovno vojno pa je bila Dolina pomembno zaledje za Kokrški odred, vojaki pa so imeli v Dolini tudi tiskarno, orožarno in bolnišnico. Ker je eden izmed vaščanov, Ignac Dovžan, bil nekdanj fotograf, so že lani pripravili razstavo njegovih fotografij, ki so nastale med obema vojnama. Letos pa so jim dodali še druge razstavne eksponate, povezane z vojnama. Vse so po besedah Vilija Dovžana našli v okoliških hišah. V Šimnovi domačiji je bilo razstavljeno orožje, pisma, fotografije in obleke, ki so jih vaščani in vojaki uporabljali. Postavili pa so še bunker, v katerem je sedel vojak in prikazoval, kako je potekalo skrivanje v njem.

Brez zamer do drugih

ANA ŠUBIC

Trzič – Ob dnevu zmage je bila v petek slovesnost pri obnovljenem spomeniku na Čegeljšah, kjer so okupatorski vojaki 8. julija 1942 iz maščevanja postrelili devet talcev. Slavnostni govornik, tržiški župan Borut Sajovic, je poudaril, da je zgodovinski spomin treba ohranjati, da se bo vedelo, kdo so bile pred 73 leti nedolžne žrtve in kdo njihovi krvniki, vendar se je treba sočutno spominjati tudi vseh drugih, ki so umrli v vojnah ne glede na to, katera stran je bila zmagovita. »Velika večina tržiških občanov živi v duhu miru in sprave. Nima nobenih zamer, ne do časov, ko nas še ni bilo, ne

do drugih, ne do svojih sosedov,« je dejal župan. Zbrane je nagovoril tudi Janez Ivnik, predsednik krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Trzič.

K spomeniku francoskim žrtvam Obtožujem pri nekdanjem koncentracijskem taborišču na Ljubelju sta prav tako v petek venec položila generalna sekretarka Urada predsednika republike Nataša Kovač in prvi svetovalec na francoskem veleposlaništvu Benoit Schneider. Že med tednom je Ljubelj obiskala tudi ruska delegacija z ministrom za telekomunikacijo in množične medije Nikolajem Nikiforovom, ki je s seboj pripeljal tudi skupino otrok iz ogroženih družin.

Delavnica o zaposlovanju slepih in slabovidnih

Nevlje – V sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije bodo v okviru projekta Knjižnica slepih in slabovidnih v sredo, 13. maja, na Podružnični šoli Nevlje pripravili sklop delavnic in predavanj na temo Možnosti zaposlovanja slepih in slabovidnih. Po predstavitvi projekta in predavanjih o posebnostih dela s slepimi, možnih načinov zaposlovanja in usposobljenosti ljudi, ki imajo težave z vidom, se bodo udeleženci lahko seznanili tudi s praktičnim delom. Spoznali bodo prilagojene tehnične in programske opreme za uporabo pri delu in izobraževanju ter se preizkusili z različnimi pripomočki, ki jih uporabljajo slepi in slabovidni.

DO 31. 5. 2015 BODO CHIO EKIPÉ PO CELI SLOVENIJI NAKLJUČNO OBISKALE OGROMNO DOMOV.

ZA VSAK CHIO IZDELEK*, KI GA POKAŽETE CHIO EKIPÉ, PREJMETE
VREDNOSTNI BON 5 €.

Dnevne lokacije obiskov Chio ekip so navedene na www.chio.si.

* Upošteva se neodprta originalna embalaža Chio izdelka z veljavnim rokom uporabnosti ali ročno izdelana embalaža Chio izdelka.

Spomenik ustreljenim talcem na Čegeljšah so v zadnjem letu obnovili in predstavili na novo lokacijo. / Foto: Tina Dokl

Tudi veslači cenijo čiste vode

Ker sta veslaški šport in skrb za varstvo narave, zlasti ohranjanje čistih voda, med seboj še kako povezana, sta moči združila Svetovni sklad za varstvo narave in Mednarodna veslaška zveza.

VILMA STANOVNIK

Bled – Mednarodna veslaška regata in tekma svetovnega pokala v veslanju minuli konec tedna na Bledu sta bili izjemna priložnost za predstavitev WWF, mednarodne organizacije za zaščito narave, ki se je skozi partnerstvo povezala tudi z Mednarodno veslaško zvezo FISA. Pri WWF Adria so namreč pripravili zanimiv spremljalni program tako imenovane vodne turneje, saj so

na Bledu tekma svetovnega pokala v veslanju. Sodelovanje so nadaljevali tudi na svetovnem prvenstvu leta 2011, letos pa so sodelovanje z WWF obnovili za naslednjih pet let.

Mednarodna organizacija za zaščito narave sicer v Sloveniji deluje že od leta 2008, sedaj pa ima tudi regionalni urad za vse države nekdanje Jugoslavije in Albanijo, WWF Adria. Deluje na področju varovanja okolja in narave, zlasti pomem-

Visoka predstavnika Mednarodne veslaške zveze Jean-Christophe Rolland in Matt Smith sta v družbi simpatične maskote pande skupaj z direktorjem WWF Adria Martinom Šolarjem predstavila pomen ozaveščanja o pomembnosti zdravih in čistih voda. / Foto:Tina Dokl

obiskovalcem tekem delili nasvete za zaščito vod, preverili so lahko svoje znanje v eko kvizu, v Veliki Zaki so pripravili informacijo točko, povezanost veslaškega športa in skrb za naravo, zlasti čiste vode, pa so predstavili tudi na priložnostni tiskovni konferenci.

»Veslanje je zelo čist šport, cenimo vlogo voda in zato smo se vključili v projekt WWF. Pri Mednarodni veslaški zvezi namreč menimo, da smo vsi odgovorni, da vode ostanejo čiste, pri čemer ni dovolj o tem zgolj govoriti, ampak tudi ukrepati,« je poudaril predsednik Mednarodne veslaške zveze Jean-Christophe Rolland, izvršni direktor Matt Smith pa je dodal, da pri projektu sodelujejo že od leta 2010, ko je bila

bno pa je operativno sodelovanje med tako imenovanimi zavarovanimi območji posameznih držav. Skupni cilj WWF in mednarodne veslaške zveze je postaviti nove standarde na področju trajne organiziranosti športnih dogodkov, zlasti pri skrbi za čiste vode.

»WWF je multinacionalna, v njej deluje več kot pet tisoč ljudi, novo postavljena WWF Adria pa ima sedež v Zagrebu. Imamo ekipo, imamo ljudi, ki znajo delati, jaz sem se jim pridružil in upam, da jih bom s svojim znanjem in izkušnjam lahko vodil v nove zmage za živ planet. To je namreč naš slogan in cilj,« je poudaril direktor WWF Martin Šolar, ki je na svojo prvo službeno pot v vlogi direktorja WWF Adria prišel prav na domači Bled.

Ulica ne pozna milosti

Na leto v svetu odkrijejo kar tristo vrst novih drog, ki jih na zelo različne načine ponujajo mladim tudi pri nas, zato se v okviru programa NE-ODVISEN.SI ukvarjajo z ozaveščanjem mladih in odraslih, najnovejšemu programu pa so dali naslov kar Izzivalec ulice.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Glasen aplavz zbranih, med katerimi je bila tudi ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak, si je po predstavitvi programa Izzivalec ulice v večnamenskem prostoru Osnovne šole Orehek minuli četrtek zaslužil Bojan Kodelja, vodja programa NE-ODVISEN.SI. Ne zato, ker bi staršem najstnikov in drugim, ki delajo z njimi, predstavil uspehe pri zdravljenju odvisnosti, pač pa zato, ker jih je s konkretnimi primeri posvaril pred številnimi načrtno ali nenačrtno nastavljenimi pastmi, ki mlade lahko zapeljejo v odvisnosti.

To pa že nekaj časa niso zgolj alkohol, tobak, nasilje in droge. Vedno več je odvisnosti in socialnih omrežij, računalniških igrice, pasti mladim nastavljajo internet in subliminalna sporočila. Ker mnogi starši vsega tega ne poznamo, se z otroki o tem tudi ne moremo pogovarjati. Prav pogovor, ko otroka poskuša razumeti in mu postaviti na koncu stavka vprašanje in ne klicaja, pa mnogokrat manjka.

»Kadar starši s pogovorom preverjamo, kakšen odnos ima naš otrok do določenih vsebin, sploh do različnih drog, nam znajo to z lahkoto povedati. Vedo celo

Vodja programa NE-ODVISEN.SI Bojan Kodelja je program Izzivalca ulice predstavil na Osnovni šoli Orehek.

določene specifike. Ker pa mi tem vsebinam marsikdaj nismo več kos, kar odnehamo, saj imamo občutek, da otrok ve več kot mi. Vendar je to običajno znanje, ki ni resnično, ki je otrokom zgolj všečno in zato smo ga poimenovali ulično znanje. Navadno ga namreč pridobijo s pomočjo ulice, zelo načrtno in zelo konkretno pa tudi s pomočjo filmov, računalniških igrice, resničnostnih šovov,« je poudaril Bojan Kodelja in dodal, da smo starši otrokom prvi zgled, vendar nanje vpliva

tudi širše okolje.

»Zato otrok mora prepoznati, kako deluje ulica,« je dodal Bojan Kodelja, ki je v svojem predstavitvenem interaktivnem dokumentarnem programu poiskal ugledne strokovnjake, ki tudi na zelo konkretnih primerih pojasnjujejo večkrat zelo osupljive podatke o različnih zasvojenostih. Tako je na primer pri nas že šestnajst odstotkov petnajstletnikov, ki imajo težave zaradi alkohola, vsak peti petnajstletnik pa je kadilec. Med kadilskimi je vedno več najstnic,

ki jih privlačijo lepo poslikane škatlice cigaret. Velik problem so sprogramirane droge, ki so brez barve, vonja in okusa in jih je težko prepoznati. »Na leto se pojavi okoli tristo novih drog, navadno pa traja eno leto, da pridejo na črno listo. Ko pridejo, se snujejo že nove, in na tem področju ni moč nikoli priti do konca,« pravi Kodelja in opozarja na veliko vlogo preventivne dejavnosti. Če se namreč narkoman okuži s hepatitisom C, v obdobju enega leta državo stane 365 tisoč evrov.

Tudi zdravljenje drugih odvisnosti je drago, še huje pa je, ker je vse več vrst zasvojenosti. Primer so nasilne računalniške igrice, ki jih igrajo že petletniki, ki seveda ne ločijo med resničnostjo in igrkami. To se lahko še stopnjuje in odvisnost je vedno hujša, zato starši moramo vedeti, kaj otrok počne. Tudi če je težko, je v primeru negotovosti treba poiskati strokovnjaka, in če pri otroku najdemo drogo, to prijaviti na policiji.

»Ulica ne pozna milosti. Pojavljajo se nove in nove droge in starši se moramo pogovarjati z otroki. Naj nas ne bo strah reči otroku ne,« še poudarja Bojan Kodelja, ki bo zanimivo in poučno gostovanje z Izzivalcem ulice imel spet danes ob 17. uri v OŠ Antona Tomaža Linhartu v Radovljici.

V Jenkov spomin

JANEZ KUCHAR

Cerklje – V Galeriji Petročeve hiše v Cerkljah so v četrtek odprli razstavo o Davorinu Jenku. Razstavo, ki bo na ogled do 16. maja, je pripravil Arhiv Republike Slovenije, avtorji razstave pa so Jelica Reljič, Franc Križnar in Gregor Jenuš, ki je ob odprtju poudaril, da je bil Jenko pevovodja, dirigent, glasbeni pedagog in tudi skladatelj. Pri 25 letih

je na besedilo Simona Jenka zložil slovensko himno Naprej zastave slave, ki je danes himna Slovenske vojske; leta 2004 pa je njegova Bože pravda ponovno postala srbska državna himna. »V jubilejnih letih, lani ob 100. obletnici smrti in letos ob 180. obletnici rojstva, se še toliko bolj zavedamo njegove bogate glasbene zapuščine,« je dejala Daniela Močnik, predsednica Kulturnega kluba Liberius Cerklje.

Še bodo skrbeli za pomoč

VILMA STANOVNIK

Kranj – Direktorica kranjske občinske uprave Senja Vrabar in vodja Urada za finance Mirko Tavčar sta se minuli petek sestala z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anjo Kopač Mrak. Ministrstvo namreč želi v sodelovanju z občinami in podjetji pripraviti paket pomoči socialno najšibkejšim državljanom in jim tako omogočiti, da izstopijo iz začaranega kroga tudi z enkratnim odpisom dolga. Ministrstvo bo v sodelovanju z občinami in podjetji postavilo jasne pogoje za izvedbo teh ukrepov, ne glede na ukrepe države pa bo Mestna občina Kranj samostojno izvajala socialne ukrepe,

ki najranljivejšim občanom omogočajo premostitev finančnih težav. Že sedaj kranjska občina zagotavlja dnevno tople obroke v razdelilnici hrane socialno najbolj ogroženim občanom. Slednjim je namenjena tudi enkratna socialna denarna pomoč. Mladim družinam omogočajo enkratno denarno pomoč ob rojstvu otroka. Tesno sodeluje z Območno organizacijo Rdečega križa Kranj ter jim zagotavlja sredstva za delovanje. V proračunu bodo še vedno zagotavljali sredstva za delovanje dnevnega centra za mlade Škrlovec, zavetišča za brezdomce, centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog in reintegracijskega centra.

15. Večer slovenskih viž v narečju

Škofjeloški grad, atrij, 12. junij 2015, ob 19.30

Organizator: RADIO SORA, d. o. o. 04/506 50 50

Župan tokrat vztrajal pri odloku o komunalnem prispevku

Škofjeloški svetniki so na seji minuli teden sprejeli tudi predlog odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Občine Škofja Loka v prvem branju, ki je povzročil veliko razburjenja med krajanji Godešiča, Reteč, Puštala, Vincarjev in Stare Loke.

MATEJA RANT

Škofja Loka – »To ni Ponterosso,« je razpravo na občinskem svetu v četrtek končal župan Ješe po novih pozivih, da naj se odloži glasovanje o omenjenem odloku in v njegovo pripravo vključi tudi predstavnike krajanov naštetih krajevnih skupnosti in Iniciative za pravičen komunalni prispevek. Poudaril je namreč, da so se vsakokratni pogovori z njimi končali pri tem, kakšna bi bila zanje najvišja še sprejemljiva višina komunalnega prispevka, o čemer pa po njegovih besedah mi mogoče razpravljati na ta način. Podlago za odmero komunalnega prispevka bo namreč predstavljala omenjeni odlok, ki naj bi ga svetniki v drugem branju dobili na mize predvidoma v juniju.

Svoje nezadovoljstvo z višino komunalnega prispevka, ki ga bodo morali plačati po novem odloku, so krajanji izrazili že na zboru krajanov dan pred sejo, tik pred začetkom seje pa se jih je nekaj zbralo pred stavbo upravne enote, kjer so tudi osebno poskušali županu izročiti sklepe zbora krajanov, a neuspešno. Neuspešni so bili tudi predstavniki opozicijskih strank, ki so prav tako predlagali preložitve glasovanja o omenjenem

Predstavniki Iniciative za pravičen komunalni prispevek so tudi osebno poskušali županu izročiti sklepe zbora krajanov, a neuspešno. / Foto: Gorazd Kavčič

odloku, dokler ne dosežejo dogovora s krajanji. »Podkrepljeno z mnenjem pristojnega ministrstva smo pokazali na številne nepravilnosti v odloku, zato o njem ne moremo konstruktivno odločiti,« je to zahtevo utemeljila svetnica Mateja Podlogar. Pripravljavcem odloka v Iniciative za pravičen komunalni prispevek očitajo nepravilno upoštevanje stroškov vzdrževanja, nepravilno uporabo podatkov iz registra osnovnih sredstev, neupoštevanje vseh zunanjih virov in samoprispevka, natančneje bi morali določiti tudi

pravilo upoštevanja velikosti gradbene parcele ... Obenem poudarjajo, da je višina predlaganega komunalnega prispevka socialno nevzdržna in bo pomenila neresljiv problem za mnoge krajanje. Kot so izračunali, naj bi predvideni komunalni prispevek za naselja Godešič, Reteč, Gorenja vas, Vincarje, Puštala in Stara Loka v povprečju znašal 3120 evrov, kar se jim zdi še vedno previsok in nepravilno znesek. Drugi krajanji, ki so se na javno kanalizacijo priključevali zadnjih petnajst let, so po besedah Rolanda Krajnika

plačevali bistveno manj, in sicer od 1200 do 1400 evrov, krajanom Suhe pa ga sploh niso zaračunali. Opozoril je tudi, da bi morali pri izračunu komunalnega prispevka upoštevati, da so krajanji že v preteklih letih vlagali v to infrastrukturo, ko so gradili greznice in male čistilne naprave, plačevali so tudi visoko okoljsko dajatev.

Po izračunih, ki so jih pripravili na občini, pa naj bi povprečna višina komunalnega prispevka znašala pod 1900 evrov. Kot je poudaril Leon Kobetič iz podjetja Locus, je bil cilj priprave novega odloka solidarnost, torej da za enako komunalno oskrbo vsi plačajo enako. Ob tem pa je opozoril, da je treba upoštevati, da je gradnja komunalne opreme v strnjениh naseljih bistveno cenejša kot pri razpršeni poselitvi, saj je v slednjem primeru treba zgraditi več omrežja. Komunalni prispevek je sestavljen iz dela, ki se plača za neto tlorisno površino objekta, in dela, ki zajema površino gradbene parcele. Pri izračunu, ki so ga pripravili na občini, so upoštevali petsto kvadratnih metrov veliko gradbeno parcelo in dvesto kvadratnih metrov neto tlorisne površine. Odlok je v prvem branju na koncu potrdilo 14 svetnikov, deset pa jih je glasovalo proti.

Tudi letos krompir posadili po starem

Foto: Denis Bozovičar

Visoko – Na njivi pri Tavčarjevem dvorcu na Visokem so minulo nedeljo drugo leto zapored pripravili prikaz sajenja krompirja, kot so to počeli naši predniki. Letos so po besedah predsednika Turističnega društva (TD) Gorenja vas Zvoneta Bašlja posadili okrog osemsto kilogramov krompirja, in to kar osmih sort. Najprej so pripravili njivo s staro leseno brano in konjsko vprego, s katero so si pomagali tudi pri oranju grabnov za saditev z okopalnikom. Sledilo je sajenje krompirja na čvelj razdalje, grabne pa so potem zasipali z okopalnikom in grabljami. Po trdem delu je sledila malica »za njivo«, ki je letos zadišala tudi beraču, zato se je ponudil, da bo pomagal pri delu. »Berači so namreč vedeli, da kjer se je delalo, se je tudi dobro jedlo. Tokrat so gospodinje pripravile ješprenj s kosom mesa in krhljevo vodo,« je pojasnil Bašelj in dodal, da je beraču sicer malica vedno veliko bolj dišala kot delo. Kot so kasneje ugotovili, jim je iz malice vzel meso, namesto njega pa notri vrgel čvelj. Sajenje krompirja po starem so letos pripravili v sodelovanju s TD Žirovski vrh, ki jim je posodilo tudi stara oblačila, kot so jih nosili nekoč. Pričakujejo, da bodo pridelali okrog osem ton krompirja, ki ga bodo tudi letos tako kot lani podarili šolam v občini.

Med najboljšimi tudi e-skiro iz Škofje Loke

Ljubljana – Pod okriljem Zavoda za spodbujanje podjetnosti mladih je minuli četrtek potekal drugi sejem dijaških podjetij, ki so ga pripravili v okviru programa Moje podjetje, ki mladim omogoča prvo podjetniško izkušnjo v življenju. V enem letu mladi prehodijo pot podjetnika od poslovne ideje in poslovanja do zaprtja podjetja, pri tem pa poslujejo z realnimi finančnimi sredstvi. Ob koncu programa so podelili tudi naziv dijaško podjetje leta, pri čemer so ocenjevali inovativnost, obseg prodaje, kakovost poslovnega poročila, oglasno predstavitev in urejenost stojnice. Žirijo, ki so jo sestavljali podjetniki, je najbolj prepričalo podjetje ARIERA z Gimnazije Ravne na Koroškem, ki se bo udeležilo evropskega sejma dijaških podjetij konec julija v Berlinu. Sedem dijaških podjetij je tekmovalo še v posebni kategoriji Skills for the future (Veščine za prihodnost). Evropskega tekmovanja v tej kategoriji se bo udeležilo dijaško podjetje e-skiro iz Šolskega centra Škofja Loka. Program Moje podjetje se je sicer letos odvijal v 17 slovenskih srednjih šolah, sodelovalo pa je več kot dvesto dijakov, ki je ustanovilo 29 dijaških podjetij.

Razglasili bodo energetskega zmagovalca

Škofja Loka – Jutri, 13. maja, bodo v Sokolskem domu ob 19. uri razglasili dosežke na področju energetske učinkovitosti v občini Škofja Loka za leto 2014. Lani so z javnim razpisom prvič iskali upravljavca javnega objekta, ki je bil najbolj varčen pri porabi energije, s čimer so želeli prispevati k učinkoviti rabi energije v občini in spodbujati občane in organizacije k posnemanju dobrih praks. Tudi letos so imenovali posebno strokovno komisijo za izbor dosežkov na področju energetske učinkovitosti, ki je pregledala prispelle prijave upravljavcev oziroma lastnikov stavb(e), ki imajo energetske najbolj učinkovite javne objekte, domove in gospodarske organizacije, ki so na območju občine Škofja Loka izvedli energetske učinkovite projekt(e). Po jutrišnji slovesni razglasitvi bodo odprli razstavo Zbiramo in recikliramo star tekstil, ki so jo pripravili otroci Vrta Škofja Loka.

Gasilsko službo urejajo tudi formalno

Vodice – Čeprav ima občina Vodice že urejeno delovanje prostovoljnih gasilskih društev in gasilske zveze ter z njimi sklenjene ustrezne pogodbe, pa je notranja revizija ugotovila, da javne službe gasilstva doslej niso imeli formalno urejeno tudi z občinskim aktom. Občinski svet je zato na zadnji seji obravnaval osnutek odloka o gasilski javni službi, ki zgolj odraža že utečeno stanje. V skladu z odlokom občina zagotavlja opravljanje nalog gasilstva preko prostovoljnih gasilskih društev, povezanih v Gasilsko zvezo Vodice.

GG | HIŠA KULTURE // torek, 12. maja 2015, ob 18. uri

VODA NA PLATNU IN MINI KONCERT

Star slovenski pregovor pravi, da voda še za v čvelj ni dobra. Kaj pa na platnu?

Člani slikarskega kluba Škofja Loka: Ivana, Marta, Marko, Minča, France, Stana, Ana in Marija so letos pod vodstvom akademske slikarke Agate Pavlovec risali vodo. In to v jezeru, potoku, reki, morju, vodo, ki teče iz pipe, cevi ali pa je v vazi ...

Naslikana voda pa ni slaba. Prepričajte se in pridite na odprtje razstave, ki bo v torek, 12. maja, ob 18. uri v avli Gorenjskega glasa v Kranju (Bleiweisova 4 – nasproti glavne avtobusne postaje, poleg nebotičnika in lekarne v Kranju).

Da ne bo kapljalo, ampak gladko teklo, bo s svojim petjem poskrbel Škofjeloški oktet, ki vas prav tako ne bo pustil ravnodušnih.

Razstavo si boste lahko ogledali do petka, 12. junija. Prisrčno vabljeni!

Gorenjski Glas

'Spomenik' (vse manjšemu) Triglavskemu ledeniku

Zgodba Triglavskega ledenika, ki nezadržno izginja, je svoje mesto našla tudi na filmskem traku, v filmu z naslovom Nekoč je bil ledenik. Gledalcem je s predstavitevijo globalnih podnebnih sprememb v sodelovanju z RTV Slovenija na vest potrkal scenarist in režiser Matjaž Fistravec.

JASNA PALADIN

Kranj – Film Nekoč je bil ledenik je nastal v produkciji studia ALP za RTV Slovenija in njihovo uredništvo izobraževalnih oddaj, z njegovo projekcijo pa so avtorji nedavno počastili tudi svetovni dan Zemlje. Podenj se je kot režiser, scenarist, producent in snemalec podpisal Štajerc Matjaž Fistravec, ki nam je tudi zaupal nekaj zanimivosti o nastanku tega polurnega dokumentarnega filma.

»Film Nekoč je bil ledenik je nastajal vsaj zadnjih trideset let,« nam uvodoma zaupa Fistravec, ki je s kamero prepotoval že velik del sveta od Patagonskih ledenikov do divjih voda Inda. »Potem pa smo nekoč, starejši se bodo spomnili, z gorniški prijatelji nosili zadnje štafeto mladosti s Triglava. Tri dni je snežilo kot za stavo to so bili časi, ko je sneg še padal iz oblakov ali snemanja igranega filma Steber na robu Triglavskega ledenika s Filipom Bencetom v vlogi Trentarskega lovca v najbolj vročem dnevu tistega leta ali snemanja v Snežni jami pod Kredarico za film o Triglavskem narodnem parku kakšnih dvajset let nazaj. Takrat se je Triglavski ledenik s svojo rjavkasto barvo pokazal izpod snega. Bil sem razočaran. Tako skromen in majhen je bil. Ujet pod snežiščem, ki ga ni bilo niti za en skromen smučarski spust. Vse tisto, kar daje ledeniku ime in veličino in zgodovinski spomin,

Filmska ekipa na ostankih Triglavskega ledenika / Foto: arhiv Matjaža Fistravca

je izginilo. Pripoved mame, ki je po drugi vojni tukaj še v maju kar resno smučala, je izginila, z enim pogledom. Ledenika brez ledeniških razpok pač ni, ledenika, ki se ne premika, pač tudi ni. In takrat se je verjetno rodil naslov za film. Nekoč je bil ledenik. Za Triglavskega, ki je izginil, in vse druge, ki izginjajo,« o svojem filmu pravi Fistravec.

Triglavskega ledenika le še 0,4 hektara

Da bi gledalci lahko razumeli vzroke za izginjanje ledenikov, tudi Triglavskega, se je avtor večji del filma posvetil podnebnim spremembam in vzrokom zanje. Pri tem so mu pomagali nekateri priznani slovenski strokovnjaki. »Na

spremembe podnebja na Zemlji so v vseh milijonih let pomembno vplivali različno sončno obsevanje Zemlje in drugi vzroki, kot denimo kometi. A zadnjih dvesto let ničesar od tega ne moremo kriviti za podnebne spremembe, ki smo jim priča. K tem najbolj namreč vpliva prav naš življenjski slog. Težimo k nenehni rasti, tega pa planet ne zdrži. Tempo ogrevanja planeta je ta hip večji, kot je bil kadar koli v zadnjem milijonu let,« med drugim pove dr. Lučka Kajfež Bogataj. Eden redkih glaciologov pri nas, Miha Pavšek iz Geografskega inštituta Antona Melika, v filmu predstavi sistematično znanstveno merjenje Triglavskega ledenika, ki poteka že vse od leta 1946. »Iz različnih zgodovinskih virov smo

ugotovili, da je bil ledenik ob koncu 19. stoletja velik preko 40 hektarov, leta 1946 smo mu namerili 14 hektarov, ob zadnjih meritvah pa le še 0,4 hektara. V dobrih stoletih se je torej zmanjšal kar za stokrat,« pravi Miha Pavšek. Film se zaključuje z mislijo, da bodo čez petdeset let manjši ledeniki najverjetneje povsem izginili, morda pa bo Triglavskega zasul in tako zaščitil grušč in bo ostal ujet pod kamenjem.

Ker pa se avtorji filma strinjajo, da o tovrstnih tematikah ni dobro zgovorno akademsko razpravljati, pač pa o njih čim bolj glasno kričati ali se vsaj zelo glasno pogovarjati, bodo film z veseljem predstavili ob vsaki priložnosti, za mednarodne filmske festivale pa bodo pripravili tudi angleško verzijo.

Stari orli spet leteli

V Sebenjah so zopet skakali nekdanji skakalni asi.

NEŽA ROZMAN

Sebenje – Minilo je že več kot 50 let, ko je skakalni as Jože Šlibar zadnjič skočil. A kljub temu na smučarske skoke ni pozabil. V soboto je prišel v Sebenje, v vas blizu njegovega rodnega Kovorja, kjer se je udeležil prireditve Stari orli. Z njim je bil tudi Peter Prevc, nič kaj »star« orel; skupaj naj bi skočila z bližnjega hriba in s padalom priletela na skakalnico, kjer se je odvijala tekma med legendami slovenskih smučarskih skokov. Žal je presečenjen za vse gledalce zaradi dežja odpadlo, a vsi drugi skakalci so se vseeno potegovali za odličja na 25-metrski skakalnici. Petra Prevca dolžina skakalnice ni prestrašila, je pa dejal, da je lahko tako majhna skakalnica zelo nevarna, ker se nanjo odpraviš »preveč pogumen« in nato padeš. Čeprav je skakalnica med manjšimi, pa se Jože Šlibar, kot je sam dejal, vseeno ne bi več upal spustiti po zaletišču, z veseljem pa bi se zapeljal po hrbitišču skakalnice.

Osrednje dogajanje je bila tekma med 25 bivšimi skakalci iz vse Slovenije, med katerimi je bil tudi Primož Peterka. Organizator prireditve in vodja tekmovanja Matija Stegnar je dejal, da so sedmi Stari orli kljub dežju dobro obiskani in se tekmovalci vsako leto vrnejo. Z organizacijo so začeli predvsem za namenom, da se bivši skakalci zopet srečajo, se poizkusijo v starih veščinah in se ob tem zabavajo. Da se v Sebenju odločijo priti tako velike skakalne legende, pa si štejejo v veliko čast. Pred tekmovanjem in po njem pa so pripravili še spremljevalni program – nogometno tekmo med reprezentančnimi trenerji Smučarske zveze Slovenije in domačini in skoke za otroke Mini Planica. Postavili so tudi manjšo razstavo smučarstva in fotografij z zgodovino sebenjskih skakalnic in skakalnega kluba. Čeprav je Peter Prevc zatrdil, da na plastični podlagi dež skakalcev ne ovira, smo lahko videli kar nekaj padcev bivših skakalcev, ki pa se na srečo niso končali s poškodbami.

Svetovna rekorderja Peter Prevc in Jože Šlibar / Foto: Luka Rener

Modrost staroselske duhovnosti

Kranj – Kranjsko društvo Ključ življenja pripravlja program kulturne izmenjave z andskima šamanoma in zdravilcema, ki bosta v Sloveniji med 22. in 28. majem. V okviru sedemdnevnega programa bosta pripravila predavanje, delavnico z obredom, terenske delavnice in individualne posvete. Več o modrostih staroselske duhovnosti in naravnega načina življenja lahko izveste na www.kljuczivljena.si, kjer se do 18. maja lahko tudi prijavite na program, delavnice in posvete.

S septembrom bodo sprejeli vse otroke

Medvode – Vrtec Medvode je za šolsko leto 2015/2016 prejel 194 vlog. Sprejeli so 157 otrok – vse, ki želijo vstop v vrtec s 1. septembrom. Največ otrok so sprejeli v oddelke prvega starostnega obdobja, in sicer 118. Na čakalni listi je ostalo 37 otrok, ki jih starši želijo v vrtec vključiti kasneje. Vsi sodijo v oddelke prvega starostnega obdobja, saj so rojeni od leta 2013 do 2015. V vseh enotah Vrtca Medvode imajo trenutno 41 oddelkov.

Anatomski atlas

Ta atlas vsebuje predvsem slike. Ko skušamo razumeti zgradbo ali lego določenega organa, nam nič ne pomaga bolj kot to, da vidmo, kateri in kakšni so sestavni deli organa oziroma kateri organi ga obdajajo. Anatomski atlas takov ključuje shematske, a dosledne in hkrati nazorne slike. Na njih so označeni posamezni deli telesa ali določenega organa, v kratkem besedilu zraven pa so razložene osnovne značilnosti.

Cena knjige je **11⁹⁰ EUR** + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

GLASBENI VEČERI NA RADIU SORA

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PONEDELJEK</p> <p>ROCK</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">TOREK</p> <p>EVERGREEN</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ČETRTEK</p> <p>NARODNO ZABAVNA</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">SOBOTA</p> <p>HITI VSEH ČASOV</p>
--	--	--	---

RADIO SORA, D.O.O., KAPUČINSKI TRG 4, ŠKOFIJA LOKA

Finala brez Slovencev

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Športni dvorani Medvode se je v nedeljo s finalnimi obračuni končal badmintonski turnir svetovne serije FZ Forza Slovenia International 2015.

V vseh petih finalih so gledalci videli tri nize. Med posameznicami je bila najboljša Marija Ulitina, med posamezniki pa Dmitro Zavadski. Oba sta reprezentanta Ukrajine in oba sta bila druga nosilca turnirja. V mešanih dvojicah je šla zmaga v

Francijo, pri ženskih dvojicah v Nemčijo, pri moških pa na Hrvaško. Slovencev v finalu ni bilo, najdlje so prišli do četrtfinala. Na domačem mednarodnem turnirju so tekmovali tudi badmintonisti iz kluba organizatorja, Badminton kluba Medvode. Posamično je bila najbolj uspešna Ana Marija Šetina, ki se je skozi kvalifikacije uvrstila v glavni turnir, kjer jo je v prvem krogu izločila kasnejša finalistka Mia Blichfeldt z Danske, aktualna mladinska evropska prvakinja.

Najboljši igralci Badminton kluba Medvode: Martin Cerkovnik, Ana Marija Šetina in Miha Ivanič, Mladi up 2015

ŠPORT NA KRATKO

Košarka – Znana sta polfinalna para v prvi ligi Telemach za moške. Največje presenečenje so pripravili košarkarji Helios Suns, ki so v četrtfinalu izločili Union Olimpijo. Bili so boljši tako na prvi tekmi v Stožicah kot na drugi v domači dvorani Komunalnega centra. Olimpijo so premagali z 72 : 69 in se uvrstili v polfinale, kjer se bodo pomerili z ekipo Rogaške. Drugi polfinalni par je Krka – Tajfun. Prvi polfinalni tekmi bosta jutri. Helios odhaja v goste. Drugo polfinalno tekmo bodo v Domžalah odigrali v petek z začetkom ob 18. uri, morebitno tretjo pa znova v gosteh v ponedeljek, 18. maja.

Nogomet – V prvi slovenski nogometni ligi Telekom so odigrali tekme 33. kroga. Kalcer Radomlje je s 3 : 2 izgubil v Celju, Domžalčani pa bodo predstavljeno tekmo proti Luki Koper na domačem igrišču odigrali danes z začetkom ob 18. uri. Tekme 24. kroga so odigrali v drugi slovenski nogometni ligi. Vodilni Roltek Dob je doma gostil drugega na lestvici Aluminij. Srečanje se je končalo brez zmagovalca s 4 : 4. Nogometaši Šenčurja so gostovali pri Farmatechu iz Veržeja in osvojili točko (2 : 2). Nogometaši Triglava so doma gostili zadnjevrščeno moštvo Šmartno 1928. Zmagali so s 3 : 0. V vodstvu je ponovno Krško s 46 točkami, Roltek Dob je s točko manj na drugem mestu, Triglav je četrti s 37 točkami, Šenčur pa je z 29 točkami osmi. V tretji slovenski nogometni ligi center so nogometaši odigrali tekme 22. kroga. Rezultati gorenjskih ekip: Komenda – Kolpa 1 : 2., Kalcer Radomlje B – Ivančna Gorica 1 : 1, Rudar Trbovlje – Šobec Lesce 1 : 1, Zarica Kranj – Jezero Medvode 3 : 2, Bled Hirter – Sava Kranj 0 : 3, Britof – Ilirija Extra Lux 0 : 3. V vodstvu ostaja Zarica Kranj.

Kolesarstvo – V soboto se je začela dirka po Italiji. Poleg Luke Mezgeca (Giant Alpecin) in Grege Boleta (CCC Sprandi Polkowice) na njem nastopa tudi Kranjčan Jan Polanc, ki so ga v ekipo Lampre za Giro uvrstili v zadnjem trenutku. Slovenci so se izkazali že v drugi etapi, ki se je končala s sprintom. Mezgec je bil četrti, Bole pa enajsti. Uspešen konec tedna je tudi za Nikom Čemažarjem, kolesarjem Save. Z reprezentanco je nastopal na Češkem, na dirki GP Matoušek za mlajše mladince. Kolesarji so v treh dneh imeli pet etap. Čemažar je zmagal na dveh in postal tudi skupni zmagovalec dirke, na kateri je nastopilo 166 tekmovalcev iz petnajstih držav. Mladi savčan je dobil že drugo etapno dirko letos in si prikolesaril enega večjih uspehov.

Vaterpolo – V soboto so vaterpolisti v članskem državnem prvenstvu odigrali tekme 15. kroga. Kranjski Triglav je bil prost, Kamničani pa so v Mariboru tesno izgubili z 12 : 11. Na lestvici vodi Ljubljana, Triglav je tretji, Kamnik pa peti. V naslednjem krogu, ki bo jutri, se bosta med seboj pomerila oba gorenjska predstavnika: Triglav in Kamnik. Tekma se bo v Kranju začela ob 20.45.

Veslači razveselili tudi s finali

V zaključnih obračunih prve tekme svetovnega pokala v veslanju na Bledu so nastopili tudi štirje naši čolni, za edine slovenske stopničke pa je poskrbel lahki veslač Rajko Hrvat, ki je osvojil drugo mesto.

VILMA STANOVNIK

Bled – Lepo vreme in polne tribune navijačev, na jezeru pa zanimivi obračuni številnih posadk, so zaznamovali minuli veslaški konec tedna na Bledu, ki se je v petek začel z mednarodno regato, v soboto in nedeljo pa nadaljeval s prvo tekmo letošnjega svetovnega pokala.

Na petkovi regati je bil slovenski izkupiček peto mesto lahkega skifista Aleša Jalna, šesto mesto skifista Jana Špika ter sedmo mesto in zmaga Janeza Zupana v malem finalu. Tik za Janeza se je uvrstil Aleš Zupan, četrti pa je bil Matej Grobelnik. Zlasti mladi veslač blejskega kluba Aleš Jalen se je pogumno spopadel s tekmeči, a v finalu lahkih veslačev za stopničke vseeno ni imel možnosti in se moral zadovoljiti s petim mestom.

Med dvojnimi dvojci sta v malem finalu Gašper Ferlinc in Gašper Ostanek prikazala precej boljšo vožnjo kot v predtekmovanju in se prebila do tretjega mesta, Borut Rebolj in Vid Pugelj sta bila šesta. Povprečen je bil tudi nastop Marka Bolhe, ki je med lahкими skifisti v malem finalu zasedel peto mesto. Najboljšo slovensko uvrstitev je v petek sicer dosegla Mariborčanka Manica Abramenko, ki je v ženskem skifu osvojila četrto mesto, a je bilo v konkurenci le šest tekmovalk.

Domači veslač Janez Zupan je tako na petkovi mednarodni regati kot nedeljski tekmi svetovnega pokala zmagal v malem finalu in osvojil skupno sedmo mesto. / Foto: Tina Dokl

Pomembnejši obračuni so sledili v soboto in nedeljo, ko so se veslači pomerili še na uvodni tekmi svetovnega pokala, slovenske barve pa sta branila Janez Zupan in Gašper Fistravec med skifisti ter Rajko Hrvat in Aleš Jalen med lahкими skifisti. Po pričakovanjih sta si nastop v velikem finalu priborila Rajko Hrvat in Gašper Fistravec, v malem finalu pa sta v nedeljo dopoldne nastopila veslača domačega kluba Aleš Jalen in Janez Zupan.

Na nedeljskih obračunih je od naših najbolj navdušil lahki veslač Rajko Hrvat, saj si je Izolčan v obračunu lahkih skifistov priboril drugo mesto. Četrto mesto je v velikem finalu osvojil Mariborčan

Gašper Fistravec, z zmagao v finalu B in skupno sedmim mestom pa je navdušil tudi Janez Zupan. Lahki veslač Aleš Jalen, ki je na tekmi doživel tudi krst v članski reprezentanci, je bil v malem finalu skifistov četrti.

»Lahko rečem, da smo videli dva zrela nastopa v finalu, izkazala sta se tako Rajko Hrvat kot Gašper Fistravec. Prav tako moram za dober nastop pohvaliti Janeza Zupana, ki je bil najboljši v malem finalu, z dobrim nastopom pa si je mesto v finalu priboril tudi mladi Aleš Jalen, vendar je v konkurenci veliko starejših tekmovalcev še brez potrebnih izkušenj. Vesel sem tudi, ker so navijači napolnili tribune,

in upam, da se bomo kmalu spet skupaj veselili novih uspehov,« je bil po nedeljskih obračunih zadovoljen selektor Dušan Jurše.

»Bled ni všeč samo meni, pač pa vsej veslaški srenji, za zvezo FISA pa je to ena najlepših prog na svetu. Zelo smo veseli, da smo spet tukaj, in upamo, da se bomo redno vračali, saj vemo, da športnike vedno pričakajo odlični pogoji in da je organizacija na vrhuncu,« je ob koncu tokratnega tekmovanja na Bledu poudaril predsednik Mednarodne veslaške zveze Jean-Christophe Rolland. Nova velika veslaška prireditev na Bledu bo znova leta 2017, ko bo Bled gostil svetovno prvenstvo veteranov.

Mavsar najhitrejši na rolerjih

Kranjčan Nejc Mavsar pričakovano ostaja najhitrejši hitrostni rolar v Sloveniji. Na državnem prvenstvu je na domači progi zmagal v vseh disciplinah, v katerih je nastopil.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Na stezi ob osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju je v soboto potekalo peto odprto državno prvenstvo v hitrostnem rolanju, ki je štel tudi za pokal Alpe Adria. V obeh tekmovanjih sta bila nepremagljiva Nejc Mavsar iz Rolarskega kluba Kranj, ki je bil organizator tekmovanja, in Ana Odlazek iz RK Ljubljana. Najboljša sta bila v disciplinah tristo metrov kronometer, petsto metrov in pet tisoč metrov. Tekmovanja se je v vseh starostnih kategorijah udeležilo več kot štiri deset tekmovalcev iz slovenskih klubov, pa tudi iz Hrvaške, Srbije in Avstrije. Najbolj uspešni so bili člani Rolarskega kluba Kranj. »Trudim se biti vsako leto boljši. Letos je

Na najdaljši razdalji, na pet tisoč metrov, so bili najhitrejši člani domačega Rolarskega kluba Kranj: Nejc Mavsar (spredaj), Miha Remic, Matevž Remic in Anže Dolinšek.

bil moj cilj italijanski pokal. Po osmih tekmah sem osvojil skupno šesto mesto. Italijanski pokal je najmočnejše tovrstno tekmovanje v Evropi. Naslednji večji cilj

bo evropsko prvenstvo konec julija v Avstriji, kjer bi se rad uvrstil med deseterico. Moj dolgoročni cilj pa so rolarske igre leta 2017 v Barceloni,« je povedal 24-letni Nejc Mavsar,

tudi glavni trener v kranjskem klubu. Na domačih tekmah so mu najbližji klubski kolegi, predvsem Miha Remic, s katerim skupaj tudi trenirata.

Gledalci, ki so se v soboto zbrali ob progi, so uživali v zanimivih obračunih za naslove državnih prvakov. Hitrostno rolanje je zanimiv šport. Hitrost in gneča sta tisto, kar navdušuje Mavsarja, ki za konec posreduje še podatke o hitrosti v številkah: »Pri sprintu konkretno na tej progi v Kranju okrog 55 kilometrov na uro, na maratonih, kjer je večja skupina, pa tudi do sedemdeset kilometrov na uro.« Tekmovalce v hitrostnem rolanju boste lahko letos spremljali tudi v sklopu Ljubljanskega maratona, kjer bodo tekmovali v polmaratonu.

Najzvestejši prijatelji Ratitovca

V akciji Prijatelj Ratitovca je lani sodelovalo 527 pohodnikov, ki so ta vrh osvojili vsaj petnajstkrat. Zofka Tolar in Franc Čufar sta bila na Ratitovcu vsak dan. Za Tolarjevo to velja že enajst let.

ANA ŠUBIC

Železniki – Na Ratitovcu so v soboto razglasili rezultate rekreativne akcije Prijatelj Ratitovca za lansko leto. Akcijo, ki pohodnikom narekuje normo petnajstih vzponov na leto, Planinsko društvo za Selško dolino (PD) prireja že od leta 1991. »Izkazalo se je, da je bila zamisel dobra, kajti število udeležencev se iz leta v leto povečuje. Če smo prvo leto našli 42 udeležencev in 1108 obiskov, je lani, ko je potekala 24. akcija, normo izpolnilo 527 pohodnikov s skupaj 22.739 vpisi. Število udeležencev je bilo le enkrat večje kot lani, vseh vpisov v štiriindvajsetih akcijah pa je bilo 331.793,« je pojasnil predsednik PD Lojze Lotrič.

Na srečanju, ki se ga je v dokaj lepem vremenu udeležilo 238 udeležencev akcije, so kot običajno podelili priznanja najaktivnejšim pohodnikom. Zmagovalca lanske akcije sta bila Zofka Tolar in

Franc Čufar, ki sta bila na Ratitovcu vsak dan, sledil je Marjan Benedik s 352 vzponi. Priznanja so podelili tudi udeležencem, ki so se v vseh letih akcije na Ratitovec povzpeli tisoč oz. večtisočkrat – za pet tisoč vzponov so letos dobili priznanja Sašo Potočnik, Bojan Prezelj in že omenjena Zofka Tolar. Slednja je sicer že vrsto let najbolj aktivna pohodnica, saj je na Ratitovcu neprekinjeno vsak dan že od 3. maja 2004. »Lepo mi je. Na poti spočijem glavo, občudujem naravo in živali. To mi je prišlo v navado in zame brez tega ni več dneva. V tem času k sreči nisem bila huje bolna, imela sem kakšen prehlad, takrat je pa treba malo stisniti zobe,« nam je zaupala 62-letna upokojenka s Križne Gore. Na Ratitovec na 1667 metrih nadmorske višine se ponavadi odpravi s Prtovča, za vzpon in vrnitev pa potrebuje dobro uro in pol.

Prvih deset pohodnikov v lanski akciji Prijatelj Ratitovca

Dobrega odziva so sicer deležne tudi druge dejavnosti PD za Selško dolino, je še povedal predsednik Lojze Lotrič: »Zelo dobro je obiskan vsakoletni januarski rekreativni pohod Železniki-Ratitovec-Dražgoše, prav tako tudi jesenski rekreativni pohod na Ratitovec, vedno množičnejši

pa postajajo tudi marčevski turni smuk in pohod s krpeljami s Soriške planine preko Ratitovca na Prtovč ter pohod bosonogih s Prtovča na Ratitovec, ki bo avgusta. Še posebno pa tistim z dobro kondicijo priporočamo celodnevni pohod po obhodnici Ratitovec, ki bo 23. maja.«

k GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Vsako leto več

Ko sem pred osmimi leti na tej strani začel pisati o rekreaciji, športni, taki in drugačni (tudi o pivski), sem velikokrat omenjal tekače, ki so postali številnejši od pohodnikov. Na Gorenjskem so pohodniki po naši statistiki izgubili primat. Zdaj vodijo tekači, na tretjem mestu so kolesarji. Nič hudega. Temu pravim, da so pohodniki stekli, »kavčarji« pa še niso vstali. Tu pride do razlike. Evolucija športnega rekreativca gre nekako takole: s kavča gre najprej v gozdarje, ko ti postanejo pretežki, se preobujejo v tekaške copate, kot ti postanejo prepočasni, gredo na kolo, in ko s kolesom ne morejo še dlje ... gredo na motor. Opaziti je, da motociklistična rekreacija na Gorenjskem postaja ena od najhitreje rastočih v državi. Iz tega bi se dalo zaključiti, da nikjer v Sloveniji ljudje ne migajo tako zavzeto kot ravno na naši strani Alp in Karavank. Ne vem, ali je za to zaslužen Gorenjski glas, vem pa, da nam vsi, ki se pridejo k nam rekreirat, kar malce zavidajo, ko vidijo, da vsi na vseh koncih »migajo«.

Tekači so vendarle svoja kategorija. Pred osmimi leti sem začel redno opozarjati na obdobje, ko tekači pridejo na plan. To obdobje se je začelo prvega septembra in končalo z Ljubljanskim maratonom. Vsak dan se v službo peljem mimo posestva Brdo. Okli njega je eden od najbolj popularnih tekaških krogov na Kranjskem. Od septembra do »Lublance«, je bilo vsako

pozno popoldne opaziti polno parkirišče vozil in zato tudi mravljišče tekačev ob žici. Vsi so tekli, vsi so nabirali kondicijo za Ljubljanski maraton. Ko je ta minil, si zopet lahko normalno parkiral ob Brdu. Danes je precej drugače. Pred slabimi petimi leti smo bili prepričani temu, da je rekreacijski tek doživel svoj vrhunec, in ko smo začeli ugibati, kdaj bo šla krivulja navzdol, smo morali presenečeno ugotoviti, da se je obrnila navzgor! To se še nikoli prej ni zgodilo. Vsi opazovalci smo se tako močno zmotili, da smo potrebovali nekaj časa, da smo si prikimali, dvignili palec in priznali, da je to super! Prav vsaka množična tekaška prireditev vsako leto zbere več tekačev. Da ne omenjamo Ljubljanskega maratona, ki presega prav vsa pričakovanja tako organizatorjev kot opazovalcev. Ne bom razpravljal ali ugibal, kdaj se bo krivulja res obrnila navzdol, ampak bom raje spisal hvalospev, ki pravi, da je to najboljši, kar se lahko zgodi povprečnemu, zdravemu človeku. Ni pomembno, na kak način se gibamo, pomembno je, da se, in dlje, ko se bomo, lažje bomo živeli. Tu pa sledi opozorilo! Poudarek je na »dlje« in namerno nisem napisal »bolj«, ker med tema dvema besedicama ogromna razlika. Dlje pomeni zdravo in pametno, bolj pa sili v odvisnost, iz katere se je ravno tako težko izklopiti kot iz vsake druge. In nobena odvisnost ni zdrava, to pa smo že večkrat obdelali, kajne?

Kranjski hišni klanec spet osvojen

MIROSLAV CVJETIČANIN

Stražišče – Klub študentov Kranj je tudi letos pripravil kolesarski vzpon, ki spada med najtežje v državi. Petkilomske razdalje s povprečno devetodstotnim naklonom in štiristo petdeset metri višinske razlike, se je letos lotilo sedemdeset kolesark in kolesarjev. Številka mogoče ni impozantna, vendar tisti, ki poznajo cesto, ki pelje iz Stražišča do Svetega Jošta, vedo, da je težko najti toliko borcev in bork, ki si upajo s kolesom napasti klanec, ki se kar nekajkrat kot zid postavi pred kolo. V sedmih

letih je Vzpon Jošt Scott postal sinonim za kolesarje, ki obožujejo najstrmejšo preizkušnjo, ne manjka pa niti tistih, ki sami sebi hočejo dokazati, da zmorejo s kolesom priti prav do vrha, ne da bi sestopili. Najtežji del klanca je prav gotovo zadnji dvestometrski konec proge, kjer se asfalt postavi pokonci z 28-odstotno povprečno naklonino. Letos je najhitrejši čas dosegel Matej Kimovec (Vaška runda), ki je progo prekolesaril v neverjetnih 17 minutah in 21 sekundah! Drugi je bil Mitja Kuralt (KD Alpe) s časom 17:38 in tretji Matic Bošnjak (Bike Republic) s

Tudi glasov Dušan Frlež se je hrabro spopadel z Joštovo strmino.

časom 17:47. Med ženskami je z naskokom zmagala Špela Škrajnar (Ganesha team)

s časom 22:02, druga je bila Tamara Grm in tretja Polona Lužan (Gorenjski glas).

Na Primoža hodili 24 ur

Zmagovalec vzdržljivostne prireditve 24 ur Svetega Primoža je Igor Alpner, ki je zbral dvaindvajset vzponov.

JASNA PALADIN

Stahovica – Priljubljena športno-rekreacijska prireditev 24 ur Svetega Primoža se je minuli petek in soboto odvila že deveto leto zapored, meje svoje vzdržljivosti pa je letos preizkušalo 99 pohodnikov in tekačev, ki so imeli le en cilj – v 24 urah Sveti Primož nad

Kamnikom (826 m) osvojiti kar največkrat. Skupaj so v tem času udeleženci premagali več kot 7800 kilometrov, v vpisno knjigo na vrhu pa so se vpisali kar 1062-krat. Najbolj vztrajen med moškimi je bil letos Igor Alpner, ki se je na Primoža povzpел 22-krat. Za kako velik dosežek gre, dokazujejo številke: v 24 urah je prehodil kar

Najboljši trije v kategoriji tekmovalcev: Mih Lindič, Igor Alpner in Matjaž Petrušič

162 kilometrov in premagal 8800 metrov višinske razlike. Sledila sta mu Mih Lindič in Boštjan Kos z 21 vzponi.

Med ženskami je medaljo za najboljšo prejela Helena Križanec, ki je Primoža osvojila dvajsetkrat.

Po Pušeljcu letos tudi Ultra pušelj

Podbrdo – Primorsko in gorenjsko hribovje z Baško grapo, Cerkljanskim, Selško in Poljansko dolino je še kako primerno za rekreacijo in tudi gorski tek, zato že od leta 2002 pripravljajo gorski maraton štirih občin imenovan GM4O, od leta 2013 pa še tako imenovani Pušelj posameznih gorskih tekov na Črno prst, Blegoš Ratitovec in GM4O. Letos so se odločili, da bo Pušelj posameznih tekov združen v enega, prireditev pa je tako dobila ime Ultra pušelj trail. Dolga bo 106 kilometrov, start pa bo 20. junija ob 6. uri v Podbrdu. Kot je napovedal predsednik organizacijskega odbora in direktor prireditve Jože Drakskobler, je vodstvena ekipa v preteklih mesecih že pridobila soglasja lastnikov, organizirali so ogledne ture manj znanih odsekov, znova pa bodo na trasi GM4O od Porezna do Železnikov 30. maja. V sklopu prireditve bodo namreč organizirali tudi GM4O s startom ob 8. uri ter ob 8.30 tako imenovani Graparski trimček na dvanajstkilometrski progi. Najmlajši bodo v treh kategorijah tekmovali ob 11. uri. Seveda organizatorji pripravljajo tudi spremljevalni program s koncerti. Letos bodo izkupiček od vstopnine namenili za pomoč pri nakupu defibrilatorjev v Baški grapi. Več izveste na www.trailrunning.si.

Za Tek štirih mostov že več kot osemsto prijav

Škofja Loka – Organizatorji Teka štirih mostov počasi že odštevajo dneve do starta. Tekmovalni del dogajanja bo v Škofji Loki 13. junija. Včerašnji pogled na listo prijavljenih je pokazal številko 836. Tek štirih mostov je dolg deset kilometrov, proga je speljana po mestnih ulicah, start in cilj pa sta na Mestnem trgu.

Vaja za pse vodnike

Pet udeležencev vaje je opravilo vse letališke postopke do vkrcanja na letalo. / Foto: Aerodrom Ljubljana

SIMON ŠUBIC

Zgornji Brnik – Aerodrom Ljubljana je v petek v sodelovanju z društvom CANIS, katerega osnovno poslanstvo je šolanje psov za pomoč gibalno in senzorno oviranih oseb, na brniškem letališču pripravil trening za pse vodnike in njihove lastnike. Ti so se imeli možnost podrobno seznaniti z letališkimi postopki in morebitnimi težavami, na katere lahko naletijo v primeru potovanja z letalom. Pet udeležencev vaje se je prijavilo na testni let, opravilo varnostno kontrolo, se sprehodilo do izhoda in se po prevozu z avtobusom na ploščad vkrcalo na letalo Adria Airways.

Za varno potovanje potnikov s posebnimi potrebami

na letališču poskrbi osebe za oskrbo potnikov. Letališko osebje nudi osebam s posebnimi potrebami pomoč od prihoda na letališče do vstopa na letalo, kjer osebo preda v oskrbo kabinskemu osebju letalskega prevoznika. Psi, ki potujejo z letalom, pa morajo biti vnaprej najavljeni, z oprtnico označeni kot vodniki in imeti ustrezen potni list in identifikacijsko kartico. Pes lahko ves čas potovanja sedi ob svojem lastniku. V skladu z letalskim priložnikom je na posameznem letalu zaradi varnosti dovoljena prisotnost največ enega psa. V Adria Airways sicer že proučujejo možnost povečanja števila dovoljenih psov v potniški kabini.

Pet nesreč s poškodbami

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so minuli konec tedna obravnavali pet prometnih nesreč, v katerih so se udeleženci poškodovali; v dveh sta bila udeležena kolesarja. V Kranju je v petek popoldne starejša kolesarka padla zaradi nepravilno naloženega tovora na kolesu, v nedeljo pa je zaradi neprilagojene hitrosti po tleh padel kolesar, ki je bil tudi precej pijan. Elektronski alkotest je namreč pokazal, da je imel kar

1,27 mg/l alkohola v izdihalnem zraku.

Pri Trzinu je v petek popoldne zaradi nepravilne strani vožnje voznica avtomobila trčila v tovorno vozilo (na sliki), ki je pravilno peljalo po nasprotnem smernem vozišču. Nepravilna stran vožnje je bila tudi vzrok za petkovo nesrečo v Tupaličah, kjer se je voznica z avtomobilom prevrnila na streho. V nedeljo ponoči pa sta na Jesenicah zaradi prekratke varnostne razdalje trčila dva motorista.

Konj nenadoma pobežljaj

Spodnje Laze – V petek zvečer se je na Spodnjih Lazah v občini Gorje zgodila nesreča s konjsko vprego, v kateri sta se dve osebi huje poškodovali. Po ugotovitvah policije je med vožnjo skozi vas konj iz neznanega razloga pobežljaj in se ga ni dalo več obvladati. Prišlo je do prevrnitve voza, na katerem sta bila vodička in njen oče, ki sta oba padla na cesto.

Po umoru storil samomor

V petek so v enem od stanovanj na Bakovniku našli dve trupli. Moški je najprej umoril partnerico, nato pa sodil še sebi.

JASNA PALADIN

Kamnik – Policija je bila v petek nekaj čez 14. uro obveščena, da so v enem od stanovanj v Kamniku našli mrtvi osebi, in sicer 54-letnega moškega in 45-letno žensko. Šlo naj bi za partnerja, prve ugotovitve pa so pokazale, da je ženska umrla nasilne smrti, moški pa je storil samomor.

Ker preiskava še poteka, so bili na Policijski upravi Ljubljana tudi včeraj z informacijami še vedno zelo skopi. »Glede na to, da vpletenost tretjih oseb v dogodek ni ugotovljena in da gre za družinsko tragedijo, več informacij ne bomo posredovali. Nekateri mediji so poročali, da je bilo uporabljeno strelno orožje, kar pa ne drži. Sumi kaznivnega dejanja nasilja v družini ob dosedanjem posredovanju policistov niso bili

Do umora in samomora je v petek prišlo v temle bloku na Klavčičevi ulici v Kamniku.

potrjeni, drugih ugotovitev vam zaradi varstva osebnih podatkov ne moremo pojasnjevati,« nam je včeraj odgovoril Vinko Stojnšek s PU Ljubljana.

Kot je znano, se je tragedija zgodila v bloku na Klavčičevi ulici 7 na Bakovniku, pretreseni sosede pa vedo povedati, da so v dopoldanskih urah usodnega dne iz

stanovanja slišali prepir in krike na pomoč, a temu niso posvečali velike pozornosti.

Policisti bodo o ugotovitvah obvestili pristojno tožilstvo.

Skrbijo za varnost motoristov

Ne le blagoslov, tudi spretnost in primerna zaščitna oprema sta pomembni za varnost motoristov, zato so letos na to znova opozorili na četrtem Moto dnevu minulo soboto v Naklem.

VILMA STANOVNIK

Naklo – S kar nekaj različnimi tematikami so člani Moto kluba Ptički brez gnezda vabili na letošnji Moto dan v Naklem. Pripravili so namreč zanimive stojnice z opremo za motoriste, zabavni program, že ob prvem Moto dnevu pa so se odločili, da se bodo redno posvečali tudi skrbi za varnost motoristov pa tudi vseh drugih udeležencev v prometu. Tako so tudi letos v sodelovanju z avtošolo B&B, AMZS ter policisti pripravili predstavitev varne vožnje, za blagoslov motorjev in motoristov je poskrbel domači župnik Janez Zupanc, posebno atrakcijo na poligonu pri poslovni stavbi Merkurja pa je obiskovalcem pripravil motorist Tadej Dolenc.

»Naš klub obstaja štiri leta, vanj smo večinoma vključeni domačini iz Občine Naklo, za zdaj pa nas je sedemindvajset. Ni pomembno, kakšen motor ima kdo, pomembno je, da imamo radi motorje in da smo radi skupaj. Tako gremo skupaj na izlete, se med seboj pogovorimo, izmenjamo izkušnje in vsako leto pripravimo tudi moto dan. Zdi se nam pomembno, da se v Naklem nekaj dogaja, da nas obiščejo tako domačini kot motoristični prijatelji iz drugih klubov. Pomembno je tudi, da je Moto dan priložnost za opozarjanje na pomen varnosti za vse udeležence v prometu, zlasti motoriste. Tako smo pripravili poligon za prikazovanje varne vožnje, spretnosti pri

Za blagoslov motorjev je poskrbel domači župnik Janez Zupanc.

izogibanju oviram in ravnanje v primeru padca. Prav tako smo pokazali zaščitno opremo in opremo, ki motoriste na cesti naredi opaznejše,« je povedal predsednik Moto kluba Ptički brez gnezda

Igor Drinovec in dodal, da vsako leto poskrbijo tudi za kakšno novost. »Letos je to pranje vozil v bikinkah in upam, da je bilo dobra popestritev programa,« je dodal predsednik Drinovec.

Različne spretnosti na motorju je pokazal Tadej Dolenc.

Tudi najmlajši so se preizkusili v vožnji med stožci.

zdravje & lepota

ZDRAVJE • KAKOVOST BIVANJA • ZDRAVA PREHRANA • NAPREDEK V ZDRAVSTVU • ZDRAVILA • KOZMETIKA • NASVETI ZA DOLGO ŽIVLJENJE

Ali vaše srce popušča?

Srčno popuščanje je resno kronično obolenje, pri katerem srce ne prečrpa dovolj krvi za potrebe telesa. Prognoza bolezni je slaba, umrljivost je celo večja kot pri nekaterih vrstah raka. Evropskim dnevom osveščanja o srčnem popuščanju so se pridružili v Splošni bolnišnici Jesenice, kjer so obiskovalce seznanjali s to boleznijo in jim brezplačno merili krvni tlak in sladkor.

URŠA PETERNEL

Srčno popuščanje je resna bolezen, kjer srce ne prečrpa dovolj krvi za potrebe telesa, kar povzroča nabiranje tekočin v pljučih in ostalih delih telesa. Je resna kronična bolezen, ki se postopno slabša in napreduje in skrajšuje življenje. Vzrokov zanjo je več: obolenje venčnih arterij, povišan krvni tlak, okvare zaklopk in vnetna obolenja, je o tem, kakšna bolezen je srčno popuščanje, povedal specialist internist iz Splošne bolnišnice Jesenice Marko Šluga, dr. med. Najpogostejši simptom bolezni je težka sapa, najprej ob večjih naporih, potem tudi ob manjših naporih, na koncu pa tudi že v mirovanju. Znaki so tudi otekanje gležnjev in meč, zmanjšanje telesne zmogljivosti, nočno dušenje, najhujši pa je hudo

dušenje – pljučni edem, kar je lahko tudi smrtno, je povedal zdravnik Šluga. Srčno popuščanje je predvsem bolezen starejših ljudi (četudi lahko prizadene celo dvajsetletnike) in glede na to, da se prebivalstvo stara, je tudi bolezen vse pogostejša. V Evropi je bolnikov s srčnim popuščanjem že okrog 14 milijonov, pri nas natančnih podatkov sicer ni, a če upoštevamo, da za njo zbolijo odstotek do dva populacije, je bolnikov vsaj 20 tisoč. Samo zdravnik Šluga v svoji ambulanti vsako leto obravnava vsaj petdeset novih pacientov, medtem ko jih veliko vodijo tudi v ambulantah splošnih zdravnikov. Zdravniki si prizadevajo, da bi bili pacienti osveščeni o tej bolezni, saj v procesu zdravljenja lahko največ naredijo sami. "Cilj osveščanja ljudi je predvsem v tem, da bi sami zaznali simptome, zlasti težko sapa, in da bi bolezen čim prej

Marko Šluga, specialist internist

odkrili, saj je zdravljenje ob zgodnjem odkritju bistveno uspešnejše. Da ne pride do bolezni oziroma da jo lažje obvladujejo, pa ljudje največ lahko naredijo sami: da z dovolj redne telesne aktivnosti krepijo srce in ožilje, tako tudi ne pride do zmanjšanja mišične mase (priporočamo vsaj petkrat tedensko pol ure napora, to je hoje ali kolesarjenja), da skrbijo za zdravo

prehrano, odsvetujemo kajenje in pretirano pitje alkohola, potrebno je redno spremljanje telesne teže in krvnega tlaka ter srčnega utripa. Pri bolnikih je pomembna tudi omejitev vnosa soli in tekočin," je pojasnil sogovornik. Pomemben del zdravljenja pa so tudi zdravila, in sicer temeljna zdravila, ki izboljšajo prognozo bolezni, ter olajševalci, kot so zdravila za izločanje vode, ki zmanjšajo otekanje in blažijo težko sapa. Pri napredovanih oblikah bolezni pa lahko pomagajo s posebnimi oblikami srčnih spodbujevalcev, s presaditvijo matičnih celic, presaditvijo srca in celo umetnim srcem. V Ljubljani deluje ambulanta za napredovano srčno popuščanje, po besedah Marka Šluge pa si v Slovenskem kardiološkem združenju želijo, da bi uvedli ambulante za srčno popuščanje v vseh regionalnih bolnišnicah, v jeseniški načrtujejo, da jo bodo dobili še letos.

V Splošni bolnišnici Jesenice so prejšnji petek brezplačno merili krvni tlak in krvni sladkor ter obiskovalce osveščali o srčnem popuščanju. Da ne pride do bolezni oziroma da jo lažje obvladujejo, ljudje največ lahko naredijo sami: da z dovolj redne telesne aktivnosti krepijo srce in ožilje, da skrbijo za zdravo prehrano, ne kadijo, potrebno je tudi redno spremljanje telesne teže in krvnega tlaka ter srčnega utripa. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Ekipa Splošne bolnišnice Jesenice in študenta Fakultete za zdravstvo Jesenice, ki so poskrbeli za dan osveščanja o srčnem popuščanju.

Mesec zdravih nog

URŠA PETERNEL

Od 12. maja do 6. junija Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije organizira izobraževalno preventivno akcijo Mesec zdravih nog. Cilj akcije je povečati ozaveščenost in znanje o kronični venski bolezni. Aktivnosti bodo potekale na štiridesetih različnih lokacijah po vsej Sloveniji, kjer bo prisotna medicinska ekipa. Na Gorenjskem bo akcija potekala 20. maja v prostorih Qlandie Kranj, 26. maja na gornji ploščadi Trgovskega centra Bled, 27. maja med zdravstvenim domom in Lekarno Plavž in Jesenicah, 28. maja pa v Hipermarketu Mercator na Primskovem v Kranju. Kronična venska bolezen je najpogostejša kronična nenalezljiva bolezen. Bolezen se najpogosteje začne z občutkom težkih in bolečih nog. Razvijejo se lahko tan-

ke, rdeče-modre majhne žilice (tako imenovane mrežaste vene). Če se vene razširijo, izbočijo, so vijugaste, nastanejo prave varice, to je krčne žile. Med najpogostejšimi dejavniki tveganja so dednost, čezmerna telesna teža, starost in ženski spol – saj sta nosečnost in hormonske spremembe med nosečnostjo pomembna dejavnika tveganja. Mednarodna raziskava iz leta 2012, v katero je bila vključena tudi Slovenija, je pokazala, da ima kar 80 odstotkov odrasle populacije eno od stopenj kronične venske bolezni, od tega ima vidne spremembe 60 odstotkov odraslih. Prav zato sta zgodnje odkrivanje in zdravljenje tako pomembna, saj lahko preprečita napredovanje bolezni. Bolezen zmanjšuje kakovost življenja in lahko pripelje tudi do invalidnosti, a je žal slabo prepoznana in tudi ne dovolj pogosto ustrezno zdravljena.

LEPO JE BITI UPOKOJENEC V TERMAH DOBRNA

BREZPLAČEN prevoz od vas do nas in nabor storitev ZA ZDRAVJE*

LEPO JE BITI UPOKOJENEC*

Paket že od 198,00 € na osebo, 5x polpenzion v Hotelu Park*** z brezplačnim prevozom, POSVET PRI ZDRAVNIKU in ZDRAVSTVENE STORITVE. Pri bivanju 10 dni vam **podarimo 11. dan** + brez doplačila za enoposteljno sobo! Velja 28.12.2015.

POMLADNI ODDIH (2.5.-24.6.2015)

Že od 36,90 € na osebo na noč v Hotelu Park*** z vključenim polpenzionom, kopanjem, WELL in MEDICO bon v višini 5,00 €. Min. bivanje 2 noči. Velja za bivanje med tednom.

WU WEI BUJENJE

BREZPLAČNA predstavitev terapij v Zdraviliški dvorani v nedeljo, 24.5.2015, ob 17.00 ali možnost udeležbe in bivanje na večdnevem programu od 24.5. – 29.5.2015 v Termah Dobrna.

Terme Dobrna
Navdihujemo življenje

Brezplačna številka: 080 22 10
e: info@terme-dobrna.si
www.terme-dobrna.si

KIROPRAKTIKA

Pripravljeni na aktivno poletje

Sedaj je pravi čas, da spravite svojo hrbtenico v optimalno fizično pripravljenost ter tako izboljšate celotno zdravje in se pripravite na poletne aktivnosti. Če se namreč po več mesecih neaktivnosti nepripravljeni podate v športne aktivnosti, lahko pričakujete zmanjšano fizično zmogljivost in možnost poškodb je večja.

Kiropraktika je osredotočena na zdravljenje motenj v mišicah in okostju z manipulacijo oziroma poravnavanjem hrbtenice. Težave s hrbtenico lahko vplivajo na živčevja in prekrvavitev v drugih delih telesa. Z obravnavo takih težav lahko zdravljenje s kiropraktiko koristi splošnemu zdravju na več načinov.

»Starejši ko smo, bolj je naša hrbtenica obrabljen in vretenca začnejo spre-

minjati obliko. Prihaja do procesa degeneriranja vretenca, ki pa ga kiropraktik lahko upočasni. Diski postajajo tanjši, kakšen živec se priščipne in to je lahko velik problem. Pa tudi za bolečine, neprijetno ščemenje v ramah ali nogah je lahko vzrok hrbtenica. Dandanes pa sta največji problem mojih pacientov bolečina v križu in vratu. Tudi glavobolov je veliko. Zadnje čase ljudem predstavlja velik problem tudi

kvaliteta spanja. Ljudje se ponoči zbudijo in so naslednji dan utrujeni, se ne počutijo dobro. Z obiskom kiropraktika se lahko tudi to stanje izboljša,« razlaga kiropraktik, dr. Donald J. Hopkins, ki je s svojim centrom za preventivo in zdravje hrbtenice Hrbtenica center že skoraj dve leti prisoten v Britofu pri Kranju, drugače pa je v Sloveniji prisoten že osemnajst let in ima veliko zadovoljnih pacientov.

Pomembna je gibljivost hrbtenice

Ko kiropraktik postavi diagnozo, se zdravljenje lahko začne. Terapevt stremi k temu, da vzpostavi normalno biomehaniko hrbtenice v mirujočem stanju s premikanjem hrbtenice in sklepov tako, da sprostijo kakršen koli krč mišic ali napetost v ligamentih in pripravi hrbtenične sklepe z uporabo hitrih in natančnih premikov. Cilj takega

Dr. Donald J. Hopkins / Foto: AB

Kiropraktik dr. Donald J. Hopkins, D.C.B.S. VAM LAHKO POMAGA

Je specialist za odpravo bolečin v hrbtenici, nogah, rokah, lopaticah, pri glavobolih, vrtoglavicah, lumbagu in herniji diska, ki je diplomiral na Logan Chiropractic College. Diplomsko iz anatomije pa je opravil na Michigan State University.

Njegove tehnike so
100% varne
in učinkovite.

V Hrbtenica centru d.o.o. smo edini v Sloveniji, ki združujemo manipulacijo hrbtenice in fizioterapije. Uporabljamo kombinacijo terapij: masaže, fizioterapije in spinalne manipulacije.

KIROPRAKTIKA je osredotočena na zdravljenje motenj v mišicah in okostju z manipulacijo (poravnavanjem) hrbtenice. Težave s hrbtenico lahko vplivajo na živčevje in prekrvavitev v drugih delih telesa. Z obravnavo takih težav lahko kiropraktično zdravljenje koristi splošnemu zdravju na več načinov.

ZDRAVLJENJE

Po postavljeni diagnozi, terapevt stremi k temu, da vzpostavi normalno biomehaniko hrbtenice pri mirujočem stanju in pri premikanju hrbtenice in sklepov, tako da sprostijo kakršen koli krč mišic ali napetost v ligamentih z uporabo natančnih premikov. Cilj je zmanjšanje pritiska na določene hrbtenične živce, kar je najpogostejši vzrok bolečine. To dosežemo z večkratnim in rednim zdravljenjem.

ČAS ZDRAVLJENJA

Rezultat zdravljenja je odvisen od starosti in kondicije pacienta. Pri nekaterih se pokaže takoj, pri drugih pa po nekaj tednih ali mesecu. Posamezna terapija traja od 10-20 min. Večina pacientov potrebuje 5-10 terapij, da dokončajo zdravljenje. Svetujemo vam, da uporabite kiropraktiko pred operacijo.

Če imate bolečine, nas pokličite na telefon 041/906 836

Del. čas: ponedeljek, sredo, petek od 12.30 do 17.30; torek, četrtek od 10.00 do 13.00

Lokacija ordinacije: Britof 292, 4000 Kranj

premikanja je zmanjšanje pritiska na določene hrbtenične živce, kar je – kot smo že omenili – najpogostejši vzrok bolečine.

»Ko imaš bolečine v križu, ti največkrat zdravniki predpišejo tablete, dobiš injekcijo, ti predpišejo fizioterapijo, če imaš srečo. Kar pa pri sami hrbtenični fleksibilnosti pravzaprav ne pomaga veliko. Moja rešitev je pač izboljšanje pacientove fleksibilnosti, kar na dolgi rok pomeni, da ljudje okrevaljo, se lahko vrnejo nazaj v svoj ritem življenja, se tudi hitreje vračajo na delo.«

Dr. Donald J. Hopkins je kiropraktik in specialist za odpravo bolečin v hrbtu, križu, vratu, ramah, rokah, lopaticah, pri glavobolih, vrtoglavici, išiasu, lumbagu. Uporablja edinstveno metodo, ki je narejena posebej za raztezanje hrbtenice in križa. »Ko ležiš na njej, ni sile, teže. Hrbtenica se razteguje in odpira prostor diskom.«

Bolečina ne izbira

Današnji način življenja je precej povezan s sedenjem, natrpanimi urniki, ko ljudje ne najdejo časa za rekreacijo, nekaj vaj za hrbtenico, in njena fleksibilnost tako z leti upada. »Ogromno je razlogov, zakaj ljudje ne najdejo časa zase, a dejstvo je, da pač dnevna aktivnost ni na vrhu naše prednostne lis-

te. Je pač na dnu in na dolgi rok se to pozna na telesu.« Vendar bolečina ne izbira. Prizadene mlade, stare, moške, ženske, revne in bogate.

Čas zdravljenja

Rezultati zdravljenja se razlikujejo. Pri določenih pacientih je rezultat viden takoj, pri drugih se pokaže po nekaj tednih ali v mesecu dni. Seveda je veliko odvisno od starosti in splošne kondicije pacientov. Na začetku se priporoča dva do tri obiske na teden, ki trajajo od dveh do štirih tednov, nato eden do dva obiska na mesec. Normalna terapija traja med deset in dvajset minut. Večina pacientov rabi med pet do deset terapij, da dokončajo zdravljenje.

»Eni se vrnejo nazaj v običajni ritem življenja, drugi pa bi morali razmisliti o drugačnem življenjskem slogu. Več časa posvetiti sebi, se lotiti telovadbe, diete, se začeti bolj zdravo prehranjevati. Ni pa seveda pri vseh enako.«

In ker se nekateri po zimskem 'spanju' spomladi precej prehitro in nepremišljeno podajo v športne aktivnosti, brez primerne gibljivosti in priprav, dr. Hopkins priporoča predpoletno pripravo hrbtenice za izboljšanje gibljivosti, zdravlja mišic, prekrvavitve ter tudi izboljšanja same kvalitete spanja.

Stičišče idej, načrtov, problemov in rešitev gorenjskih društev

Grozd NVO Gorenjske je eno izmed trenutno 10 regijskih **stičišč nevladnih organizacij v Sloveniji**. Naše poslanstvo je krepitev nevladnega sektorja, aktivnosti pa izvajamo s sredstvi, pridobljenimi na razpisu Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za javno upravo. Delovanje stičišč je podprto v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov, vloga stičišč pa je spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga.

ANKA PINTAR

Gorenjsko regijsko stičišče izvajamo v partnerstvu **SKUP – Skupnosti privatnih zavodov** in **Zavoda Tri, zavoda za trajnostne skupnostne prakse**. SKUP povezuje zasebne zavode ter izvaja in podpira socialnopoljudetniške in družbeno učinkovite programe, projekte in dejavnosti organizacij civilne družbe, socialnih oziroma družbenih podjetij ter angažiranih posameznikov. Področja, ki jih s svojim delovanjem krepim in razvijam, so predvsem socialna ekonomija, zagovornišтво in pravo ter mirno reševanje sporov, socialno varstvo ter zagotavljanje enakih možnosti in socialne vključenosti ter preprečevanje diskriminacije, varstvo okolja, trajnostni turizem. **Zavod Tri** si prizadeva za okrepljeno, ozaveščeno in samozadostno civilno družbo ter njene posameznike. S projekti in aktivnostmi, ki jih izvaja, spodbuja krepitev in vlogo skupnosti z več vidikov – od neformalnega in medgeneracijskega učenja do spodbujanja združnega povezovanja – na to področje vstopa z zagonom pletilske zadruge Breja Preja. Za uresničevanje zastavljenih ciljev in aktivnosti se zavod povezuje z domačimi in mednarodnimi sorodnimi institucijami in si prizadeva za konstruktivno mreženje različnih pomembnih deležnikov. SKUP in Zavod Tri sta konec lanskega leta združila moči pri izvajanju regijskega stičišča nevladnih organizacij na Gorenjskem.

Ekipo stičišča predstavljamo **Nina Arnuš, Mojca Selak, Urška Križnar, Anka Pintar, Primož Šporar in Jure Trbič**, ki skrbimo za povezovanje nevladnih organizacij na konkretnih problematičnih področjih,

organiziramo in izvajamo različne delavnice, posvete in neformalna srečanja, izvajamo svetovanja s področij prava, financiranja, priprave projektnih prijav in projektnega dela, obveščamo o aktualnih dogodkih in posredujemo pomembne informacije za društva ter organizacije. To so predvsem informacije o aktualnih razpisih in dogodkih.

V svojih aktivnostih na stičišču se trudimo **izhajati iz dejanskih problemov in potreb društev na Gorenjskem**. Vodimo konstruktiven dialog z večjimi občinami, predvsem pri problematiki urejanja financiranja in implementacije zakonov s

področja delovanja NVO. Z mentorstvi in svetovanji krepimo NVO-je. Spodbujamo k aktivnejšemu zaposlovanju in kadrovski krepitvi, s čimer želimo doseči predsem mlade – v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje pripravljamo program usposabljanja za brezposelne. **Medsektorsko sodelovanje** krepimo tudi na področju povezovanja z družbeno odgovornimi podjetji v regiji, na primer pri **oblikovanju in izvedbi teambuildingov v NVO**, korporativnih prostovoljskih akcij in lokalnih partnerstev. **Povezujemo se s fakultetami in koordiniramo izvajanje študentskih praks v društvih**. Spodbujamo

NVO-je k aktivnejši participaciji v Lokalnih akcijskih skupinah in pri oblikovanju konkretnih (partnerskih) projektnih predlogov.

Za nevladni sektor je še vedno značilna **velika razdrobljenost in nepovezanost**. V večini gorenjskih občin še ni vzpostavljenega konkretnega partnerstva med nevladnimi organizacijami in občinami, javno upravo in drugimi odločevalci v regiji, predsem je pri reševanju lokalnih oziroma regionalnih družbenih problemov premalo ali nič čezsektorskega povezovanja (to je povezovanja med društvi, občinami, javnimi institucijami ter gospodarstvom). Zastopanost

nevladnih organizacij je šibka tudi v procesih strateškega razvoja, strateškega načrtovanja in oblikovanja programov (npr. v okviru razvojnih agencij), še vedno imajo premajhno vlogo tudi pri drugih odločevalskih procesih (npr. v okviru občin). NVO tovrstne participacije še niso vzele za svojo, čeprav so se v preteklosti na tem področju že zgodili premiki – nevladni sektor ima svoje predstavnike v Razvojnem svetu regije, predlogi nevladnih projektov pa so uvrščeni v Regionalni razvojni program. Nepovezano delovanje se odraža tudi v nizkem številu partnerskih projektnih prijav na večje, predvsem

EU-razpise. Neizkoriščen je potencial socialnega podjetništva in zaposlovanja v NVO nasploh. Večina nevladnih organizacij je še vedno odvisna od enega vira (občinski razpisi), malo je pridobitnih dejavnosti, posledica pa netrajnostno delovanje in odvisnost od javnih virov.

Na stičišču gradimo temelje, ki so pogoj za nadaljnje delo in razvoj ter bodo sprožili inovativni potencial nevladnih organizacij. Zato pozivamo predstavnice ter predstavnike društev in drugih nevladnih organizacij, da se nam s svojimi izzivi oglašijo na info@grozdnvo.si, in skušali jih bomo rešiti skupaj.

Ekipo stičišča: Jure Trbič, Anka Pintar, Urška Križnar, Nina Arnuš, Mojca Selak in Primož Šporar / Foto: Jana Jocič

PRIMOŽ ŠPORAR, PREDSEDNIK UPRAVE SKLAD O5 – USTANOVA ZA DRUŽBENE NALOŽBE

Denar ni nevladnih organizacij vladar

Časi suhih krav zadnjih let so precej posledic pustili tudi v nevladnem sektorju. Slovenska društva, zveze, zasebni zavodi in ustanove dobivajo iz javnih sredstev manj kot 1 % BDP (dobrih 300 milijonov evrov), kljub temu pa skoraj 15.000 nevladnih organizacij v Sloveniji delno svoj proračun polni tudi iz občinskih, državnih, loterijskih in drugih javnih virov. Če k temu prištejemo še zmanjševanje donacij iz zasebnega sektorja ter omejene prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu zaradi zmanjšanja kupne moči, je lažje razumeti včasih kar obupan položaj nevladnih organizacij. Zdi se, da se boj med splošno koristnostjo in obstojem preveša na stran slednjega.

Dodaten problem tudi ob zagotovljenih sredstvih predstavljajo stalne težave z likvidnostjo in zagotavljanje predfinanciranja za izvajanje projektov in programov, saj organizacije le stežka dobijo kredite (problem zavarovanja, stroškov itd.). Dodajamo še težave z zagotavljanjem lastnih sredstev za sofinanciranje programov in projektov, v primerih, ko morajo NVO zagotoviti lastno udeležbo (npr. 10 %, 20 %). Za začimbo pa še številne administrativne ovire in previsoke zahteve glede poročanja, ki pijejo dragocene čase nevladnikov in upravljavcev finančnih virov, in zaradi katerih prihaja do dodatnih zamud, zlasti pri končnih izplačilih. Zmanjšana učinkovitost in predvsem nesprejemljivo ravnanje s kadri (mezmožnost zaposlovanja, premetavanje kadrov po projektih, večna začasnost itd.) so neposredne nepopravljive posledice.

In vendar neomajna volja in predanost nevladnikov ohranjata številne programe, projekte in dejavnosti pri življenju, mehanizma prostovoljstva in kreativnosti, kako s skoraj nič denarja ustvariti čim več, pa peljeta vlak naprej. Stiska pogojuje inovativnost in iskanje novih rešitev in alternativ. Vodilo sta vprašanja, ali je mogoče še kje kaj prihraniti in predvsem kako do svežega denarja. S prihranki se v tej predstavitvi sicer ne ukvarjamo, zagotovo pa lahko stroške znižujemo na več ravneh (npr. zaposlovanje prek javnih del, znižanje stroškov pri javnih naročilih itd.).

Primož Šporar

V luči pomanjkanja sredstev precej nevladnih organizacij kot priložnost prepozna družbeno (socialno) podjetništvo. Premislite, ali je to res primerna opcija tudi za vas. Z zakonom o socialnem podjetništvu predvideni finančni ukrepi sicer niso realizirani (ugodno finančno okolje, sklad itd.), je pa morda žarek upanja prenos pristojnosti na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter v letu 2015 ustanovljena projektna skupina za financiranje družbenega podjetništva, ki naj bi sooblikovala predlog razporeditve kohezijskih sredstev za naslednjo finančno perspektivo (gre za približno 10 milijonov evrov, ki jih ima na voljo ministrstvo za to področje). Predvidoma kombinacija nepovratnih in povratnih sredstev, kjer bi lahko kot podlaga služil predlog sheme RIS (Regional Impact Scheme), ki si prizadeva za vzpostavitev celostnih finančnih produktov za družbene podjetnike (npr. BRIDGE – premostitveni krediti brez stroškov in obresti, GUARD – dostop do jamstev in zavarovanj, COFIN+ v obliki spodbud sofinanciranja itd.). Javna sredstva so seveda že na voljo v okviru instrumentov, ki jih ponujajo npr. Slovenski regionalni razvojni sklad, Slovenski podjetniški sklad ter različne regionalne finančne sheme. Pomembnejše vprašanje je, ali so primerni za vas in ali izpolnjujete pogoje – preverite.

Alternativa čakanju na javni denar je iskanje zasebnih družbenih vlagateljev, ki bi podprli vaš družbeni podjetje. V Sloveniji je bil prihod tujih vlagateljev za tovrstne projekte pričakovani v okviru nekaterih inkubatorskih in pospeševalniških programov, zlasti za start-up družbene projekte. Vendar se pričakovanja (še) niso uresničila. Še vedno čakamo tudi prve čezmejne sklade za financiranje družbenega podjetništva (t. i. EuSEF), ki jih je predvidela EU kot orodje za pospeševanje financiranja.

Všečna alternativa za razvoj družbenih podjetij so lokalne mikro družbene naložbe. Namesto da lokalne podpornike (npr. podjetja) prosite za donacije, jih povabite k naložbi v vaš podjetje. V primerih nevladnih organizacij največkrat ne bo šlo za lastniška vlaganja (torej vlagatelj ne bo solastnik vaše organizacije), ampak boste praviloma vlagatelju vložek v dogovorjeni obliki povrnili. Če vam bo podjetje uspelo, boste sredstva vrnila (z dogovorjenimi obrestmi ali kakor ste se pač dogovorili), če ne, se lahko še vedno dogovorite za hibridnost (da se kredit spremeni v donacijo), tudi odlog plačila za daljše obdobje je lahko dobra rešitev. Morebitno zavarovanje naj bo prilagojeno vašim možnostim. Tovrstne oblike povečajo vašo skrb in učinkovitost (saj je

treba sredstva vrniti), vendar kljub temu ne tvegajte preveč. Bistvena prednost pa je, da pridobite strateškega vlagatelja, ki ima poleg sredstev morda tudi znanje in druge potencialne, da vas podpre.

Ne pozabite, da lahko z družbenimi podjetji ustvarjate dohodke na vsaj dva načina. Poleg prodaje blaga in storitev so tu vsaj še učinkoviti programi – UP. Ti programi s svojo družbeno učinkovitostjo odpravljajo oz. zmanjšujejo družbene izzive (probleme) in/ali ustvarjajo prihranek javnim blagajnam ali zasebnim subjektom (naročniki). Izvajajo se na različnih družbenih področjih, praviloma kot preventivna dejavnost v partnerstvu med naročnikom, izvajalci programov in družbenimi vlagatelji. Instrument medsebojnega sodelovanja imenujemo družbeno pogodbeništvu (v Sloveniji sicer že poznamo tudi energetsko pogodbeništvu). Vlagatelj ob doseženih učinkih dobijo povrnjen dogovorjeni finančni delež (del ali vsa vložena sredstva, obresti itd.). Zelene okoliščine za uporabo mehanizma UP:

- gre za družbeni problem, ki pomeni relativno velik strošek in je merljiv
- učinkovita odprava ali zmanjšanje družbenega problema – zlasti njegovih vzrokov in simptomov pomeni finančnih prihranek javnih sredstev

- možno je identificirati ciljne skupine (posameznike), ki jim je dejavnost namenjena

- dejavnost, ki naj bi ustvarila družbeni učinek, je preverljiva in znana

- dejavnost stane znatno manj, kot je ustvarjeni prihranek

Če vlagatelja ne najdete, potem vam ostane, da si denar sposodite. Kreditiranje je sicer primeren vir financiranja, težava je pri presoji bonitete (ali ste upravičeni do kredita) in zavarovanju (praviloma nimate nepremičnin itd.). Nekateri prilagojeni instrumenti so že bili predstavljeni in naj bi bili lažje dostopni tudi v Sloveniji (npr. mikrokrediti iz sredstev EU, npr. program EASI), množično kreditiranje (npr. KIVA) že deluje, v razvoju so tudi modeli množičnih zavarovanj.

Prilagojena različica kreditiranja so mikrokrediti z učinkom, kjer lahko tvegane nepoplačila kredita zavarujete z zbranimi zahtevami za namenitev dohodnine (t. i. 0,5 %). Preprosto – če družbeni podjetje ne bo uspelo, se kredit poplača iz zbranih sredstev iz dohodnine. V fazi preverjanja pa je sploh dobrodošlo, da testirate in segmentirate vaš bodoči trg (po načelu FFF – friends, family, fouls – če vam dohodnine ob tem, da jih to nič ne stane, ne namenijo niti prijatelji, družinski člani in znanci, potem bo podjetje morda res težko uspelo). Ne pozabite – v Sloveniji letno ostane približno šest milijonov evrov nerazporejenih dohodnin, čeprav zavezancev to nič ne stane. Za pridobitev iz dohodnine sicer ni treba, da ste na seznamu upravičencev ministrstva (npr. da imate status društva v javnem interesu), npr. Sklad O5 financira splošno koristne programe ne glede na status prosilca, upravičeni pa so tudi posamezniki (npr. za štipendijo za družinskega člana, za kritje stroškov zdravljenja itd.).

Vedno bolj prepoznana možnost je množično

financiranje oziroma crowdfunding (Kickstarter itd.). Potrebujemo primeren produkt, voljo, znanje in nekaj sreče, pri tem naj vam pomagajo podporne organizacije, ki se s tem že ukvarjajo (npr. Poligon). Če delujete na področju turizma, je lahko zanimiva opcija TravelStarter (slovenski projekt, trenutno umeščen kot pospeševalec v BTC-jevem pospeševalniku ABC) in z njim lahko vaše bodoče goste povabite k zbiranju sredstev za vašo investicijo v turizmu. Ko smo že pri turizmu – če lahko v vašem okolju sodelujete pri oblikovanju inovativnih produktov, ki gostom in turistom ponujajo možnost pustiti koristen odtis, je to lahko vir financiranja za vas. T. i. turizem z učinkom je lahko izjemno doživetje za vse udeležene (npr. skupina gostov iz tujine v okviru turističnega obiska v Sloveniji skupaj z zapornicami gradi trim stezo v zaporu), ki ima tudi številne družbeno koristne in finančne učinke.

Omenjamo tujino – če že imate donatorje v tujini, jim lahko ponudite, da vam donirajo v okviru mreže TransGivingEurope – TGE, kar jim omogoča, da svojo donacijo uveljavljajo kot davčno olajšavo v državi, kjer imajo sedež. To pa se jim nedvomno splača. Nekaj malega interesa za čezmejne donacije se kaže tudi za Slovenijo, položaj naj bi bil obetavnejši po opravljeni promocijski kampanji, ki je predvidena v letu 2015.

Med alternativami najdete nekatere mehanizme financiranja, ki temeljijo na uporabi informacijsko-komunikacijskih tehnologij, npr. sistemi zaokroževanj, kjer potrošnika ob plačilu povabimo k zaokrožitvi zneska, ki se nameni za splošno koristen namen (t. i. Round Up, v Sloveniji projekt Zaokroži.si). Dopolnilno financiranje teče tudi prek SMS-sporočil in drugih akcij v sodelovanju z operaterji mobilne telefonije. In če ne gre drugače – vedno vam ostane organizacija humanitarnega koncerta ali iger na srečo (v skladu z zakonodajo, seveda).

Več informacij o stičišču lahko najdete na: www.grozd.si ali nam pišete na: info@grozd.si.

NEVLADNIŠKI LIST

Kako uspeti na razpisu Norveškega finančnega mehanizma?

Eden od težko pričakovanih razpisov lanskega leta je bil poleg vsakoletnih občinskih in nacionalnih tisti Norveškega finančnega mehanizma, na katerega se je odzvalo tudi veliko število gorenjskih nevladnih organizacij. Med redkimi uspešnimi projekti je tudi Stičišče Prehod, ki ga izvajajo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Auris iz Kranja, celjski Zavod Racio Social in norveško socialno podjetje Lyk-z & døtre.

MOJCA SELAK

Sklad za nevladne organizacije, ki ga s sredstvi napolnjujejo Islandija, Lihtenštajn in Norveška, je namenjen večanju socialne pravičnosti in demokracije ter trajnostnemu razvoju prek podpore nevladnega sektorja v Sloveniji in povezovanja med organizacijami iz vseh vpletenih držav. Pomembno vlogo pri uspešnosti prijave poleg same vsebine igra tako tudi partnerstvo med različnimi organizacijami.

O projektu

Stičišče Prehod je projekt, ki ga je ob izdatnem sodelovanju Aurisa pripravil Zavod Racio social, ki deluje na področju izvajanja programov zaposlovanja težje zaposljivih in invalidnih oseb. Prav na to področje se umešča tudi sam projekt, ki je namenjen pomoči mladim s posebnimi potrebami na prehodu iz šole v svet dela. V projektu sta vzpostavljeni stičišči za prehod mladih v gorenjski in savinjski regiji. V obeh regijah sočasno izvajajo številne aktivnosti, pozitivne izkušnje pa iz ene regije prenašajo v drugo. Področje delovanja z mladimi so razširili na

vse mlade s posebnimi potrebami, ki na prehodu iz šole na trg dela potrebujejo pomoč. Izkušnje iz projekta Prehod kažejo, da je treba pričeti mlade sistematično pripravljati na trg dela že v šoli in jih peljati na trg dela, dokler se na delovnem mestu ne ustalijo.

Partnerstvo z domačimi in tujimi organizacijami

Partnerski projekti so lahko uspešni le ob kvalitetnem

partnerstvu. Pogoji za to je dobro medsebojno poznavanje organizacij in sodelavcev med sabo. Sodelovanje med Zavodom Racio social iz Celja in Aurisom iz Kranja teče že vrsto let. Svoje znanje in druge razpoložljive vire – prostore, tehnične možnosti, poslovne mreže – so združili že pri reševanju težav brezposelnosti, oblikovanju socialnopoljetniških idej in dvigovanju splošne

kvalitete življenja gluhih in naglušnih. V zadnjih osmih letih pa so skupno še posebno aktivni na področju prehoda mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela, sodelovali pa so tudi z Razvojnim centrom za zaposlitveno rehabilitacijo Uri Soča.

To je tudi povezava, prek katere so našli partnersko organizacijo iz Norveške. Pred leti je dr. Aleksandra Tabaj, vodja Razvojnega

centra, sodelovala z norveško organizacijo na področju invalidskega podjetništva, ki je prijazno ponudila sodelovanje pri iskanju norveškega partnerja, in tako smo uspešno pridobili v sodelovanje odlično organizacijo. Lyk-z & døtre je socialno podjetje, ki je razvilo in vzpostavilo edinstven program za usposabljanje otrok in mladostnikov, ki so kakorkoli ogroženi. Vloga norveškega

partnerja v projektu je izbor, priprava in seznanitev z dobrimi praksami na področju dela z mladimi s posebnimi potrebami, ki si jih bodo Slovenci ogledali na študijskem obisku na Norveškem.

Zakaj torej v partnerski projekt?

Dotatne točke na razpisu, ki jih lahko prinese sodelovanje z drugimi organizacijami, prav gotovo ne smejo biti edini motiv za povezovanje – saj tovrstne aktivnosti često prinesejo veliko dela in se pogosto lahko zgodijo tudi, da se srečajo zelo različni pogledi in mnenja na reševanje problemov. Kakor kažejo izkušnje Celjanov v projektu Stičišče Prehod pa »se je vedno izteklo tako, da smo iz takšnih situacij izšli bogatejši, prišlo je do sinergijskih učinkov, do povečanja znanja na obeh straneh in še bolj kompaktnega projektnega sodelovanja«. Partnerski projekti imajo pod črto več pozitivnih kot negativnih posledic – za vse udeležene organizacije, sodelujoče pri projektih, neposredne udeležence in okolje. Še vedno torej velja, da dve roki naredita več kot ena.

Urška Cimperšek iz Aurisa z udeleženci kuharske delavnice

PRAVNI NASVETI

JURE TRBIČ

Smo turistično društvo in na naši prireditvi želimo prodajati flancate, ki jih bodo spekle naše članice. Kakšni so pogoji za prodajo živil na prireditvi v organizaciji društva in ali moramo skleniti pogodbo s članico društva, ki na prireditvi prodaja izdelke?

Društva so načeloma ustanovljena za opravljanje nepridobitne dejavnosti (npr. vaše društvo za promocijo in razvoj turizma v kraju), a včasih se pojavijo potrebe po izvajanju storitev ali prodaji blaga, kar sicer sodi v t. i. pridobitno dejavnost.

Pravno podlago za dovoljenje izvajanja pridobitne dejavnosti najdemo v 9. členu Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki določa, da so zavezanke za davek tudi pravne osebe, kot so zasebni zavodi, ustanove, politične stranke, verske

skupnosti, zbornice, društva ter tudi nekateri javni zavodi, agencije ipd. Bistvo navedenih organizacij je delovanje, ki za cilj nima doseganja dobička in imajo za to pravno podlago (npr. so registrirane, dejavnost je navedena v statutu ipd.).

Tipični prihodki iz naslova nepridobitne dejavnosti so donacije in članarine, razpisna sredstva ipd., pogosti prihodki iz pridobitne dejavnosti pa prodaja blaga in/ali storitev (strežba/prodaja hrane in pijače, organizacija dogodkov, reklamiranje, spominki, knjige), oddajanje v najem (npr. prostore, ozvočenje, gasilske klopi ipd.) in drugo.

Med prihodke pridobitne dejavnosti se torej upoštevajo prejemki, ki jih organizacije prejmejo ali za prodajo blaga/storitev, kar pomeni tržno dejavnost, in tako konkurirajo drugim na trgu, ali

iz drugih pridobitnih virov. Poleg prihodkov se ugotavljajo tudi stroški, ki znižajo osnovo za davek, zato je društvo obvezano v primeru delovanja v pridobitni dejavnosti voditi dve bilanci, po eno za vsake vrste prihodkov.

Paziti je tudi treba, da sredstva dejansko porabimo za namen, za katerega smo ustanovljeni (npr. kulturno društvo za organizacijo kulturnega dogodka, turistično za promocijo in razvoj kraja ipd.) ter da izpolnimo posebne pogoje iz področnih predpisov.

Posebni pogoji za izvajanje neke pridobitne dejavnosti (npr. s področja varnosti in zdravja pri delu, sanitarnih standardov – HACCAP ipd.) so načeloma enaki za vse, ki izvajajo neko dejavnost, ne glede na pravno-formalno obliko organizacije, prav tako mora društvo opravljanje take dejavnosti načeloma imeti predvideno v statutu

po Standardni klasifikaciji dejavnosti.

Torej za prodajo flancatov na prireditvi potrebujete usposobljeno osebo in doseganje sanitarnih standardov, ki so predvideni za prodajo živil, upoštevati pa morate tudi pravila prodaje, kot vsak drug trgovec (npr. označevanje alergenov, izdajanje računov ipd.). Standarde mora izpolnjevati vsakdo, ne glede na status (zaposleni, prostovoljci, člani).

Če bi društvo želelo delo članici plačati, je obvezna neka oblika pogodbe (npr. podjemna pogodba, študentsko delo, malo delo, pogodba o zaposlitvi).

Mentor glasbene delavnice za otroke v našem kulturnem društvu se vozi precej daleč na vaje. Želeli bi ga plačati oz. mu povrniti vsaj stroške poti.

Predlagamo vam povrnitev potnih stroškov mentorju, saj 108. člen Zakona

o dohodnini določa, da se dohodnina ne plačuje od prejemkov, namenjenih pokritju stroškov prevoza, nočitev in dnevnic, dokumentiranih z računom, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki sodeluje v dejavnostih društev in njihovih zvez zaradi uresničevanja ciljev oziroma namenov, zaradi katerih so društva ustanovljena, in v zvezi s tem prejme povračilo

navedenih stroškov do višine povračil stroškov, ki je določena za povračila delavcem iz delovnega razmerja (trenutno 0,37 Eur na kilometer).

Potne stroške se tako lahko izplača na podlagi potnih nalogov, zapisnikov ali drugih dokazil, da je bil član tam zaradi ciljev in namenov društva, ne pa v okviru opravljanja pridobitne dejavnosti društva.

Na sodelavce stičišča se lahko obrnete v vprašanji s področij prava, računovodstva, pridobivanja sredstev, socialnega podjetništva, organizacije dogodkov, priprave projektnih predlogov, piljenja projektnih idej in prijave na razpise. Na voljo smo vam tudi za dolgotrajnejšo podporo oziroma mentorstvo, na primer ob ustanovitvi in zagonu nevladne organizacije. Za predstavnike gorenjskih NVO so vsa usposabljanja, svetovanja in mentorstva brezplačna.

Za vse informacije smo dosegljivi na info@grozd.si, več o stičišču najdete na naši spletni strani www.grozd.si, aktualnemu dogajanju pa lahko sledite na Facebookovi strani Zavoda Tri. Naši prostori, kjer nas lahko obiščete osebno, so na Mastnem trgu 21 v Škofji Loki.

Posvet organizatorjev športnih prireditev

V Lescah je Regionalno stičišče nevladnih organizacij Grozd v aprilu organiziralo prvi Nacionalni posvet organizatorjev športnih prireditev.

NINA ARNUŠ

Udeležilo se ga več kot trideset prirediteljev iz 23 organizacij. K sodelovanju smo povabili najboljše organizatorje športnih prireditev, med njimi Igorja Drakuliča, ki organizira Tek štirih mostov v Škofji Loki, Marka Robleka, organizatorja Nočne 10-ke, Miha Pintarja, organizatorja tekme v spustu s kolesi Downhill Sor'ca, Stanka Livka, organizatorja Loka MTB maratona, Jerneja Jazbeca, organizatorja Plezalnih dni v Kranju, ter druge.

Organizatorji so v prvem delu, ki smo ga poimenovali Športna kavarna, delili svoje izkušnje drug z drugim. Udeleženci so si izbrali najbolj zanimiva, in spraševali organizatorja, kako mu uspe organizirati tako uspešno prireditev. Po dvajsetih minutah so udeleženci lahko odšli k drugemu organizatorju in tako pridobili več znanja ter informacij. Omizja so zamenjali štirikrat, tako da so se udeleženci lahko povezovali ter informirali kar pri štirih različnih športnih organizatorjih.

Na posvetu so glave tako staknili organizatorji prireditev v zraku – Klub jadrskih padalcev Krokari (Gašper Prevc), Aero Klub ALC Lesce ter Društvo prostih letalcev Lesce-Bled. Med seboj so izmenjali izkušnje ter zagate organiziranja zračnih prireditev.

Veliko omizje je bilo pri organizatorjih Triatlona Karavanke, ki ga je s sodelavcem Janezom Dolžanom predstavila edina organizatorka Maja Zupan iz Zavoda za turizem Žirovnica.

Utrinek s posveta / Foto Nina Arnuš

Njihova tekma je bila zanimiva predvsem z vidika tekmovanja v več panogah. Poleg tega je poudarila dobro sodelovanje sorodnih gorenjskih športnih društev ter njihovo pripravljenost pomagati.

V drugem delu so se nam pridružili gostji z Upravne enote Kranj Marija Štefe in

Pišite nam:
info@grozd.si

Tadeja Kreft ter Bojan Eljon s Policijske postaje Radovljica. Ker smo v prvem delu pričeli z neformalnim načinom dela, smo tako tudi nadaljevali. Na način foruma so udeleženci postavljali vprašanja, gostje pa so

nanje kompetentno odgovarjali. Ugotovili smo, da je včasih kljub enaki zakonodaji osebna interpretacija uradne osebe lahko v prid ali v škodo organizatorjev. Eden izmed udeležencev je celo predlagal, da bi lahko razmišljali o ustanovitvi referenčnega organa, ki bi imel funkcijo varovanja pravic organizatorjev oz. poskrbel, da bi potekala še boljša izmenjava izkušenj tudi med sodelavci upravnih enot.

Nacionalni posvet smo zaključili s strinjanjem, da je v našem prostoru treba organizirati še več takšnih dogodkov, ki nudijo organizatorjem možnost srečevanja, povezovanja ter izmenjave znanj. Poleg tega s tem

spodbujamo tudi povezovanje med sektorji, kar na eni strani pomeni društva ter organizacije na drugi pa uradne osebe iz Policije ter upravnih enot. Tako so dogodki lahko boljše organizirani, kar koristi predvsem udeležencem, ki so primerno zavarovani.

Na željo udeležencev bomo takšen dogodek v prihodnosti še organizirali, pereči temi, ki se izpostavljata, pa sta predvsem problematika odgovornosti športnih prirediteljev ter trženje športnih dogodkov.

Spremljajte:
www.grozd.si

Dogodki, delavnice, priložnosti za sodelovanje

V maju organiziramo dve izobraževalni delavnici.

13. maja ob 16.30 vas vabimo na izobraževanje z naslovom **Kako in zakaj pridobiti status organizacije, ki deluje v javnem interesu?** Na delavnici se boste seznanili s postopkom pridobitve statusa organizacije v javnem interesu ter z ugodnostmi in obveznostmi, ki vam jih ta status prinese.

20. maja vas prav tako ob **16.30** vabimo na delavnico **Koraki do uspešne prijave na razpise**. Spoznali boste zakonitosti dobre projektne prijave na razpis – od identificiranja projektnih idej, iskanja primerne razpisa, prebijanja skozi razpisno dokumentacijo do finančnega načrta. Obe delavnici se bosta odvijali v prostorih Zavoda Tri na **Mestnem trgu 21 v Škofji Loki**. Udeležba je za predstavnike gorenjskih društev in drugih nevladnih organizacij brezplačna, zaželeno pa je predhodna prijava prek obrazca na spletni strani stičišča (www.grozd.si).

SLO-CRO NETWORKING: Podjetništvo za spremembe!

Vas zanimajo zgodbe slovenskih in hrvaških socialnih podjetij? Se želite povezati s partnerji s Hrvaške? Vedno več razpisov za javna sredstva namreč zahteva prijavo in izvajanje v partnerstvu. Stičišča nevladnih organizacij obalno-kraške, notranjsko-kraške, goriške in gorenjske regije ter partnerji iz Pulja pripravljamo v petek, **29. maja**, dogodek s ciljem mreženja med slovenskimi in hrvaškimi nevladnimi organizacijami ter socialnimi podjetji. Na dogodek se prijavite prek obrazca na naši spletni strani (www.grozd.si).

Mednarodni prostovoljski tabor v Bohinju – sodelovanje pri izvedbi ECA Evropskega prvenstva v kajakaškem maratonu

Organizacijska ekipa evropskega prvenstva v kajakaškem maratonu v Bohinju vas v sodelovanju s stičiščem Grozd vabi, da se pridružite mednarodnemu prostovoljskemu taboru in prispevate k uspešni izvedbi tega pomembnega športnega dogodka. Organizatorji vam obljublamo pester teden, užitek v delovnem zanosu raznolike prostovoljske ekipe in prijetno bivanje v kampu v Bohinjski Bistrici. Prvenstvo bo potekalo od 1. do 5. julija, aktivnosti prostovoljcev in priprave na izvedbo tabora pa se pričnejo že 29. junija. Za podrobnejše informacije nam pišite na info@grozd.si.

Študijske prakse v nevladnih organizacijah

Grozd povezuje tudi nevladne organizacije in fakultete. V študijskih praksah ter sodelovanjih v okviru diplomskih del prepoznavamo priložnost krepitve in nadgradnje sodelovanje s Fakulteto za organizacijske vede, FDV-jem (s Katedro za kulturologijo in Katedro za analizo politik in javno upravo) ter z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti. Nadgradite vsebine svojih dogodkov, izkoristite pomoč pri oblikovanju vsebin za konkretne projekte, izboljšajte svojo podobo na spletu in ponudite študentom konkretno delovno izkušnjo v nevladnem sektorju. Posredujte nam svojo ponudbo, mi pa vas bomo povezali s fakulteto oziroma študenti in študentkami.

»Vsekakor bi izkušnjo priporočila vsem, da se поблиže spoznajo z nevladnimi organizacijami, njihovim načinom dela in pomenom, ki ga imajo za skupnost.«

Lara Fajfar, študentka FDV, Politologija – analiza politik in javna uprava, študijsko prakso opravlja na Zavodu Tri.

Izjave udeležencev dogodka:

Jure Sodja, Kajak kanu klub Bohinj:

»S srečanja bi izpostavil to, da se organizatorji premalokrat pogovarjamo in sodelujemo. Poleg tega organizatorji sami na preučimo vseh zakonov in odlokov, kar nas ovira pri prijavljanju prireditev. Potem je zelo pomembna dobra komunikacija med vsemi deležniki, saj bi tako marsikatero težavo rešili povsem zlahka. Na koncu pa bi poudaril še to, da je pravočasnost pri prijavah prireditev izrednega pomena. Vse te zadeve smo obravnavali na posvetu, kjer se je zbralo lepo število izkušenih organizatorjev zahtevnih tekmovanj. Absolutno so takšni posveti koristni in bodo tudi v prihodnje pomemben vir informacij in stičišče mreženja na tem področju.«

Maša Zevnik, Kolesarski klub Sava Kranj:

»Kljub pomanjkanju časa mi ni žal, da sem se udeležila posveta, ki je bil interaktiven in sproščen. Tako da samo pozitivno pozdravljam take dogodke in se hkrati zahvaljujem za idejo in organizacijo.«

Miha Pintar, klub MTB Železniki, organizator Downhill Sor'ca:

»Na posvetu smo izmenjali kar nekaj zanimivih izkušenj glede same organizacije športnih prireditev. Predstavniki Policije in upravne enote Kranj so nam odgovorili na mnogo vprašanj, na katera smo v preteklosti naleteli. Dogodki, kot je bil ta, organizatorjem pomagajo izmenjati dobre in slabe izkušnje, pripomorejo k lažjemu razumevanju zakonodaje in seznanjajo organizatorje z njihovo odgovornostjo.«

ZANIMIVOSTI

Psihoterapevtska svetovanja

Na območju zgornje Gorenjske se začne projekt Anima Sana, namenjen krepitvi duševnega zdravja.

URŠA PETERNEL

Na območju zgornje Gorenjske vzpostavljajo mrežo svetovalnih pisarn, kjer bodo posameznikom, ki potrebujejo individualno pomoč, na voljo brezplačna psihoterapevtska svetovanja. Odgovore, kako bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje, bodo posamezniki lahko pridobili osebno, preko vzpostavljenih spletnih strani ali tedenske radijske kontaktne oddaje. Vzpostavitev preventivnih programov na področju krepitve duševnega zdravja sodi pod okrilje projekta Anima Sana, nosilec katerega je Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR), kot projektni partnerji pa sodelujejo Pot svetlobe društvo za razširitev zavesti, Psihiatrična bolnišnica Begunje, Fakulteta za zdravstvo Jesenice in Skupnost centrov za socialno delo. Projekt je financiran iz Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014. "Z analizo trenutnih razmer na področju duševne-

ga zdravja bomo izpostavili ciljne skupine, ki so najbolj podvržene možnostim razvoja duševnih motenj, denimo brezposelne, ostarele, ter zanje razvili, oblikovali in prilagodili posebne sklope preventivnih predavanj in delavnic. Oblikovali in vzpostavili bomo tudi programe usposabljanj za različne skupine strokovnih delavcev, ki delajo z ranljivimi ciljnim skupinami, s čimer bomo zagotovili dvig njihovega znanja in veščin s področja duševnega zdravja. Na ta način želimo poskrbeti za preventivne ukrepe in zgodnje diagnosticiranje potencialnih težav na področju duševnega zdravja," je o namenu projekta povedala Urška Železnikar z RAGOR-ja. Čustvene in duševne težave navadno postanejo nevzdržne in nevarne posebej takrat, ko posameznik izgubi tudi materialno varnost. Projekt naj bi zato omogočil lažjo, širšo in brezplačno dostopnost do storitev in preventivnih programov. Obenem naj bi prispeval k promociji pomena dobrega duševnega zdravja.

O visokoškolskem izobraževanju v zdravstveni negi

Slovenija ima med medicinskimi sestrami kar 66 odstotkov osebja s srednješkolsko izobrazbo, kar pomembno odstopa od evropskih standardov. »Evropa vzpostavlja le tri profile medicinskih sester: diplomirano medicinsko sestro, medicinsko sestro z naprednimi znanji in medicinsko sestro specialistko. To moramo sprejeti in s tem uskladiti tudi izobraževalni proces v Sloveniji,« je na posvetu Moja kariera Quo Vadis dejala Darinka Klemenc, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege. Soorganizatorica posveta je bila Fakulteta za zdravstvo Jesenice, govorili pa so o smernicah za visokoškolsko izobraževanje v zdravstveni negi. Kot je poudarila dekanja Fakultete za zdravstvo Jesenice dr. Brigita Skela Savič, so smernice za izobraževanje v zdravstveni negi izjemnega pomena za razvoj profesionalizacije v zdravstveni negi. Urejeno izobraževanje in spremljanje njegove kakovosti je temelj razvoja profesije. Cilj stroke zdravstvene nege je sprejem nacionalnih smernic v letu 2015, ki bodo zmanjšale zaostanek Slovenije pri urejenosti visokošolskega izobraževanja v evropskem prostoru.

Ministrica: "Izkoristimo sončno vreme!"

Deseti maj je v Sloveniji dan gibanja. Ob tem je ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc poudarila: "Naj bo ta dan priložnost, da vnovič razmislimo o možnostih za vsakodnevno telesno dejavnost. Izkoristimo sončno vreme ter se odpravimo na izlet v naravo, sedimo na kolo, privoščimo si tek ali hitrejši sprehod, igre z žogo in druge oblike gibanja na prostem, primerne za ta letni čas. V službo ali na službeni sestanek, v šolo, po opravkih se, kadar je le možno, odpravimo peš ali s kolesom. Kombiniramo lahko tudi vožnjo z avtom in pešačenje ter kolesarjenje, majhne otroke pa lahko posadimo na kolesarski sedež ali v kolesarsko prikolico. Bodimo kreativni! Izkoristimo vsako priložnost za gibanje, ki se nam ponuja."

Babice – za boljši jutri

URŠA PETERNEL

Petega maja smo obeležili mednarodni dan babic. Letošnji slogan se glasi Babice – za boljši jutri, ki pošilja sporočilo, da babice s svojim delovanjem vsak dan spreminja-

jo družine, družbo in svet, saj rešujejo življenja mater in novorojenih otrok. Z nudenjem babiške skrbi za ženske in dojenčke prispevajo k njihovu zdravju in zdravemu odraščanju. Babice, ki so izobražene in regulirane po mednarodnih standardih, lahko zagotovijo

87 odstotkov standardne zdravstvene obravnave, ki jo ženske in novorojenčki potrebujejo. Boljši dostop do babiške skrbi je v 72 državah z visoko umrljivostjo mamic ob porodu po letu 1990 prispeval k povprečnemu zmanjšanju umrljivosti za tri odstotke letno. Ugotovljeno

je bilo tudi, da je babiška skrb izrednega pomena pri zmanjšanju števila prezgodnjih porodov, intervencij pri porodu, pri doseganju večjega razmaka med porodi, pri spodbujanju uporabe kontracepcije. Po zaslugi babiške skrbi doji več mamic, prav tako so zaradi babiške nege hospitalizacije krajše, poudarjajo v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije.

gorenjske lekarnice

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Pri astmi je pomembna pravilna uporaba vdihovalnikov

Ob letošnjem svetovnem dnevu astme (5. maja) lekarniški farmacevti večjo pozornost namenimo boljšemu prepoznavanju ter zdravljenju bolnikov z astmo. Astma je zahvaljujoč napredku v razvoju zdravil danes v razvitem svetu zelo dobro nadzorovana kronična pljučna bolezen. Bolniki z astmo ob uspešni terapiji z zdravil zaradi svoje bolezn niso več omejeni kot nekoč, saj astmatike najdemo celo med vrhunskimi športniki. Za kakovostno življenje bolnikov z astmo je poleg dobrega poznavanja narave bolezn zelo pomembna tudi pravilna in redna uporaba zdravil.

Katera zdravila najpogosteje uporabljamo za zdravljenje astme?

Glavni cilj zdravljenja astme je dober nadzor »astmatičnega« vnetja dihalnih poti s čim manj poslabšanj bolezn. Večinoma za nadzor astme zadoščajo zdravila s protivnetnim učinkom (t.i. glukokortikoidi), ki so na voljo v obliki vdihovalnikov. Prednost novjših zdravil z zdravljenje astme v obliki vdihovalnikov je njihovo »lokalno delovanje«, torej dostava zdravila direktno na mesto vnetja – v pljuča. Posledica tega je manj neželenih učinkov na ostale organe. Pomembno je, da zdravila za vzdrževalno zdravljenje astme (običajno glukokortikoide v obliki vdihovalnikov) uporabljamo redno v

predpisanih odmerkih, tudi ob odsotnosti znakov bolezn, saj na ta način preprečimo oziroma zmanjšamo pojavnost poslabšanj bolezn.

V primeru poslabšanja astme imajo bolniki na voljo še drugo zdravilo v obliki pršilnika t. i. »olajševalca«, ki ga uporabijo samo »po potrebi« torej ob težavah, kot so oteženo dihanje, kašelj, tiščanje v prsih, piskajoče dihanje. Tovrstna zdravila ne delujejo protivnetno, pač pa zmanjšajo zaporo dihalnih poti ter na ta način olajšajo dihanje. Velika poraba »zdravil – olajševalcev« je lahko znak neurejene astme oz. nenadzorovanega astmatičnega vnetja.

Bistvena je pravilna tehnika inhaliranja.

Pred sabo imamo lahko še tako dobro zdravilo za zdravljenje astme, vendar to v primeru nepravilne uporabe ne bo učinkovito oziroma bo učinkovito le v manjši meri. Pri odmerjanju zdravil za zdravljenje astme v obliki vdihovalnikov je za učinkovitost zdravljenja zelo pomembna pravilna tehnika inhaliranja.

V grobem ločimo dve skupini vdihovalnikov: pršilnike (vdihovalnike na potisni plin) ter vdihovalnike z zdravili v prahu (različne oblike). Podrobneje si o pomembnejših korakih tehnike inhaliranja pri obeh skupinah vdihovalnikov lahko

preberete na spletni strani Gorenjskih lekarn: <http://www.gorenjske-lekarnice.si/>.

Še posebno pozornost moramo nameniti pravilni uporabi zdravil pri starostnikih, ki imajo zaradi nekoliko slabše spretnosti lahko več težav pri uporabi vdihovalnikov.

Lekarniški farmacevti smo najlaže dostopni zdravstveni delavci, ki vam s svojim strokovnim znanjem lahko pomagamo ob morebitnih težavah pri zdravljenju z zdravili. V primeru dvoma v pravilnost uporabe vdihovalnika oz. v primeru

občutka, da vam zdravilo ne pomaga, se o tem posvetujte s farmacevtom v lekarni. Nadzor astme ter posledično kakovost življenja astmatika je v veliki meri odvisna ravno od pravilne uporabe zdravil. Izkazalo se je, da je redno preverjanje ter obnavljanje principov tehnike inhaliranja pomembno tudi pri bolnikih, ki zdravila za zdravljenje astme prejemajo že dlje časa ter sčasoma iz navade opustijo katerega od pomembnih korakov.

Barbara Koder, mag. farm.

Hidrasal
Prehransko dopolnilo z glukozo in elektroliti za pomoč pri telesnih naporih.

Raztopina ogljikovih hidratov in elektrolitov prispeva k ohranjanju vzdržljivosti pri daljših telesnih naporih ter povečuje absorpcijo vode med telesno dejavnostjo.

Ne vsebuje konzervansov, arom in barvil.

Več informacij na www.bit.ly/g-hidrasal

www.gorenjske-lekarnice.si, info@gorenjske-lekarnice.si

Lekarniške enote: Bled Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Trzič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Spletna lekarna: www.lekarnagorenjske.si

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

AKTUALNO

Družinski zdravniki ne bodo več urgentni

Družinskim zdravnikom ob rednem delu v ambulanti ne bo več treba opravljati intervencij na terenu. Po novem bodo urgentne ekipe na teren pošiljali iz dveh dispečerskih centrov.

URŠA PETERNEL

Ministrstvo za zdravje je pripravilo predlog nove organiziranosti službe nujne medicinske pomoči, ki naj bi v celoti začela delovati v začetku leta 2019.

Nujna medicinska pomoč je sedaj v Sloveniji organizirana v vseh večjih krajih, ločeno v zdravstvenih domovih in na sprejemnih oddelkih bolnišnic. Slabosti sedanjega sistema so, poudarjajo na ministrstvu, da je sistem razdrobljen, nepovezan, ni enotne dispečerske službe na nacionalnem nivoju. Učinkovitost ovira tudi sočasno delo zdravnikov družinske medicine v službi nujne medicinske pomoči in v ambulanti družinske medicine.

Po novem bo nujno medicinsko pomoč neprekinjeno izvajalo dvanajst urgentnih centrov in osemnajst satelitskih urgentnih centrov. Na terenu bodo na voljo nujna reševalna vozila ter reanimobili in predvidevajo, da bo po Sloveniji delovalo šestdeset nujnih reševalnih vozil ter 35 reanimobilov. Novost bosta dva dispečerska centra, v Mariboru in Ljubljani (ter obstoječi "satelitski" v Izoli), ki bosta glede na klice na številko 112 razporejala mobilne enote in reanimobile po terenu. Nov bo še sistem prvih posredovalcev – prosvetoljcev, ki lahko prvi priskočijo na pomoč, to naj bi bili predvsem gasilci in goriški reševalci.

Na ministrstvu poudarjajo, da bo po novem celoten sistem, od prvih ukrepov na terenu do hospitalizacije pacienta, predstavljal enotno, kontinuirano obravnavo (potencialno) kritično bolnega oziroma poškodovanega. Novi sistem prinaša ločitev istočasnega dela družinske in urgentne medicine. Družinskim zdravnikom torej ne bo več treba opravljati intervencij na terenu ob rednem ambulantnem delu. To bo razbremenilo družinske zdravnike v rednem delovnem času. "Hkratno izvajanje nujnih intervencij in rednega ambulantnega dela je namreč v preteklosti povzročilo dogodke, ki so bili odmevni tudi v javnosti," so

poudarili na ministrstvu. Pacienti bodo v novem sistemu obravnavani glede na stopnjo ogroženosti: najprej tisti, ki pomoč najprej potrebuje, ne glede na vrstni red prihoda. Z novim sistemom bodo standardi nujne medicinske pomoči popolnoma enaki za vse prebivalce v Sloveniji, poudarjajo snovalci pravilnika. Še do 22. maja poteka javna razprava o predlogu pravilnika, ministrstvo pa pričakuje pisne pripombe na predlog pravilnika. Po preučitvi le-teh bo znano, kako bo tudi na Gorenjskem organizirana ta pomoč. Med predlogi za dopolnitev je tudi organizacija "satelita" jeseniškega urgentnega centra na Bledu.

godešič
2015

24. tradicionalni tek in pohod na Osolnik v spomin na Petra

državno prvenstvo za veterane
pokal Slovenije v gorskih tekih

nedelja, 17. maj '15

začetek pohoda ob 9.00
štart teka ob 12.30

Prijave teka in pohoda na dan prireditve od 9.00 do 12.00 na Godešiču, pred domom krajanov. Predprijava na <http://kondor.godesic.si>

Razglasitev ob 16.00 na nogometnem igrišču Kondor Godešič na Produ.

Po razglasitvi zabava z živo glasbo

Generalni pokrovitelji prireditve

www.gorenjskiglas.si

PANACEO BASIC DETOX 100-odstotno čista naravna kamnina

Panaceo Basic-Detox je primeren za vsakodnevno naravno razbremenjevanje organizma in čiščenje od znotraj.

Izdelek Panaceo Basic-Detox lahko kupite v lekarni ali specializirani trgovini.

Panaceo – povrnite si svojo energijo!

Kamnina življenja, turkizno zelena vulkanska kamnina zeolit klinoptilolit, je nastala, ko se je tekoča magma spojila s pramorjem. Ta kamnina je osnova naravnega medicinskega pripomočka Panaceo Basic-Detox.

Medicinski pripomoček Panaceo Basic-Detox deluje kot filter v želodčno-črevesnem traktu. Veže škodljive snovi in strupene težke kovine (svinec, arzen, kadmij, krom in nikelj), ki kradejo energijo, ter presnovne strupe, kot je amonijak, in jih po naravni poti izloča iz telesa. Hkrati v zameno oskrbuje organizem z naravnim magnezijem in kalcijem.

Panaceo Basic-Detox tako na popolnoma naraven način razbremenjuje razstrupljevalne organe, kot so jetra, ledvice in črevesje, in omogoča večjo vitalnost in boljše počutje, izboljšuje pa tudi samoregulacijske sposobnosti telesa. Panaceo Basic-Detox se ne resorbira v kri in se praviloma v 24 urah otvorjen s škodljivimi snovmi popolnoma izloči z blatom.

S tem krepi imunski sistem in na popolnoma naraven način povečuje osebno zmogljivost za poklicno delo in vsakdanje življenje.

Dolgoletna opažanja izbranih zdravnikov in prve raziskave, ki preučujejo pozitivne lastnosti naravne snovi zeolita PMA, danes kažejo, da lahko prispeva k:

- povečanju osebne zmogljivosti za poklicno delo in vsakdanje življenje
- okrepitvi imunskega sistema regulaciji kislinsko-bazičnega ravnovesja
- zaščiti pred prostimi radikali
- naravni celični zaščiti

Pharmagea, d. o. o., podjetje za trženje v farmaciji in medicini
Delavska cesta 24, 4208 Šenčur, T/F +386 4 574 32 34, www.pharmagea.com

VSE BARVE MLADOSTI

V polnem razmahu je Teden mladih, festival, ki v devetih dneh v Kranju postreže z več kot sto dogodki s področja glasbe, športa, zabave, mladinskih vsebin, kulture, izobraževanja in otroškega programa.

Samo Lesjak

Teden mladih ostaja festival, ki v gorenjsko prestolnico vsako leto privabi na tisoče obiskovalcev, z raznolikostjo prireditev pa zadovolji mnoge različne okuse. Od vsega začetka – življenjska pot Tedna mladih je začrtana vse od leta 1995, ko so na gradu Khislstein v dežju nastopili legendarni pankerji KUD Idijoti – so festival gradili mladi prostovoljci z neustavljivo gorečnostjo v duhu kolegialnosti in solidarnosti.

Že prvi konec tedna tradicionalnega, že enaindvajsetega festivala, je bil poln pestrih družabnih prireditev ter ustvarjalnih delavnic, s katerimi želijo organizatorji aktivirati obiskovalce vseh generacij. Že v petkovih popoldanskih urah so se po Kranju sprehodili mladi folklorniki z mnogih držav ter nato tudi nastopili na odru Letnega gledališča Khislstein, kjer je nato čast otvoritvenega koncerta pripadla Vladu Kreslinu in Matevžu Šaleharju - Hamu. Eksotični ritmi salse so ob koktejlih odmevali v KluBaru, medtem ko so v Down Townu odprli odlično fotografsko razstavo Tjaše Eledhwen, ki na svojih fotografijah predstavlja podobe, ki niso vsiljene s strani konvencionalnih modnih medijev, temveč s svojo neposrednostjo razbijajo stereotipe in predsodke.

Jane's Walk, turistični urbani sprehod, sicer del globalne akcije v številnih mestih po svetu, je spodbudil k razmisleku o pomembnosti pešačenja in k optimalni ureditvi mestnega prostora

Popolna fotografska razstava Imperfect Models: I am ...: avtorica Tjaša Eledhwen z izbrano družbo v Down Townu / Foto: Matic Zorman

ter posledično boljši kakovosti življenja. V ta namen bo v petek, 15. maja, ob 17. uri v Layerjevi hiši potekala tudi diskusija ob predstavitvi zemljevida, ki samemu mestu Kranj prinaša svežino.

Delavnica Dišave narave, tržnica okusov in tečaj masaže so zadovoljile vse čute obiskovalcev, ki so si lahko v čudovitem ambientu Volkovega vrta na SubArtovem festivalu kratkih filmov ogledali cvetober kratkih filmov mladih, perspektivnih režiserjev. Ponedeljek je ponudil plesni večer swinga, delavnico dobrih idej ter modno revijo, ki je prepletla modo, šport in ples ter s pomočjo mladih modnih oblikovalcev odkrivala, kakšna oblačila lahko nosimo v svojih prostočasnih aktivnostih. Pestro pa bo tudi še naprej do zadnjega dne, ko bo v soboto Teden mladih na Bazenu zaključil koncert zasedb Big Foot Mama, T.M.S. Crew, Le Serpentine in zmagovalca Festivala neveljavljenih skupin (le-ta bo potekal jutri v Down Townu,

pomerile pa se bodo obetavne domače zasedbe Following Summer, Attic Mist, 30 stopinj v senc in Enjoy Your Privacy). Za glasbene sladokusce bo obvezen obisk koncerta zasedbe Bossa de novo, ki bo jutri v Layerjevi hiši, v četrtek pa bodo na svoj račun prišli vsi ljubitelji metal ritmov, ki jih bodo čakali v Down Townu, mnoge pa bo zamikal tudi koncert na Dvocičku s triom Nina Bulatovix ter petkova koncerta zasedbe Dan D v KluBaru ter Prismojenih profesorjev bluesa v Down Townu.

Za vse športnike po duši Teden mladih ponuja kolesarski vzpon na Jošta, turnir v floorballu (danes ob 16. uri pred Prešernovim gledališčem) ter že legendarni nočni tek po ulicah Kranja, ki bo v petek ob 21. uri na Glavnem trgu.

Prihodnost mladih bo rdeča nit okrogle mize, ki bo v četrtek ob 19. uri v kranjski knjižnici z gostoma Zalo Turšič in glasbenikom N'Tokom. Opozoriti velja tudi na

dobrodelno razstavo fotografija Ota Žana za pomoč prebivalcem na prizadetih območjih Nepala, ki bo v četrtek ob 20. uri na Vovkovem vrtu, pri Letnem gledališču Khislstein. Vsa pridobljena sredstva bodo transparentno in racionalno porabljena za preživetje tamkajšnjih ljudi, ki se soočajo s hudimi posledicami katastrofe. Letošnji Teden mladih bo tudi tokrat imel dobrodelno noto. Za Zvezo prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje bodo v času trajanja festivala zbirali nekatere materialne dobrine za otroke iz vse Slovenije, ki jim teh žal primanjkuje.

“Festival še danes, ob 21. rojstnem dnevu, ne skopari s pristno mladostno energijo, ki je ni moč kupiti z denarjem, hkrati pa predstavlja odlično priložnost za druženje s starimi znanci,” pa je dejala vodja festivala Lucija Jazbec, ki z aktivno ekipo skrbi, da vse teče tako, kot mora, in da Kranj tudi v letošnjem maju puhti od mladostne pomladne energije.

Pevski dvojec, ki je glasbeno odprl Teden mladih in poskrbel za prvi vrhunec: Vlado Kreslin in Matevž Šalehar Hamo

Za ljubitelje vročih ritmov salse: zasedba Las Cuerdas

Radio Kranj je iskal in tudi našel mnoge talente, med drugimi je nastopila tudi pevkva Klara Jazbec. / Foto: Miha Horvat

Za otroke potekajo različne ustvarjalne delavnice ter gledališke predstave. V petek so si tako v Stolpu Škrlovec ogledali predstavo Red in Green v glasbeni šoli. / Foto: Ksaver Šinkar

GLASOV ODER

TRŽIŠKI PLESALCI BLESTELI V BELGIJI

Plesalci Plesnega kluba Tržič tako doma kot v tujini veljajo za odlične plesalce rokenrola. Veliko pomembnih naslovov so že osvojili, med prvomajskimi prazniki pa so nastopili v Belgiji.

22

KULTURA

LIKOVNI VRHUNCI GORENJSKIH MUZEJEV

V Galerijah Mestne hiše in Prešernove hiše v Kranju so odprli likovno razstavo Lirika črte, ki je sad sodelovanja vseh muzejev, ki delujejo na Gorenjskem.

23

LJUDJE

TURIZEM SMO LJUDJE

Nemčija je pred kratkim gostila GTM, Slovenija SIW – turistični borzi, ki sta namenjeni tujim novinarjem in potencialnim agentom. Slovenski orel, priljubljeni Peter Prevc, pa je v Ljubljani v petek ponovno navdušil prisotne.

28

GLASOV ODER

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 12. 5.
18.20, 21.00 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
19.00, 20.50 VELIKA IGRA
15.40, 17.20 ZVONČICA IN LEGENDA
 O NIKOLIZVERI, sinhro.
16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
16.20 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Sreda, 13. 5.
18.20, 21.00 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
19.00, 20.50 VELIKA IGRA
15.40, 17.20 ZVONČICA IN LEGENDA
 O NIKOLIZVERI, sinhro.
16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
16.20 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Četrtek, 14. 5.
17.40, 20.20 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
16.00, 18.20, 20.40 PRAVA NOTA 2
16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
15.40 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Petek, 15. 5.
17.40, 20.20 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
16.00, 18.20, 20.40 PRAVA NOTA 2
16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
15.40 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Sobota, 16. 5.
17.40, 20.20 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
16.00, 18.20, 20.40 PRAVA NOTA 2
14.20 ZVONČICA IN LEGENDA
 O NIKOLIZVERI, sinhro.
15.00, 16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
15.40 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Nedelja, 17. 5.
17.40, 20.20 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
16.00, 18.20, 20.40 PRAVA NOTA 2
14.20 ZVONČICA IN LEGENDA O NIKOLIZVE-
 RI, sinhro.
15.00, 16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
15.40 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

Ponedeljek, 18. 5.
17.40, 20.20 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
16.00, 18.20, 20.40 PRAVA NOTA 2
16.50 SPUŽI NA SUHEM, sinhro.
15.40 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
18.40, 21.20 HITRI IN DRZNI 7

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Torek, 12. 5.
16.10, 18.50, 20.40 VROČI PREGON
16.30, 20.00 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
18.00, 20.45 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA
 DOBA, 3D
17.40, 20.30 HITRI IN DRZNI 7
21.00 BREZČASNA ADALINE
15.40 SPUŽI NA SUHEM
16.00, 18.10 SPUŽI NA SUHEM, 3D
15.30, 17.10 ZVONČICA IN LEGENDA
 O NIKOLIZVERI
19.15 ODKLIKANA

Sreda, 13. 5.
16.10, 18.50, 20.40 VROČI PREGON
16.30, 20.00 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA DOBA
18.00, 20.45 MAŠČEVALCI: ULTRONOVA
 DOBA, 3D
17.40, 20.30 HITRI IN DRZNI 7
21.00 BREZČASNA ADALINE
15.40 SPUŽI NA SUHEM
16.00, 18.10 SPUŽI NA SUHEM, 3D
15.30, 17.10 ZVONČICA IN LEGENDA
 O NIKOLIZVERI
19.15 ODKLIKANA

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 15. 5.
18.00 POBESNELI MAX: CESTA BESA, 3D
21.00 CENA SLAVE

Sobota, 16. 5.
17.00 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
19.00 POGLED TIŠINE
21.00 POBESNELI MAX: CESTA BESA, 3D

Nedelja, 17. 5.
17.00 ZAKAJ NI(SEM) POHRUSTAL SVOJEGA
 OČETA, sinhro.
19.00 CENA SLAVE
21.00 POGLED TIŠINE

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo
 pravico do spremembe programa.

TRŽIŠKI PLESALCI BLESTELI V BELGIJI

Vilma Stanovnik

Plesalci Plesnega kluba Tržič tako doma kot v tujini veljajo za odlične plesalce rokenrola. Veliko pomembnih naslovov so že osvojili, lepo zgodbo, ki jo je začel trener Jure Markič s svojo soplesalko, pa sedaj nadaljujejo njegovi varovanci. Med prvomajskimi prazniki so nastopili v Belgiji, kjer so barve Tržiča zastopali trije plesni pari. To so bili Kaja Šmid in Jaka Jordan, Nika Meglič in Domen Žepič ter Teja Gajski in Tej Štrukelj.

Odlično drugo mesto in naziv vice zmagovalcev svetovnega pokala sta osvojila Teja Gajski in Tej Štrukelj. Zelo dobro sta plesala tudi Nika Meglič in Domen

Tržiški plesalci so se izkazali tudi v Belgiji. / Foto: arhiv Plesnega kluba Tržič

Žepič in si priplesala šesto mesto ter premagala vrsto odličnih svetovnih rokenrol parov. Da je bilo veselo še večje, sta poskrbela Kaja Šmid in Jaka Jordan

v kategoriji starejših mladincev ter osvojila dvajseto mesto. Ob vrnitvi z uspešnega tekmovanja je tržiške plesalce pričakala množica

navdušencev, med njimi tudi predsednik Športne zveze Tržič Boris Tomazin. Župan Borut Sajovic jim je čestital po telefonu in zaželel še veliko uspehov.

FOLKLORNIKI NA BLEDU

Alenka Brun

Bled je v soboto gostil Regijsko srečanje odraslih folklornih skupin. Dogodek v Festivalno dvorano ni privabil veliko obiskovalcev, so pa folklorniki na odru v debeli uri in pol predstavili zanimive odrske postavitve.

Spremljali smo štajerske in gorenjske ples, splet belokranjskih, koroških, se zaradi odrske postavitve na zanimiv način srečali z običajem z naslovom Žetev in metev prosa v

Mengšu ... Prireditev je povezovala Suzana Adžič na odru pa so se predstavile: Odrasla folklorna skupina Trzinka (TD Kanja Trzin), Mladinska folklorna skupina Karavanke (KD Folklorna skupina Karavanke Tržič), Odrasla folklorna skupina Iskraemeco (KD Folklorna skupina Iskraemeco Kranj), Odrasla folklorna skupina Društva upokojencev Naklo (Društvo upokojencev Naklo), Akademsko folklorna skupina Ozara – mladinska in vodilna (KD Akademsko folklorna skupina Ozara Kranj), Odrasla folklorna skupina Triglav (KUD

Žetev in metev prosa so skozi ples predstavili člani Odrasle folklorne skupine Mengeš. / Foto: AB

Triglav Slovenski Javornik (KD Akademsko folklorna skupina Ozara Kranj), Odrasla folklorna skupina Kamnik (KD (KD Svoboda Mengeš).

LAŽJI SUDOKU

9	5		6		4		1	
4	8						5	6
2		7					9	4
			7	3	9			
3								9
			4	1	8			
8		5				3		1
1	3						2	8
	9		1		3		7	

Rešitev:

9	2	8	1	7	6	3	5	4
8	2	9	5	6	2	1	7	3
1	6	9	7	2	3	8	4	5
6	9	8	1	7	6	2	3	4
6	7	2	9	5	8	1	3	4
2	1	6	8	7	9	5	3	4
8	6	1	5	2	7	9	4	3
9	2	7	6	1	8	3	5	4
2	1	8	7	9	1	6	3	5

TEŽJI SUDOKU

8	9							
2		4		3	7			
	6				9			8
				6		4	8	3
1								9
7	3	6		8				
5			3				1	
			2	9		8		6
							2	

Rešitev:

9	2	8	1	7	6	3	5	4
8	2	9	5	6	2	1	7	3
1	6	9	7	2	3	8	4	5
2	5	1	8	6	9	4	3	7
6	9	2	3	5	8	7	1	4
8	7	1	9	2	5	3	6	4
8	7	6	5	1	2	9	3	4
1	6	9	2	8	7	5	3	4
2	1	8	7	9	1	6	3	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

Sestavila: P. F.

KULTURA

LIKOVNI VRHUNCI IZ GORENJSKIH MUZEJEV

V Galerijah Mestne hiše in Prešernove hiše v Kranju so odprli likovno razstavo Lirika črte, ki je sad sodelovanja vseh muzejev, ki delujejo na Gorenjskem.

Igor Kavčič

Šest muzejev, ki delujejo na Gorenjskem, ob Gorenjskem muzeju še Medobčinski muzej Kamnik, Loški muzej Škofja Loka, Tržiški muzej, Muzeji radovljiske občine in Gornjesavski muzej, je svoje moči po več kot tridesetih letih ponovno prvič združilo v zadnjih letih s skupno razstavo o izgnancih. Sledila je zelo uspešna razstava Zakladi muzejev, na kateri je vsak izmed muzejev skozi izbrane muzealije predstavil zanimivo muzejsko zgodbo, ki je potovala po drugih muzejih po Sloveniji in v zamejstvu. Lani so se odločili predstaviti svojo galerijsko in umetnostnozgodovinsko dejavnost, ki jo seveda gojijo v vsakem izmed muzejev.

Kustosi za umetnostnozgodovinsko stroko in galerijske dejavnosti so projekt naslovili Lirika črte, saj so izbrali motiviko in osnovno ploskev (nosilec), ki sta prisotna v vseh enotah. Tako so predstavljena dela na papirju, pri katerih tehnika nima bistvene vloge. Razstava tako hkrati nakazuje tudi na raznovrstnost del pomembnih slovenskih umetnikov, ki so na različne načine prispevali svoja dela v galerijske fonde posameznih muzejev. Ob tem, da se izkaže, da je rdeča nit razstave prav figuralka, pa lahko uživamo tudi v raznolikosti tehnik od akrila na papirju, pastelov na kartonu, del v različnih grafičnih

Z odprtja razstave Lirika črte v Mestni hiši v Kranju, ki je še en rezultat uspešnega povezovanja med gorenjskimi muzeji. / Foto: Jelena Justin

tehnikah pa do krede na papirju in fotografije. Koordinatorica projekta je bila Saša Bučan iz Medobčinskega muzeja, kjer je bila razstava lani tudi prvič na ogled, svoj krog po gorenjskih muzejskih razstaviščih pa zdaj zaključuje v Kranju. Kvaliteta razstavljenih del je izjemna, ob ogledu obeh razstavišč pa se preprosto ne moremo znebiti misli, da posamezni muzeji predstavljajo najboljše, kar imajo, tisto odličnost iz svoje umetnostnozgodovinske zbirke, po kateri so tudi sicer širše prepoznavni. Z enim dodatkom: ne dvomimo, da gorenjski muzeji v svojih depojih hranijo še marsikaj veličastnega.

Tokratni muzej gostitelj se na razstavi predstavlja s fotografijami Janeza Marenčiča, ki so pomemben del Kabineta slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju. Predstavljenih je deset del iz različnih Marenčičevih avtorskih

opusov, nastalih med leti 1936 do 1965. Galerija Mihe Maleša, ki deluje v okviru Medobčinskega muzeja Kamnik, se predstavlja z deli razstava lani tudi prvič na ogled, svoj krog po gorenjskih muzejskih razstaviščih pa zdaj zaključuje v Kranju. Prvi je predstavljen s šestimi deli, Zelenko pa z dvema jedkanicama. Prav tako z deli slikarjev, ki izhajata iz njihovega okolja, se predstavlja Loški muzej. Na ogled so štirje pasteli na kartonu z značilnimi motivoma kurenta in vešče, ki jih je v svojem likovnem izrazu pogosto uporabljal loški rojak France Mihelič, ter dva linoreza oziroma sitotiska Iveta Šubica z motivi vaške pokrajine. Šivčeva hiša, ki sodi v okvir Muzejev radovljiske občine se v Prešernovi hiši predstavlja z ilustracijami različnih slovenskih avtorjev, ki jih hranijo v svojih zbirkah. V Radovljici se namreč ponašajo z eno

najkvalitetnejših zbirk slovenske ilustracije. Tokrat so na ogled ilustracije Marjete Cvetko, Andreje Peklar, Arjana Pregla, Rudija Skočirja, Damijana Stepančiča, Urške Stropnik in Žarka Vrezca. Tržiški muzej se je na razstavi poklonil lani prežgodaj umrlemu slikarju Davidu Premrlu, na ogled pa so dela iz njegovega zadnjega opusa angelov. Za marsikoga pravo presenečenje so dela, ki jih predstavlja Gornjesavski muzej. Odločili so se namreč predstaviti tako imenovani Jeseniški cikel Božidarja Jakca. S predstavljenim ciklom devetih del v tehniki krede na papir in jedkanica, spoznavamo za mnoge doslej neznanega Jakca, saj je motivika, ki jo tokrat obdeluje, povezana za industrijsko krajino jeseniške železarne. Dela so nastala med njegovim obiskom Jesenic leta 1939. Razstava bo v Mestni in Prešernovi hiši na ogled do 15. junija 2015.

Razstava Gospodje in tovariši

Kranj – Gorenjski muzej v četrtek, 14. maja, ob 19. uri vabi na odprte osrednje letošnje muzejske razstave Gospodje in tovariši – Kapitalistični in socialistični razcvet Kranja 1920–1980, ki bo v gradu Khislstein. Mesto Kranj je po obeh velikih vojnah 20. stoletja doživelo izjemen gospodarski razvoj, ki je izstopal v slovenskem merilu. Na razstavi bo predstavljen razvoj industrijskih podjetij, njihova usoda v prvi Jugoslaviji, pod nemško okupacijo in v drugi Jugoslaviji. Razstava bo na ogled do 31. januarja 2016. Intenzivna industrializacija je močno spremenila podobo mesta, strukturo njegovega prebivalstva, način življenja in vrednote. Z gospodarsko rastjo so bili povezani priseljevanje številnih delavcev iz Slovenije in Jugoslavije, socialno razslojevanje in urbanistični razvoj. Življenje v mestu in odnose v družbi so pred drugo svetovno vojno uravnale meščanska podjetnost, vrednote in omika, ki so jih po vojni preplavila socialistična gesla in gospodarjenje v samoupravljanju. Na razstavi tako posebej izpostavljamo izbrane zgodbe posameznikov in družin, ki so v obeh obravnanih obdobjih izstopali kot predstavniki političnih in gospodarskih elit; te so spodbujale in usmerjale razvoj Kranja. Z življenjskimi zgodbami Cirila Pirca, predvojnega župana, Franja Sirca, podjetnika, Franca Puharja, političnega funkcionarja, Franca Omana, socialističnega direktorja, in Ljuba Sirca, kritika komunističnih ekonomij, se muzej hkrati tudi vključuje v slovenski projekt Pot domov.

Razstava dobitnikov Puharjevih medalj

Kranj – V galeriji Kranjske hiše, bo jutri, v sredo, 13. maja, ob 19. uri odprte fotografske razstave Fotografskega društva Janez Puhar Kranj z naslovom Razstava dobitnikov Puharjevih medalj. Ob lanskoletni 200. obletnici rojstva Janeza Puharja je fotografsko društvo, ki nosi njegovo ime, na šestih razstavah po svetu podelilo zlate medalje Janez Puhar, in sicer za najboljše portret na razstavah v Argentini, Banjaluki, Japonskem, Kranju, Luksemburgu in Parizu. Od vseh dobitnikov zlatih medalj Janez Puhar so v društvu uspeli dobiti zmagovalne in še tri dodatne fotografije, ki jih bodo tokrat razstavili v galeriji Kranjske hiše. Razstava bo na ogled do 15. junija 2015.

Glej ta naš svet

Škofja Loka – Danes, v torek, 12. maja, ob 19. uri bo v Kristalni dvorani Sokolskega doma tradicionalni Pomladni koncert Gimnazije Škofja Loka. V programu se bosta predstavila dva mešana pevski zbor, matični Mešani pevski zbor Gimnazije Škofja Loka ter premierno Mešani pevski zbor Crescendo, ki ga sestavljajo nekdanji dijaki in dijakinje gimnazije. Oba zborova vodi zborovodja in dirigent Žiga Kert, v programu pa bomo prisluhnili skladbam različnih žanrov z vsega sveta.

Za zaključek Slovenski oktet

Škofja Loka – V četrtek, 14. maja, ob 19.30 bo v Sokolskem domu koncert Slovenskega okteta. Gre za zaključni koncert Kristalnega abonmaja z enim najboljših slovenskih vokalnih sestavov, ki nastopa že od leta 1951, trenutno v postavi Vladimir Čadež, Tim Ribič, Marjan Trček, Janez Triler, Jože Vidic, Darko Vidic, Janko Volčanšek in Matej Voje. Predstavili bodo svoj železni repertoar, pri čemer ne gre dvomiti, da bomo slišali tudi pesem Mojce, eno najbolj znanih v njihovi izvedbi. Vsem abonantom Kristalnega abonmaja so obljubili tudi dodaten dogodek, ki zanje dostopen po ugodnejši ceni. V soboto, 23. maja, ob 20.30 bo na Škofjeloškem gradu muzikal Cvetje v jeseni, za abonente Kristalnega abonmaja pa velja 10-odstotni popust.

Izštekani v tandemu z Dvociklom

Kranj – V ciklu koncertov sila zanimivih zasedb v tandemu v Kranju in Ljubljani, imenovanem Dvocikl, bosta v četrtek, 14. maja, ob 20. uri v Layerjevi hiši v sodelovanju z oddajo Jureta Longyke Izštekani nastopili zasedbi Natriletno kolobarjenje s praho in Nina Bulatovix. Zasedbi sta svoj repertoar v začetku maja namreč skupaj pilili v rezidenci v Layerjevi hiši, kjer se bosta po koncertu v okviru oddaje Izštekani na Valu 202, ki bo danes, v torek, 12. maja, ob 22.25 (z direktnim prenosom na Valu 202), poslušalcem predstavili še v živo.

RUBRIKO MULARIJA ureja
Dina Kavčič. Pišite ji na
dina.kavcic@g-glas.si ali na
kotice@g-glas.si.

MNOŽIČEN OBISK

Dina Kavčič

Gorenjski glas je že aprila v spremstvu štirih učiteljic obiskalo kar šestintrideset učencev od prvega do petega razreda iz Podružnične šole Sovodenj (na

fotografiji). Učenci, pa čeprav je bilo med njimi precej prvošolčkov, kar pomeni, da so stari šele šest let, so zvedavo spremljali predstavitve dela v naši novinarski hiši. Vneto so zastavljali vprašanja in z nami delili svoje zgodbe, predvsem o svojih izkušnjah z domačimi živalmi. Otrokom, ki živijo na podeželju,

se vidi, da večji del prostega časa preživijo na prostem, obkroženi z naravo in živalmi vseh vrst. To so dokazali tudi ob koncu predstavitve vsakega oddelka (uredništvo, tehnika, komerciala), ko so zaposlene razveselili s steklenimi kozarci, polnimi jabolčnih krljev, ki so jih razrezali in posušili sami.

GLASBENIKI

Dina Kavčič

Vsoboto je Glasbena šola Kranj na stečaj odprla vrata za otroke, ki se odločajo za vpis v glasbeno šolo, pa morda še ne vedo, katerega glasbila se lotiti. Da bi glasbeno izobraževanje prikazali na čim privlačnejši način, so poskrbeli učenci, ki glasbeno šolo že obiskujejo. Na dveh koncertih so se predstavili tako solisti kot učenci v manjših, komornih zasedbah. Na ta način so pokazali, česa se da naučiti v glasbeni šoli, vendar niso nič skrivali, da brez redne vadbe doma ne gre. Prihodnjim učencem glasbene šole so predstavili kar dvajset različnih instrumentov, ki jih poučujejo na Glasbeni šoli Kranj. Po koncertu so obiskali učilnice, kjer so jih čakali učitelji glasbil, ki so jih otroci lahko tudi preizkusili. Tako so otroci uspešno ter z več ali manj truda, odvisno

Čakanje trobilcev na nastop (z leve): Jernej Zatler, Filip Istenič, Bor Brenkuš Porenta in Klemen Osterman / Foto: Gorazd Uršič

od zahtevnosti glasbila, iz njih prvič v življenju izvabili glasbo. In morda jih je ravno ta zvok očaral tako močno, da so se nad inštrumentom navdušili in se ga želijo tudi učiti. Že v prvem razredu bodo sledili nastopi, na katerih bodo pokazali pridobljeno znanje, saj kot pravi star slovenski pregovor, ki drži tudi v tem primeru: več znaš, več veljaš! Informacije o dnevu odprtih vrat nam je posredovala ravnateljica Glasbene šole Kranj Petra Mohorčič.

Angelski zvok harfe je predstavila Ela Parteli, ki se harfo uči tretje leto. Foto: Gorazd Uršič

PESMI MLADIH

Lepa Vasiljica

Vasilisa prekrasna se ne boji, z ognjem v lobanji prot' domu hiti, tam mačeha čaka jo, sestri obe, začudene so, da sploh živa je še. V hiši domači mraza več ni, kjer tema bila je, luč svetlo žari.

Vasilisa je trudna kmalu zaspala, lobanja molče pa s plameni je žgala, sestri in mačehe vso noč opaz'vala, skrivnostno moč svojo skrbno varovala.

Se v jutro je nova ženska zbudila, takrat se moč ognja je že pomirila, kjer sester in mačehe obraz bil je bel, na tleh zdaj ležal je le črn pepel.

Nataša Udir

Prišli smo do konca pesmi Vasiljice, ki nas je peljala skozi zanimivo in napeto zgodbo. Nataša prejme knjižno nagrado. Lep pozdrav, Meta

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO

NAJBOLJŠI TIRAMISU DOSLEJ

Alenka Brun

Pred dobrim tednom sem imela priložnost v Hannoveru v eni izmed »namišljenih« italijskih slaščičarn oziroma »pasticerij«, kot je vabil velikanški izložbeni napis, poskusiti enega najslabših tiramisujev, kar sem jih kdaj jedla. Okusa po umetnem tudi velikost kosa na krožniku ni odtehtala. Tako sem se spomnila tiramisuja, ki sem ga jedla samo streljaj od Kranjske Gore – v centru Trbiža v Italiji. Simpatične uličice mesta namreč skrivajo Hladnik bar, kjer domujejo okusi Rinalda Krcivoja in njegove soproge, ki v kuhinji s čarobno kuhalnico receptom dajeta okus in vonj ter ustvarjata za ljudi trenutke, ki si jih zapomnijo. Za dodaten vtis poskrbi notranost lokala: nekaj mizic, za vrati stena, polna italijanskih vin, v prostoru je prisoten občutek domačnosti.

Rinaldo Krcivoj / Foto: AB

Postregel nas je kar sam šef lokala, ki ima zanimivo življenjsko zgodbo. Rinaldo Krcivoj izhaja iz gostinske družine z dolgoletno tradicijo, kjer so se ukvarjali tako s hotelirstvom kot gostinstvom in so bili dejansko del družine z Michelinovimi zvezdicami, vendar se je v nekem trenutku Rinaldo odločil ter začel na novo. In majhen lokal sredi Trbiža so Avstrijci »zavohali« trenutku. Postrežba je

vrhunska, izbiro vin k hrani zlahka prepustite njim, cene so zmerne, in čeprav hrane na krožniku mogoče ni videti veliko, se najeste ravno prav. Tudi najbolj lačni.

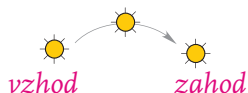
Rinaldo je začel z neke vrste mineštro iz kopriv, čemaža in regrata. Še pred tem smo okušali sir pecorino različnih starosti z nekaj mesa v slogu aprilskih praznovanj. V nadaljevanju je navdušila rahlo pekoča sicilijanska »pašta« z gamberi, melancanami in posušenim paradiznikom. Bakalar ni za vsakogar. Enim

je všeč, drugim ne. Tu so ga postregli na malce drugačen način, v družbi polente, vendar le toliko, da si dobil občutek, kaj je kuhar želel z njim povedati. In veliki finale so zagotovo predstavljale doma narejene sladice: krostata iz hrušk in češpelj, linška torta z mandeljni, ki ni bila čisto nič drugačna od originalne, ter tiramisu, katerega okus si zapomniš za vse življenje in ti oteži okušanje in hvaljenje vseh tiramisujev, ki ti jih postrežejo kjerkoli že, ker ne moreš, da ne bi primerjal.

Sladice morda niso bile predstavljene vrhunsko, a je okus več kot odtehtal. / Foto: AB

tedenski koledar

12. 5.	tor.	Pankracij	5.34	20.23
13. 5.	sre.	Servacij	5.33	20.25
14. 5.	čet.	Bonifacij	5.31	20.26
15. 5.	pet.	Zofka	5.30	20.27
16. 5.	sob.	Janez	5.29	20.28
17. 5.	ned.	Jošt	5.28	20.29
18. 5.	pon.	Erik ●	5.27	20.31

desetdnevna vremenska napoved

Torek 12. 5.	Sreda 13. 5.	Četrtek 14. 5.	Petek 15. 5.	Sobota 16. 5.	Nedelja 17. 5.	Ponedeljek 18. 5.	Torek 19. 5.	Sreda 20. 5.	Četrtek 21. 5.
9/25 °C	13/29 °C	14/26 °C	8/19 °C	7/18 °C	6/20 °C	8/21 °C	9/21 °C	8/22 °C	9/23 °C

PRAZNOVANJA

SEDEMDESET LET GIMNAZIJE JESENICE

Ko je letos slavljenka praznovala sedemdeseti rojstni dan, so v njeno čast na Jesenicah pripravili kar nekaj dogodkov, v soboto tudi srečanje vseh generacij Gimnazije Jesenice v športni dvorani Podmežakla na Jesenicah. Prišlo je več kot osemsto ljudi.

Alenka Brun

Uvod v uradni del srečanja je z znamenito Gaudeamus igitur naznanila Alja Wolte Sula. V več skladbah smo prisluhnili tudi Pihalnemu orkestru Jesenice-Kranjska Gora, ki je lani praznoval 140 let.

V nadaljevanju je spomine gimnazijca iz leta 1945 s prisotnimi delil Franc Legat iz Zabreznice pri Žirovnici. O prehojeni sedemdesetletni poti je spregovorila ravnateljica gimnazije Lidija Dornig, slavnostni govornik na srečanju pa je bil tudi nekdanji rektor ljubljanske univerze, ki je svoje korake v izobraževanju naredil na jeseniški gimnaziji, dr. Jože Mencinger. Mimogrede smo izvedeli, da je maturiral leta 1960 in da je takrat tudi zapustil Jesenice. Hudomušno je še pripomnil, da se »koristnost govora z njegovo dolžino zmanjšuje«, tako da je bil v svojem nagovoru kratek in jednat.

Slovesnost je vodila Branka Smole, danes direktorica jeseniškega Gledališča

Ana Miler iz organizacijskega odbora srečanja, povezovalka programa Branka Smole, znani pevec in član Gašperjev Braco Koren, mladi glas Alja Wolte Sula, vodja ansambla Gašperji Tomaž Hribar in njihova pevka Mojca Bitenc / Foto: AB

Toneta Čufarja. Za konec pa je na oder stopila predsednica organizacijskega odbora srečanja Ana Miler, ki se je zahvalila drugim članom odbora, napovedala glasbene nastope danes znanih

pevcev, včasih jeseniških gimnazijcev, ter ansambla Trinity, ki je poskrbel za drugačen glasbeni vložek. Razložila je še, da seveda na srečanju ne manjka niti torta, ter predala besedo Barbari Debeljak

Rus, predsednici Kluba alumnov Gimnazije Jesenice, da je spregovorila še nekaj besed o klubu, ki so ga ustanovili decembra lani. Sledilo je sproščeno druženje ob zvoških ansambla Gašperji.

Med slavnostnimi govorniki je bil tudi dr. Jože Mencinger. / Foto: AB

Zbornik 70 let Gimnazije Jesenice so prisotni listali z zanimanjem. / Foto: AB

Branka Smole je na oder povabila Franca Legata. / Foto: AB

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Januar«

Vedno prebiram vašo rubriko in tudi jaz sem se odločila, da vam pišem. Zanima me za vsa moja družino in zame, za vsa področja.

Spremembe, ki so doletele vašo družino, so vam bile namenjene in prej ali slej bi do njih prišlo. Ni se smiselno obremenjevati, pogledajte na to s svetle plati. Kmalu ste se navadili na nov ritem in prav tako partner. Hčerki odrasča in vsaka ima svoj pogled na to. Obe potrebujeta iskren pogovor z vami. Pri zdravju ne vidim posebnosti pri drugih kot pri partnerju, ki bo dobil zdravila za neodkrito bolezen, ki ga muči že nekaj let. Oče in mama imata trenutno obdobje, ko njun odnos ni tak, kot bi moral biti. Eden od njiju si želi drugačno življenje, vendar odlaša z resnico. Srečno.

»Poletje 2015«

Zanima me, kaj si lahko obe tam od letošnjega poletja, tako na poslovnem kot tudi na zasebnem področju. Želim vam še veliko uspehov in hvala lepa.

Poletje se vam že nasmiha in nova doživetja kar kličejo po njem. Polni boste dobrih idej in nekaj jih boste tudi uresničili. Pojavila se bo tudi tista prava poslovna priložnost, na katero čakate že nekaj časa. Tukaj se kaže sodelovanje še z eno osebo, bo izkupiček soliden in tveganje se vam bo izplačalo. Na zasebnem področju

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

vidim stalnost, se pravi, da večjih sprememb za zdaj ne bo. Nekoliko več časa boste posvetili predvsem sebi, kar bo dobro vplivalo na vaše zdravje. V kratkem se vam obeta nekaj skrbi v povezavi z večjim nakupom. Tu svetujem, da še nekoliko počakate. Lepo se imejte.

»Maja«

Tanja, na vas se obračam z vprašanjem, kaj si lahko obe tam od zveze. Je to tisto pravo, kar sem čakala vsa ta leta, ali je vse skupaj prehitro? Zanima me tudi, kako bo z novo službo.

V ljubezni ste že bili razočarani in dobro veste, kako lahko boli. Ker pa ste tudi že bili očarani, veste, da je lahko tudi zelo lepo. Vsekakor je pri takih odločitvah v življenju treba temeljito

razmisliti in se vprašati, kako bi zadeva delovala na dolgi rok. Tokrat ste naleteli na partnerja, ki je resen in miren, a vendarle vam v vseh pogledih odgovarja. Včasih se lahko zaljubimo v človeka, ki je čisto drugačen od nas, a vendarle tako podoben spet pri drugih stvareh. Naj vas to ne zmoti, pomembno je, kako se počutite, kadar ste z njim. In lahko bi rekla, da z njim zares zažarite in se dopolnjujeta. Vidim, da ima vajina zveza globoke korenine, saj vaju nekaj veže že od prej. Ste na pravi poti, kar pogumno naprej. V novi službi oziroma na novem delovnem mestu ne vidim težav. Imeli boste usposabljanje, kjer se boste odlično odrezali. Delo vam bo bolj odgovarjalo kot prej, saj boste lahko bolj izrazili sebe. Srečno.

TANJIN KOTIČEK

ŠOLA VEDEŽEVANJA IZ CIGANSKIH KART

Pod šifro Ljubezen je bralka izbrala karte Zvestoba, Vdovec, Ljubica. Mi lahko prosim napišete razlago. Zvestoba nam da vedeti, da osebi ljubezen veliko pomeni, in s karto Vdovec nam pove, da se preveč oklepa starih vzorcev, ki jo omejujejo pri dosegu želja, a zdaj je na pravi poti, saj točno ve, kaj hoče oziroma pričakuje od zveze in ljubezni. Karta Ljubica predstavlja njo samo in da na zunaj ne pokaže, kako se v resnici počuti. Pod šifro Želja so bile izbrane karte Misel, Zvestoba, Ljubimec, in sicer brez vprašanja, zato pogledamo kot splošno, čeprav bi rekla po izbranih kartah, da je vprašanje, ali se izpolni srčna želja, vezana na določeno osebo, kar vidimo v karti Ljubimec. Misel in Zvestoba kažeta na veliko razmišljanje o osebi, ki nam je pri srcu, kajti ne dobimo povratnih informacij, in občutek je, da je oseba dvolična oziroma ne vemo toč-

no, kaj si misli in kaj lahko od nje pričakujemo. Po naravi je zvesta in velik poudarek da na notranji glas, kar je tudi prav. Za vas bralci imam vprašanje, nekakšno domačo nalogo. Sporočite mi, kako preberete naslednje tri karte: Hiša, Sovražnik, Sodnik. Na naslov tanja.70@hotmail.com ali pa kar na Gorenjski glas s pripisom 'šola vedeževanja' in vašo šifro pošljite tri poljubne karte, ki ste jih naključno izbrali iz kompleta, in skupaj bomo našli pravo razlago, ki bo tudi objavljena. Lahko dodate že svojo razlago in ju bom primerjala ali pa po potrebi vašo izboljšala. Srečno! Vedeževalka Tanja

PRAZNOVANJA

ZANJ JE VSAK DAN »PRIMA«

V četrtek, 7. maja, je svoj sedemdeseti rojstni dan praznoval Ivan Prešern iz Radovljice. Večina ga pozna kar pod imenom Žan in ga tako tudi kliče. Je ljubitelj namiznega tenisa in umetnosti, glasbenik ter ne nazadnje tudi soprog znane pevke narodno-zabavne glasbe Ivanke Kraševce Prešern.

Alenka Brun

Ivanka in Žan sta se poročila leta 1977. Ivanka je doma iz Bele krajine, iz Metlike, medtem ko je Žan Gorenjec iz Slovenskega Javornika pri Jesenicah. Rodil se je 7. maja 1945. Ima še mlajšega brata in starejšo sestro, Branka in Bredo. Je samostojni glasbenik – instrumentalist trobentač in skladatelj. Njegova tretja velika ljubezen – poleg Ivanke in glasbe – je namizni tenis; in še četrta: slikanje, ki se je precej intenzivno prikradla v njegovo življenje, ko se je nehal aktivno ukvarjati z glasbo.

Par se je spoznal kakšno leto pred poroko. To so bili časi, ko diskotek še ni bilo. Ivanka je pela pri ansamblu Combo zabavno glasbo, Žan pa je igral trobento pri dixieland ansamblu Albatros. Oba sta svojo bogato glasbeno kariero tlakovala še s precej leti sodelovanja pri Alpskem kvintetu. Mediji so ju nekoč poimenovali žametna altistka in zlati trobentač.

Zakonca Prešern sta najprej živela na Javorniku, potem sta si naredila hišo v Završnici, pred devetimi leti pa sta se preselila v stanovanje v Radovljici, kjer živita še danes.

Ivanka je pela pri Alpskem kvintetu kar dvaindvajset let, Žan igral celo trideset, bil pa je tudi njegov soustanovitelj in poleg Jožeta Burnika eden glavnih skladateljev v ansamblu. Ker je pred tem igral tudi druge zvrsti glasbe, na primer džez, v njegovih pesmih odseva njegov individualni slog. Pravzaprav je v tistem času kar precej vplival na glasbeni slog Kvinteta. Če bi o Žanu povprašali Jožeta Antoniča, bi rekel: »Ivan je eden najboljših slovenskih trobentačev, tako za domačo kot moderno glasbo.«

Kot osnovnošolec je Žan najprej igral violino, ker pa so na Javorniku takrat že imeli svoje pihalce, so ga prijatelji pregovorili in začel se je učiti igranja trobente. Novi instrument mu je postal tako všeč, da se je odločil in v Ljubljani dokončal najprej srednjo glasbeno šolo, kasneje pa še študij trobente. Vmes je nekaj malega poučeval tudi na glasbeni šoli na Jesenicah, ko pa se je upokojil, je slikarsko željo in že pridobljeno znanje nadgradil še s šolo. Tako je Žan danes diplomiran slikar, v prihodnosti pa ga čaka še magistrska naloga. Kot otrok je rad igral tudi namizni tenis in kasneje mu je ta postal nekakšna protiutež

Ivanka in Žan danes živita v Radovljici. / Foto: AB

slikarstvu in glasbi. Ravno tako je tudi risal že v osnovni šoli. Njegova Ivanka pa se je intenzivneje začela ukvarjati s slikarstvom leta 2000. Pridružila se je likovni sekciji Vir v Radovljici in njuna skupna pot se je prepletla še na tem področju umetnosti. Sta pa še člana Likovne sekcije Kliničnega centra v Ljubljani in Likovnega društva Rajko Slapernik, prav tako iz Ljubljane. Od 2006 pa je Žan tudi precej aktiven član Športnega kluba Mošnje.

Zakonca Prešern sta ena tistih, ki ju je vse življenje povezovalo skupno delo:

najprej sta nastopala pri Alpskem kvintetu, sedaj oba slikata. Iz vsega sta potegnili najboljšo. Povesta, da se nista nikoli kr e g a l a, Žan še doda, da sta se vedno imela v redu.

Rojstni dan je Žan proslavil najprej v ožjem krogu kolegov, prijateljev, konec tedna pa bo praznoval še v Metliki, v družbi ožjega sorodstva. »Tam bomo spekli jagenjčka, pa šli v vinograd,« živahno doda Ivanka, Žan pa razloži, da ni ravno tip človeka, ki bi veliko praznoval, sploh je pa zanj vsak dan posebej pri ma.

Alpski kvintet daljnega leta 1978: Ivanka in Žan sta v ospredju. / Foto: arhiv Jožeta Antoniča

Poročna fotografija Ivana Prešerna - Žana in Ivanke Kraševce Prešern; na sliki s pričama Branetom Prešernom in Slavkom Humerco. / Foto: arhiv zakoncev

Všeč so mu bile pesmice Janeza Bitenca

Slavko Avsenik ml., skladatelj, pianist, producent, je tudi avtor mnogih pesmi za otroke. Uglasbil oziroma priredil je pesmici Janeza Bitenca Kuža pazi in Metuljček cekinček, pa slovenske ljudske Po Koroškem, po Kranjskem ter znano Šmentano muho. Ustvaril je tudi glasbo za dojenčke Sladko spančkaj, prvi in drugi del. Omenjeni projekti so tako uspešni, da so se pri založbi Nica Records odločili, da Slavku podelijo priznanja za prodane izvode oziroma zgoščenke. Tako je včeraj prejel plošče za albume: dvakrat platinasto za Metuljček cekinček, platinasto za Kuža pazi, zlato za Po Koroškem, po Kranjskem, trikrat platinasto za Šmentana muha, dvakrat platinasto za Sladko spančkaj 1 in štirikrat platinasto za Sladko spančkaj 2. Slavko pove, da so otroci najbolj nepopisan list in ustvarjanje zanje mu je bilo vedno v veselje, pa tudi sam se je pri tem zabaval.

Foto: Tina Dokl

Novorojenčki

Minuli teden se je na Gorenjskem rodilo 52 novorojenčkov. V Kranju je prvič zajokalo 16 dečkov in 17 deklic. Najlažji je bil deček z 2100 grami porodne teže, najtežjemu pa je kazalec na tehtnici pokazal 4400 gramov. Na Jesenicah je svoje glasilke prvič preizkusilo 12 deklic in 7 dečkov. Najtežja je bila deklica, ki je tehtala 4550 gramov, najlažji deklici pa je babica natehtala 2810 gramov.

V soboto so se ob petdeseti obletnici valetе (1964/65) – pravzaprav prvič po dolgih petdesetih letih – srečali sošolci nekdanjega 8. č Osnovne šole Simona Jenka iz Kranja. Vabilu se je odzvala tudi njihova takratna razredničarka Lidija Šeligo. Zlatko Filej pa je bil tisti, ki je poskrbel, da se je v soboto popoldne pred gostilno Arvaj v Kranju zbralo kar lepo število sošolcev – več kot dvajset od skupaj tridesetih, ki so nadaljevali s prijetnim druženjem ob klepetu v gostilni.

NAGRADNA KRIŽANKA

izviren slovenski muzikal

Cveče v jeseni

23.5.2015

Škofjeloški grad
premierno na prostem

PRODAJA VSTOPNIC

eventim.si
PRODAJA VSTOPNIC

Zarjavo sponzorirano
POŠTA SLOVENIJE

BIG BANG

www.eventim.si
MALAŽJA PET DO VSTOPNIC!

DOG
GG

Škofji muzej
DPG

SPONZORJI PREDSTAVE:

Mercator
AS

PETROL
VOCAL STUDIO

ANALOG
FIO

SESTAVIL:	FRANCOSKI PEVEC IN IGRALEC (CHARLES)	OBROT ZA PRIDOBIVANJE SLADA	ŽIVALSKA SAPE	RITINA	ORGAN VIDA	VREDNOSTNI PAPIR	ZADNJI DEL	SODNIŠKO OBREDNO OBLAČILO	ANIKA HORVAT	NAŠA REVUJA	MODERATORKA KORORSEČ	TISOČ VATOV	MESTO V RUSIJI	GORENJSKI GLAS	FRANCOSKI ASTRONOM (FRANCOIS)	FINA ŽGANA GLINA	METKA ALBREHT	DEFEKT	PEVEC VIDMAR	SMUČAR FLISAR	ARGENTINSKA POLITIČAR-KA (E. P.)	NAČRTNA GOJITEV ŽIVALI	PEVEC LUKAS	
DEL ASTROBIOLOGIJE											16			ENOTA ZA MERJENJE TLAKA									22	
NAŠ NOGOMETAS (Z. Z.)	2													REAKTIVNO LETALO PRAŠIČJI PODOČNIK				15						
NARODNA ZNAČKA KOKARDA						7			VOZILO ZA PREVOZ TOVORA GORSKA SKUPINA								POKRAJINSKI NAMESTNIK V ŠTARI TURČIJI							
LUKA V JEMNU					MADŽ PESNIK (ISTVAN)	KRALJICA PRI SAHU SL. PEVKA (SANJA)					REKA V RUSIJI	10					PEVKA KRALJ			4			GORENJSKI GLAS	
VILJ AMERSEK			MODEL VOZILA NISSAN GL. MESTO RUANDE							EPOHA	NENADEN VSTOP PEVKA ŠVAJGER					21	KRMA RASTLINA MESTO V NIGERIJ					DRŽAVNI SOCIALIZEM	SPLET LAS	
RIMSKI BOG SMRTI				NJORKA AMERIŠKI IGRALEC (WOODY)				AM. PEVEC (NEIL) MANJŠI KLAVIR	14					PISATELJ HANSSON REKA V ETIOPIJI				KONICA	ŽIVILSKI DELAVEC OBDELOVALEC KOVIN					
PRIPADNIKI UNIATSKE RELIGIJE		13											GLASBENI ZNAK						IRANSKI NAROD NA KAVKAZU REKA V NEMČIJI				20	
OHLAPEN MOŠKI POVRŠNIK							SLOVNIČAR AASEN BRATOV SIN						ATEST	KUNI PODOBNA OBVODNA ŽIVAL MESTNA HIŠA KROŽNA AFRIŠKA VAS									1	
AČINSK ERARD LATAK NACIONAL VALIJA	OSVAJAČ	AZIJSKA RASTLINA NAJEMNINA ZA STANOVANJE						OLIVER		PEVEC ROPRET IT. MOTORNO KOLO		3					OSTROST REKA V ITALIJI							
OSEL (EKSPR.)				12	OBNOVITELJ DRŽAVA V AFRIKI									JUDOVSKI KRALJ IZPOSOJEVALNICA VOZIL					BREZALKOHOLO PIVO AZIJSKI VELETOK				GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE	
BRITANSKI GLASBENIK						DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI IGRALEC VENTURA					FRANCOSKA ZNAMKA KLAVIRJEV						OSLOV GLAS ALEŠ VALIČ			ZMAGO SAGADIN RADIJ		19		
VINKO AVSENAK			ŽLEZNA BULA	PEVKA MORISSETTE		23					KUHINJSKA POSODA ENEJ (LAT. ZAPIS)				6									DIKTAT
PEVKA DEŽMAN				ETNOLOG KURET OTOČJE V ALEUTH					DEL NOGE TELOVADNO ORODJE					NAVJE BORILNI ŠPORT, JUDO			11						LITERARNA ZVRST	
REŽISER STERLE				5			ZBIRKA	KNA NAŠ ALPINIST (FRANC)						DRAGO TRŠAR MALAJSKA BLAZNOST										
POVRŠINA					AVAR POGAN, BREZVEREC						NADSTROPJE AFRIŠKI PTIČ TEKAČ													
KRMILO PRI SPLAVU	9					PRAVOSL. VERSKA PODOBA 1. IN 3. VOKAL								MAČEK PETER USTINOV			18							
ANGLEŠKI GLASBENIK (BRIAN)					ROMAN JANKA KERSNIKA							8												
REKA, KI TEČE SKOZI CAMBRIDGE			17		DNEVNIK									STROGA ŠOLSKA KAZEN										

NAGRADE: 3-KRAT VSTOPNICA ZA OGLED MUZIKALA.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 18. maja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	

DRUŽABNA KRONIKA

TURIZEM SMO LJUDJE

Nemčija je pred kratkim gostila GTM, Slovenija SIW – turistični borzi, ki sta namenjeni tujim novinarjem in potovalnim agentom. Slovenski orel, priljubljeni Peter Prevc, pa je v Ljubljani v petek ponovno navdušil prisotne.

Alenka Brun

Letošnja gostiteljica nemškega GTM-a oziroma Germany Travel Marta sta bili mestni Erfurt in Weimar, obiskovalcem in novinarjem pa so poskušali približati tudi deželo Turingijo. Teden po nemški turistični borzi, ki je največja tovrstna prireditev, namenjena novinarjem in potovalnim agentom iz vsega sveta, je ljubljanski BTC gostil že 18. Slovensko turistično borzo. Mogoče je primerjava krivična: nemška borza je bila namreč po velikosti najmanj

trikrat večja od slovenske. Z nemške nam je ostala v spominu simpatična poteza kraja Magdeburg, ki bo gostil GTM 2016: predstavitveni stojnici je delal družbo znan slikar iz Berlina Benno Zöllner in z voščenkami portretiral vsakega, ki je izrazil željo. Z domače borze, ki smo jo obiskali v petek, pa smo si zapomnili lesene gajbice in prisotnost letalskega ponudnika znane turške letalske družbe. Mogoče smo slovenskega spregledali ...

Isti dan pa je ljubljanska poslovalnica Salona pohištva Prevc ravno tako v BTC-ju gostila dogodek Vabilo na kavo in pogovor s Petrom

Prevcem. Druženje je potekalo v sklopu petnajste obletnice domovanja poslovalnice v BTC-ju, letos pa mineva že 21 let, odkar ima podjetje Prevc poslovalnico v BTC-ju. Prevcovi so predstavniki Alplesa in v poslovalnici najdete pohištvo za ves dom. V bistvu je Salon pohištva Prevc v Hali 10 tovarniška trgovina Alplesa v Ljubljani. Dogodek je vodil radijski Rudi Zevnik, za glasbeni del pa je poskrbel ansambel Seniorji. Nekaj besed sta spregovorila tudi Božidar Prevc, direktor podjetja Prevc, ter direktor Alplesa Franc Zupanc, potem pa prepustila besedo Petru. Ta je med

prisotne razdelil še nekaj majic, ustregel željam po podpisu in se posebej zahvalil Urški Kohek iz Domžal, ki je pomagala pri izpeljavi nagradne igre na omrežju Facebook. Mimogrede pa smo izvedeli, da se je ravno vrnil iz Amerike, kjer je dopustoval osemnajst dni, in da mu New York zaradi gneče ne ustreza ravno. Sta pa Petra presenetila Sevnica Marko Kotar in Bojan Novšak, ki sta mu podarila unikaten slovenski izdelek: salamoreznico iz parjene hruške, katere avtor je Novšak, in zraven seveda priložila sevniško modro frankinjo.

Slikar Benno Zöllner v akciji na nemškem GTM-u 2015 v Erfurtu / Foto: AB

Mateja Golja (Sportina Turizem) in Luka Vrančič (RTC Krvavec) / Foto: AB

Brez čokoladne tepke pri Marceli Klofutar iz Vile Podvin pač ne gre. / Foto: AB

Eva Štravs Podlogar, po novem prva dama slovenskega turizma / Foto: AB

Franc Zupanc ter sin in oče Peter in Božidar Prevc

Peter je oboževalce razveselil tudi s podpisovanjem.

VRTIMO GLOBUS

Vrtoglava cena dvorca prepolovljena

Lani je Kalifornijski prestižni dvorec El Fureidis, ki so ga leta 1983 uporabili v legendarni kriminalni drami Brazgotinec, na trgu nepremičnin dosegel vrtoglavih 35 milijonov dolarjev. Njegova cena se je po letu dni spustila za kar polovico. V dvorcu sta se, v filmu namreč, poročila **Al Pacino** in **Michelle Pfeiffer**. Nepremičnina obsega 10.000 kvadratnih metrov in je bila zgrajena leta 1906 ter ima bogato arhitekturno zgodovino. Bo prepolovljena cena prepričala novega lastnika k nakupu?

Freeman za legalizacijo marihuane

Igralec **Morgan Freeman (77)** ne razume, zakaj marihuana ni legalizirana, saj ima, kot pravi, veliko pozitivnih učinkov. »Včasih so govorili, če boš kadil to zadevo, boš postal zasvojen. V to me je pred leti prepričevala celo nekdanja žena. Kako lahko to kadiš, me je spraševala. Kar gre, sem ji odgovoril,« je v smehu povedal igralec, ki pravi, da bo jedel, pil, kadil in se prhal z marihuano, saj ima kronične bolečine v rami, ki si jih lajša s konzumiranjem marihuane.

Stanje Bobbi Kristine ostaja nespremenjeno

Cissy Houston, babica **Bobbi Kristine** in mama pokojne **Whitney Houston**, je priznala, da je stanje njene vnukinje ves čas povsem nespremenjeno. Kljub temu da so nekateri družinski člani medijem dajali lažne informacije, pa je sedaj jasno, da je stanje dvaindvajsetletnice že tri mesece povsem enako. »Nismo se še poslovili od nje. Vse je v božjih rokah. Kakršna bo njegova volja, sem jo pripravljena sprejeti,« je povedala Cissy.

'Z Amal me čaka lepa prihodnost.'

George Clooney (54) je spregovoril o ženski, ki ga tako zelo očarala, da se je zapriseženi samec z njo celo poročil. »Vse, kar vem in lahko rečem, je to, da je spremenila moje videnje prihodnosti, ki ni bilo vedno pozitivno. Sedaj pa sem prepričan, da me čaka lepa prihodnost,« je povedal Clooney o svoji soprogi **Amal (37)**, odvetnici, specializirani za človekove pravice.

Navdušena kajtarka, bananawayevka in Gorenjka, ki zadnje čase živi v Ljubljani, **Špela Zupanc**, s kajtom in supom raziskuje obale različnih delov sveta ter išče mesta, kjer veter omogoča užitek kajtarjem in morje ljubiteljem supanja. / Foto: AB

ANKETA

Vojašnica odprla
svoja vrata

MAJA BERTONCELJ

V soboto je bil dan odprtih vrat Vojašnice Petra Petriča v Kranju. Obisk je bil tradicionalno dober. Zanimivo je bilo tako za odrasle kot za otroke. Najdaljša vrsta je bila za vožnjo z oklepnimi vozili.

Foto: Maja Bertoncej

Mihaela Cankar, Brebovnica:

»Na dnevu odprtih vrat sem bila že večkrat. Zanimivo je tako za odrasle kot tudi za otroke. Z oklepnikom se nisimo peljali, saj se otroka bojita, sta pa uživala pri številnih drugih aktivnostih.«

Tadej Jelovčan, Godešič:

»Na dnevu odprtih vrat sem drugič. Všeč mi je. Najbolj sem užival, ko sem se peljal z oklepnikom. Zelo je treslo, ni pa me bilo strah. Mislim, da ne bi bil vojak, saj se mi zdi to naporen poklic.«

Tjaša Valjavec, Trstenik:

»Na dnevu odprtih vrat sem bila že lani. Zdi se mi super, da obiskovalcem za en dan odprejo vrata. Všeč mi je vožnja z oklepniki. Trese, je hrupno, ni pa me strah. Za vojakinjo nimam kondicije.«

Marko Krže, Ribnica:

»Prvič sem tukaj. Prišel sem zato, da si vojašnico pogledam od blizu. Nisem bil v vojski, a se mi zdi zanimivo. Kondicija in splošna pripravljenost je tisto, kar pri vojaki najbolj občudujem.«

Erna Šumej, Ljubljana:

»V kranjski vojašnici sem v službi, in sicer v laboratoriju. Delo v vojski je zelo zanimivo, saj ni monotono. Danes je prišlo veliko obiskovalcev, tudi otrok. Največja atrakcija je seveda vožnja z oklepniki.«

Minerali tudi zdravijo

Ob letošnjih mednarodnih dnevih mineralov, fosilov in okolja je zaživel ves Tržič, so zadovoljno ugotavljali v turističnem društvu.

ANA ŠUBIC

Tržič – Tradicionalni, že 43. Mednarodni dnevi mineralov, fosilov in okolja (Minfos) so minuli konec tedna v Dvorano tržiških olimpijcev znova privabili številne obiskovalce, ki so uživali v pestrosti barv in oblik najrazličnejših kamenin. Razstavo Turistično društvo Tržič (TD) prireja skupaj z Društvom prijateljev mineralov in fosilov Slovenije, ki skrbi za strokovni del, letos pa so predstavili geološko bogastvo Kobanskega, Slovenskih Goric in Prekmurja ter izpostavili edino nahajališče zlata v Sloveniji, ki so ga v majhnih vzorcih našli na bregovih Drave in Mure.

Tudi letos je bila ljubiteljem naravne dediščine na voljo pestra ponudba neobdelanih in obdelanih mineralov, fosilov, dragih kamnov in nakita z vsega sveta. Na prireditvi je sodelovalo okoli 70 razstavljalcev iz štirinajstih držav. Cene razstavljenih primerkov so se gibale od nekaj do več tisoč evrov. Med dražjimi so bili smaragdi, rubini in safirji ter ostanki meteoritov z vsega sveta, med katerimi je bil tudi kolumbijanit

Minerali in fosili najrazličnejših barv in oblik so vedno paša za oči. / Foto: Luka Renar

za trinajst tisoč evrov. Ljubljančanka Maja Pirc, ki izvira iz Dovžanove soteske, je domov odšla z libijskim zlatim tektitom, ostankom meteorita, za katerega je odštela dobrih 50 evrov. »Tale bo za darilo, sama ga že nosim dobra dva tedna in res dobro vpliva na počutje, saj v človekovo energetsko polje pritegne zlato svetlobo,« je pojasnila Pirčeva, ki jo že vrsto let zanimajo vplivi kamenin na človekovo počutje. Podobno

velja za Kranjčanko Zdenko Eržen, ki je redna obiskovalka Minfosa: »Že petnajst let zbiram minerale, imam jih za zdravljenje in meditacijo. Kupila sem labradorit za 32 evrov ter citrin in sugelit, ki sta stala po pet evrov. Ponudba bi bila lahko še boljše, cene pa dostopnejše, da jih ne bi bilo treba zbijati.«

Organizatorji so bili zelo veseli, da je bilo med obiskovalci veliko mladih in organiziranih šolskih skupin, ki so

lahko sodelovali tudi v dvanajstih izobraževalno-ustvarjalnih delavnicah. Tudi letos je bilo veliko zanimanja za vodene ogledove Dovžanove soteske, svoja vrata so ponovno odprli muzeji in galerije, sicer pa je vzporedno s 43. Minfosom v tržiški občini potekalo še nekaj drugih odmevnih prireditvev. »Končno je cel Tržič bolj zadahal z Minfosom,« je bil zadovoljen predsednik TD Peter Miklič.

Vandali razbili monitor

URŠA PETERNEL

Jesenice - Na Jesenicah sokot prvi na Gorenjskem dobili avtomatiziran kolesarski sistem JeseNICE Bikes. A še preden si je bilo kolesa mogoče začeti izposojati, so vandali poškodovali steklo na monitorju na kolesarnici na Hrušici. »Dejanje, za katerega je skoraj nemogoče

misлити, da je rezultat nesreče, je Občina Jesenice že prijavila Policijski postaji Jesenice. Ob tem občane vljudno pozivamo, naj vsako dejanje namernega uničevanja, ki so mu priča, prijavijo pristojnim službam,« so pozvali iz kabineta jeseniškega župana. Kolesa si je zato mogoče izposojati šele od včeraj.

Še preden je kolesarski sistem začel delovati, so vandali že razbili steklo na monitorju. / Foto: D. B.

Podražitev naftnih derivatov

Kranj – Danes, v torek, so se v skladu z vladno uredbo spet spremenile maloprodajne cene naftnih derivatov, tokrat so se vse zvišale: 95-oktanski motorni bencin se je podražil za 0,7 centa na 1,369 evra za liter, 100-oktanski bencin za pol centa na 1,414 evra, dizelsko gorivo za en cent na 1,255 evra in kurilno olje za 2,2 centa na 0,915 evra za liter.

Pot Jeprškega učitelja

Kranj - Jutri, v sredo, Krajevni skupnosti Orehek-Drulovka in Mavčiče skupaj z mestno občino Kranj pripravljata odprtje poti Jeprškega učitelja. Potekala bo na odseku kanjona Zarice, predstavitev pa se bo jutri začela ob 15.30 nasproti parkirišča na Drulovki.

vremenska napoved

Danes bo precej jasno, čez dan bo nekaj visoke prosojne oblačnosti. Jutri bo sprva sončno z nekaj prosojne oblačnosti, popoldne bodo možne posamezne plohe ali nevihte. V četrtek bo spremenljivo oblačno, predvsem sredi dneva in popoldne bodo nastale krajevne plohe in nevihte.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

5/24 °C

SREDA

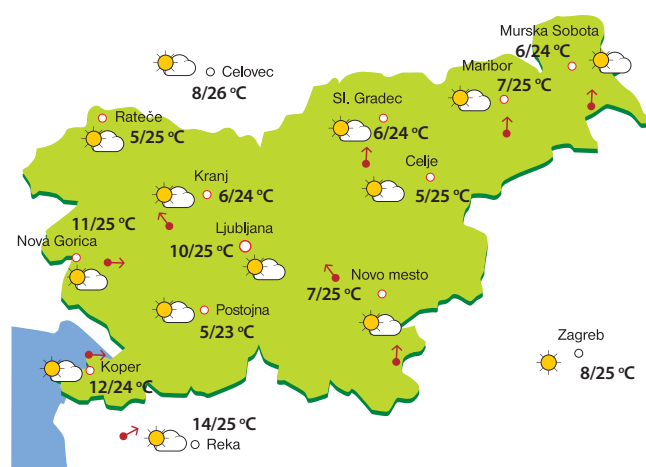

9/27 °C

ČETRTEK

11/23 °C

**RADIO
KRANJ 97.3**

E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček